

TEM-analyyseja

23/2010

MAAKUNTIEN SUHDANNEKEHITYS 2008 – 2010 /
syksy

Anssi Kaarna – Ilkka Mella

ISSN 1797-5271
ISBN 978-952-227-265-2

MAAKUNTIEN SUHDANNEKEHITYS 2008 - 2010

Anssi Kaarna – Ilkka Mella

Työ- ja elinkeinoministeriö
Ministry of Employment and the Economy
Eteläesplanadi 4, 00130 Helsinki, Finland
Email: etunimi.sukunimi@tem.fi

Helsinki, lokakuu 2010

ANSSI KAARNA – ILKKA MELLA: MAAKUNTIEN SUHDANNEKEHITYS 2008 - 2010

Tiivistelmä: Raportissa tarkastellaan maakuntien viimeaikaista kehitystä. Keskeisinä selvityskohteina ovat väestö, muuttoliike, työvoima, työllisyys ja yritystoiminnan liikevaihto. Tarkasteluajankohtana ovat vuodet 2008 - 2010, mutta tehtyjen ennusteiden pohjalta on kuvattu myös ennakoitua kehitystä vuoteen 2013 saakka. Aluetasona on pääasiassa maakunta. Seutukuntakohtaisia tarkasteluja on esitetty pääasiassa liiteosassa, jossa jokaista maakuntaa tarkastellaan erikseen.

Suomen hyvä talouskasvu vuodesta 2004 aina vuoden 2008 kevääseen asti toteutui alueellisesti laajalla rintamalla. Useimpien maakuntien keskusalueet olivat kohtuullisen hyvässä vedossa ja tuotanto ja työllisyys ovat parantuneet merkittävästi. Myös maassamuutto on tasoittunut maakuntien välillä, vaikka nopea talouskasvu hieman lisäsi muutttoa suuriin keskuksiin. Työllisten määrä kasvoi koko maassa vuosina 2004 - 2008 noin 150 000 ja työvoiman määrä 100 000 henkeä. Samanaikaisesti työttömien määrä laski 60 000 henkeä.

Talouden nousukausi kääntyi laskuun kaikkialla maailmassa vuoden 2008 lopulla ja taantuma jatkui aina vuoden 2010 alkupuolelle saakka. Suomen kansantalouden tuotanto väheni vuonna 2009 lähes 8 prosenttia, mikä heikentää kaikkien alueiden kehittymismahdollisuuksia. Tuotannon ja viennin väheneminen ja kulutuskysynnän heikkeneminen vaikuttavat alueiden yritystoimintaan ja työllisyyteen. Työttömyys nousi vuoden 2010 keväällä lähelle 10 %:n tasoa, mutta on sen jälkeen kääntynyt lievään laskuun. Samaan aikaan voimistuva työvoiman siirtyminen eläkkeelle vähentää alueiden työvoimaresursseja ja hidastaa osaltaan mahdollisuuksia elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Jo nyt useilla alueilla työikäisen väestön määrä on kääntynyt laskuun ikääntymisen ja muuttotappioiden vuoksi ja tämä kehityssuunta voimistuu 2010-luvulla. Tällä hetkellä työikäisten määrä kasvaa noin 25 seutukunnassa ja väestöennusteen mukaan vuonna 2020 enää 15 seutukunnassa. Alueiden kyky ottaa vastaan hidastuvan talouskasvun ja voimistuvan rakennemuutoksen haasteet vaihtelee voimakkaasti. Heikoimmilla ovat väestö- ja työvoimaresursseiltaan vähäiset sekä elinkeinorakenteeltaan yksipuoliset alueet.

Asiasanat: alueellinen kehitys, väestön muutos, työllisyys, ikääntyminen, tuotanto

Abstract: This paper analyses the recent economic development and population changes in the regions of Finland. The focus is in population, migration, labour force, employment and production. The analysis addresses the years 2008-2010 but it also presents forecasts until 2013. The analysis is mainly presented in the region level.

The fast economic growth in the years 2004-2008 affected the regions positively. The production and the employment grew mainly in the central areas of provinces but the unemployment declined also in the rural areas. The migration between regions has balanced though the fast economic growth somewhat boosted the migration to central areas. The number of employed increased by 150,000 and the labour force grew by 100,000 people during 2004-2008. At the same time, the number of unemployed decreased by 60,000.

The global economy turned down in 2008, and continued in a downward trend to the first half of 2010. In 2009, the Finnish domestic production decreased by almost 8 %, which deteriorated the development possibilities in all regions. The regional entrepreneurship and employment are affected by the decreasing production and export as well as by the weakening consumer demand. The level of unemployment grew to circa 10 % by the spring of 2010, but entered a slight downtrend as the year progressed. The growing number of pensioners decreases the labour force resources in the regions, which in turn weakens the possibilities to advance business activity. Even by now, aging and migration losses have decreased the number of working-aged population in many regions and this development will continue in the 2010's. The number of working-aged population is, at the moment, growing in 25 subregions but, according to population forecasts, it will grow only in 15 subregions by 2020. The regional capability to face the challenges caused by the weak economic growth and strong structural change is diverse. The situation is worse in the regions with small population and labour force resources and biased industrial structure.

Key words: regional development, population change, employment, aging, production

SISÄLTÖ

1. YHTEENVETO	1
2. TUOTANNON JA TYÖLLISYYDEN KEHITYS KOKO MAASSA	7
3. ALUEELLINEN KEHITYS	10
3.1. Tuotanto ja työllisyys maakunnittain	10
3.2. Yritysten liikevaihto ja vienti.....	16
3.3. Alueiden väestönkehitys ja muuttoliike	26
LÄHTEET.....	30
LIITE.....	31
Uusimaa	31
Itä-Uusimaa.....	33
Varsinais-Suomi.....	35
Satakunta.....	37
Kanta-Häme	39
Pirkanmaa.....	41
Päijät-Häme.....	43
Kymenlaakso.....	45
Etelä-Karjala	47
Etelä-Savo	49
Pohjois-Savo	51
Pohjois-Karjala.....	53
Keski-Suomi	55
Etelä-Pohjanmaa	57
Pohjanmaa	59
Keski-Pohjanmaa	61
Pohjois-Pohjanmaa.....	63
Kainuu	65
Lappi	67
TEM-analyyseja – verkkojulkaisusarjassa aiemmin ilmestynyt.....	69

1. YHTEENVETO

TAANTUMA HELLITTÄÄ OTETTAAN ALUEILLA

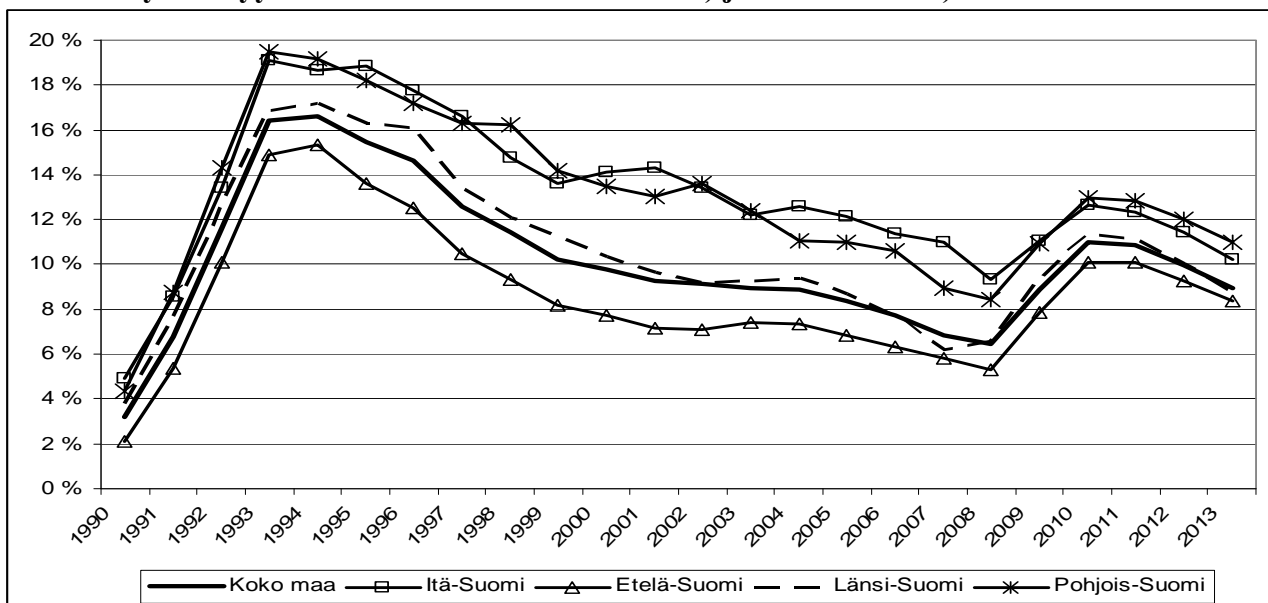
Vuoden 2008 aikana puhjennut talouden maailmanlaajuinen taantuma koetteli rankasti eri maita ja niiden alueita. Tuotannon voimakas lasku ja työttömyyden kasvu heikensivät kaikkien alueiden kehitysnäkymiä myös Suomessa. Taantumaa edeltäneen pitkän nousukauden aikana työllisten määrä kasvoi koko maassa vuosina 2004 - 2008 yli 170 000 henkeä ja työvoima lähes 100 000 henkeä. Samanaikaisesti työttömien määrä laski noin 70 000 henkeä. Taantumaa myötä palattiin lähtöruutuun vuoden 2005 tasolle, sillä työllisten määrä putosi vuosina 2008 - 2010 lähes 100 000 henkeä ja työttömien määrä kasvoi noin 60 000 henkeä.

Viime kuukausina optimismi talouden uudesta noususta on vallannut alaa. Tutkimuslaitokset eri puolilla maailmaa ennakoivat maailmantalouden elpyvän erityisesti Aasiassa, mutta myös Eurooppa ja muiden mukana Suomi on pääsemässä kasvuvauhtiin hyvin mukaan. Kokonaistuotanto putosi Suomessa vuonna 2009 ennätysmäiset 8 %, mutta syyskuussa 2010 tehdyt arviot ennakoivat jo yli 3 %:n kasvua kuluvalle vuodelle. Eniten ollaan huolissaan kasvun pysyvyydestä, koska eri maissa toteutettu elvytys on heikkenemässä ja julkinen talous velkaantuu voimakkaasti.

Työttömyys kasvoi taantumaa aikana eniten Länsi- ja Etelä-Suomen seutukunnissa

Talouden laskusuhdanteen myötä työttömyys nousi syksystä 2008 lähtien kaikissa maakunnissa ja lähes kaikissa seutukunnissa. Työttömyyden kasvu koetteli erityisesti niitä alueita, joissa vientiyri-tysten osuus elinkeinotoiminnasta on merkittävä. Myös julkisen sektorin talousongelmat erityisesti kuntatalouden osalta vaikeuttivat työllisyystilannetta. Työttömyys oli alkuvuodesta 2010 koko maassa korkeimmillaan 9,7 %, mutta kääntyi sen jälkeen laskuun. Maakunnista korkein työttömyysaste oli tuolloin Pohjois-Karjalassa, 15 % ja alin Uudellamaalla, 7,5 %. Taantuma on myös työttömyyden kasvun osalta jäämässä ennakoitua lyhyemmäksi eikä alueilla koeta 1990-luvun alun lamajakson kaltaista romahdusta, jolloin työttömyys nousi koko maassa 16 %:n tasolle ja Pohjois- ja Itä-Suomessa yli 20 %:n.

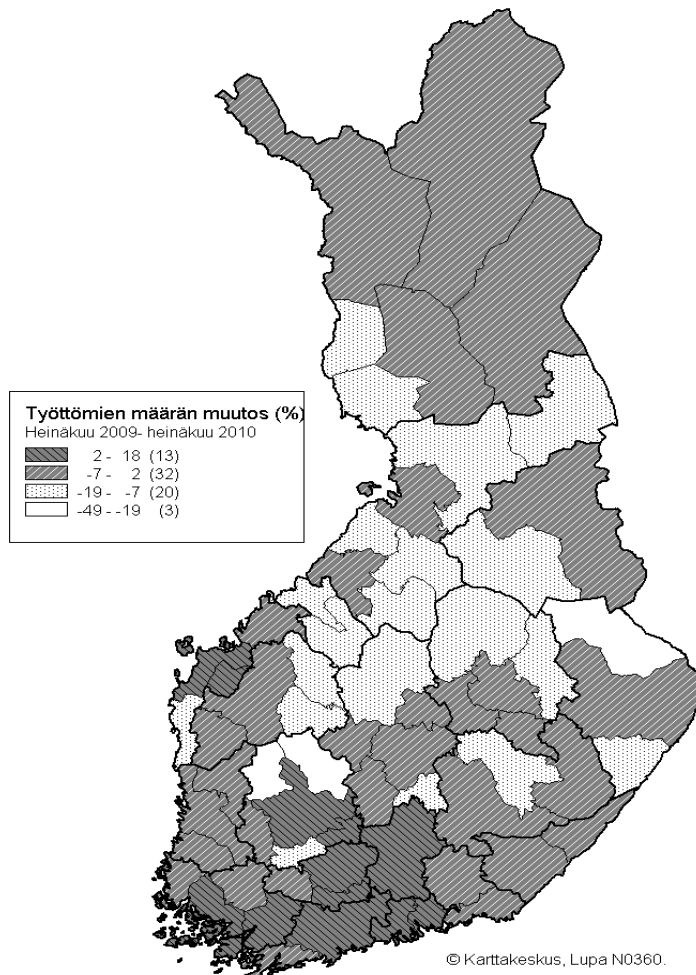
Kuvio 1. Työttömyysaste suuralueittain 1990–2009*) ja 2009–2013 **)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus 1990-2009; Etila:n maakunnittainen ennuste 2009-2013

Työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi taantuman aikana 2008–2010 eniten useissa suhteellisen matalan työttömyysasteen maakunnissa kuten Varsinais-Suomi, Kanta-Häme, Pirkanmaa ja Pohjanmaa. Seutukunnittain tarkasteltuna kasvu oli nopeinta (yli 50 %) monissa Länsi-Suomen teollistuneissa seutukunnissa kuten Turku, Pietarsaari, Salo, Tampere ja Raasepori. Yllättävän vähäistä kasvu oli perinteisillä korkean työttömyyden alueilla kuten Kainuu, Lappi ja Pohjois-Karjala. Työttömien määrä kasvoi kaikissa seutukunnissa vielä vuonna 2009, mutta kääntyi laskuun vuoden 2010 keväällä. Työttömien määrä alkoi laskea ensimmäisenä Oulunkaaren, Pielisen- Karjalan ja Luoteis-Pirkanmaan seutukunnissa ja elokuussa 2010 työttömyys laski edelliseen vuoteen verrattuna jo 50 seutukunnassa. Alueiden väliset erot työttömyyden kasvussa johtuvat pääasiassa alueiden yritysra-kenteesta ja erityisesti vientiyriyten merkityksestä alueen elinkeinotoiminnalle. Vientipainotteisilla alueilla työttömyys nousee nopeasti, mutta alkaa myös laskea nopeasti kun tuotanto kääntyy kasvuun ja vienti vetää jälleen.

Kuvio 2. Työttömien määrän muutos (%) seutukunnittain 2009 – 2010, heinäkuu

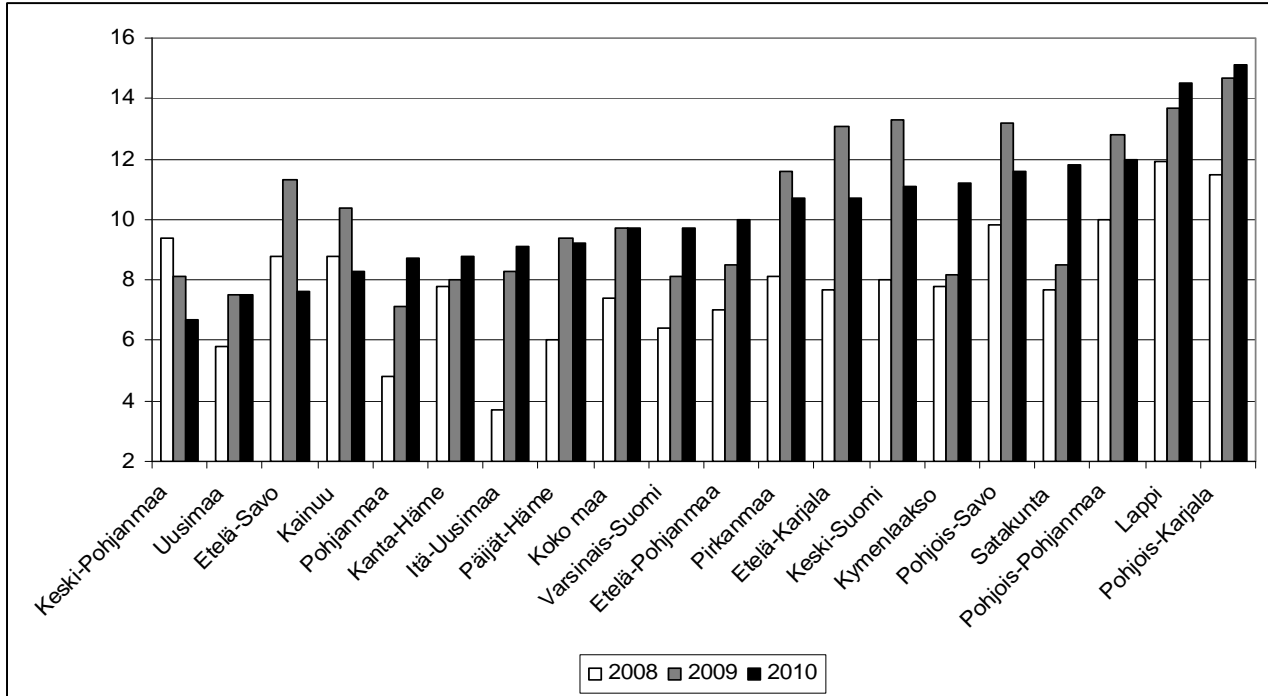

Lähde: TEM työnvälitystilastot

Erityisen paljon kasvoi taantuman alkuvaiheessa 2008–2009 nuorten alle 25-vuotiaiden työttömyys, joka kaksinkertaistui monissa maakunnissa. Talouden kääntyessä kasvuun myös nuorten työnsaanti on hieman helpottunut, mutta työttömyys kasvaa edelleen monissa maakunnissa kuten Pohjanmaa, Varsinais-Suomi ja Pirkanmaa. Pitkäaikaistyöttömien määrä laski vuosina 2008–2009 kaikissa maakunnissa, mikä johtui voimistuneesta eläkkeelle siirtymisestä. Taantuman alussa työt-

tömäksi joutuneet ja yli vuoden työttömänä olleet luokitellaan vuonna 2010 pitkäaikaistyöttömiksi, mikä näkyy selvänä kasvuna tilastoissa. Pitkäaikaistyöttömien osalta kasvu on ollut nopeinta Varsinais-Suomessa, Kanta-Hämeessä ja Pirkanmaalla. Myös lomautettujen määrä on selvästi vähentynyt viimeisen vuoden aikana kaikissa maakunnissa.

Kuvio 3. Työttömyysaste (%) maakunnittain 2008 – 2010

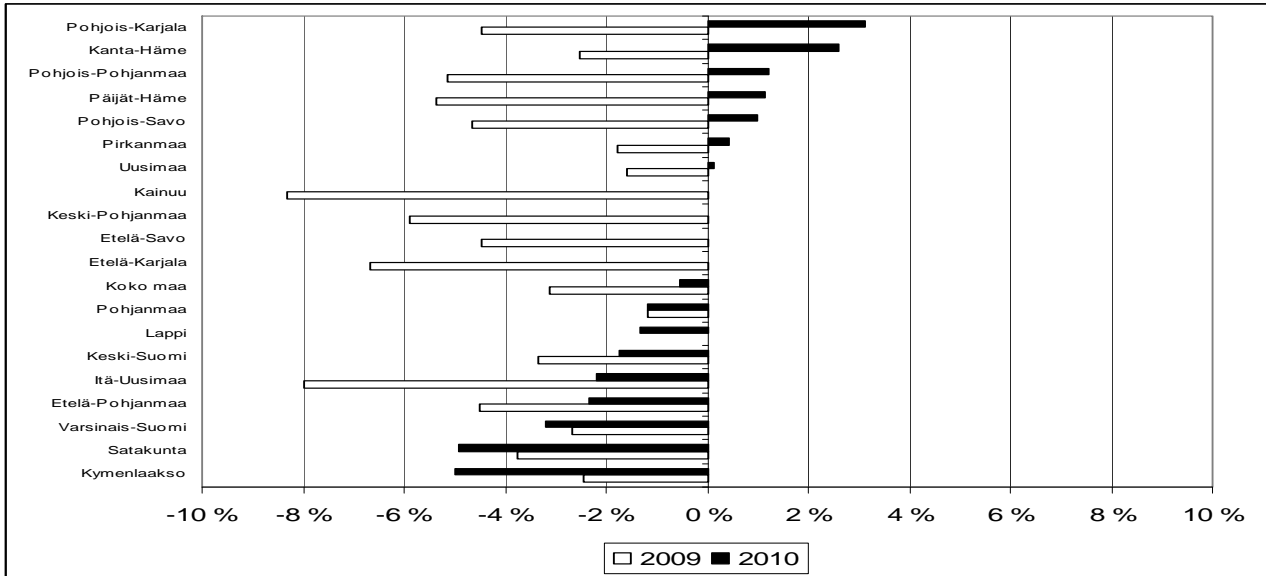

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus, 2. neljänneksen tiedot

Työllisten määrän ja työllisyysasteen lasku pysähtyi

Vuoden 2009 lopussa työllisiä oli tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan noin 100 000 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin, jolloin työllisyysaste laski 70 %:n tasolta 67 %:n tasolle. Vuoden 2010 keväällä kasvu-uralle palannut tuotanto on parantanut työllisyyden kehitystä ja heinäkuussa työllisiä oli koko maassa 27 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Alueittain tarkasteltuna työllisten määrä alkoi kasvaa Pohjois-Karjalan, Kanta-Hämeen ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnissa, mutta laski edelleen Kymenlaakson, Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakunnissa. Työttömyyden kasvun lisäksi työllisten määrää vähentää kasvanut poistuma suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle.

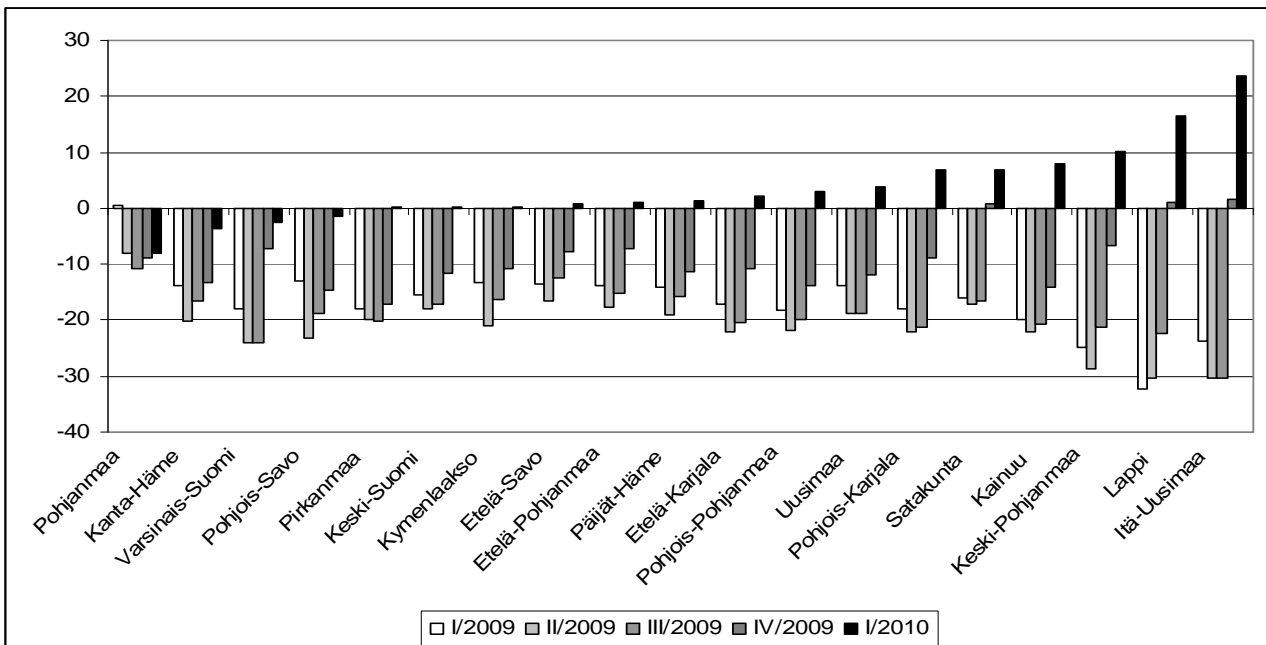
Useilla toimialoilla työllisten määrän väheneminen on taittunut vuoden 2010 aikana, eniten kuljetuksen, koulutuksen ja julkisen hallinnon sektoreilla. Sen sijaan useilla teollisuuden aloilla ja myös maa- ja metsätaloudessa työllisten määrä vähenee yhä. Etla:n ennusteen mukaan tuotannon ja työllisyyden kehityksen arvioidaan tapahtuvan eri maakunnissa lähivuosina samansuuntaisesti.

Kuvio 4. Työllisten määrän muutos (%) maakunnittain 2009 ja 2010 *)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus, *) 2. neljänneksen tiedot

Yritystoiminnan liikevaihto kääntyi jälleen nousuun

Yritystoiminnan liikevaihto alkoi laskea voimakkaasti pitkän kasvujakson jälkeen vuoden 2008 lopussa. Syösky kiihtyi edelleen vuoden 2009 alussa eri alueilla ja suurin pudotus koettiin Itä-Uudellamaalla, Kainuussa ja Varsinais-Suomessa. Toimialoista erityisesti teollisuuden liikevaihdon ja viennin lasku oli nopea ja syvä. Pohjalukemista päästiin lievälle kasvu-uralle jo vuoden 2009 lopulla ja kasvu on nopeutunut koko ajan vuonna 2010. Erityisen hyvin ovat toipuneet Itä-Uusimaa, Lappi ja Keski-Pohjanmaa, mutta Varsinais-Suomessa, Kanta-Hämeessä ja Pohjanmaalla lasku jatkui vielä vuoden 2010 alkupuolella.

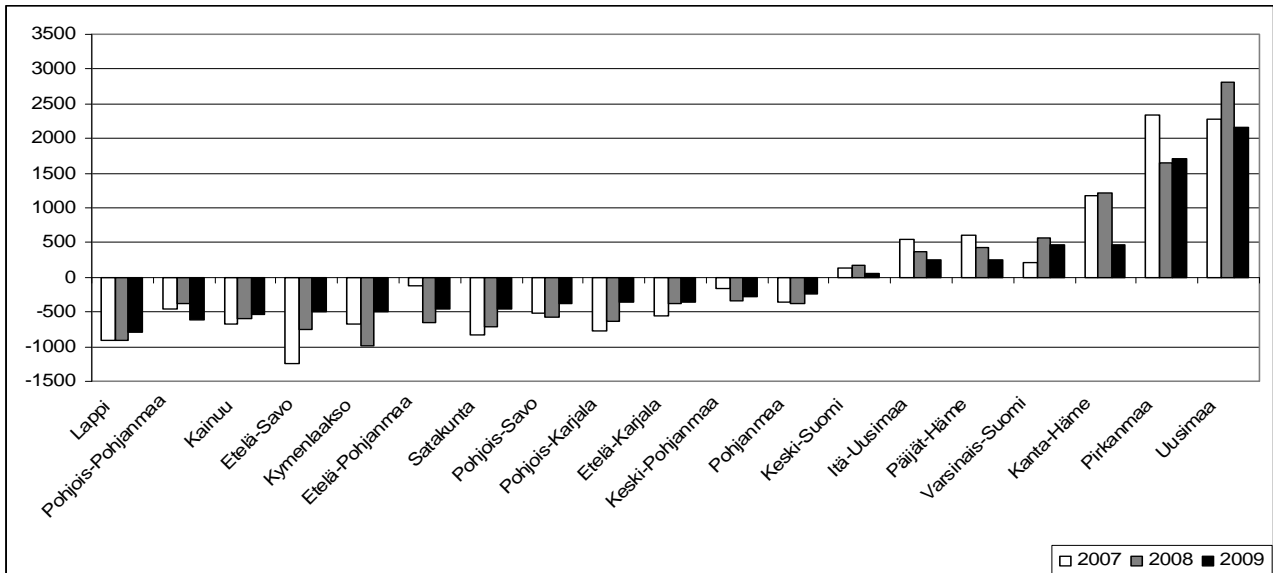
Kuvio 5. Kokonaisliikevaihdon muutos maakunnittain, neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

Alueiden välinen muuttoliike hidastui taantuman aikana

Suomen väkiluvun kasvunopeus on ollut viime vuosina Euroopan kärkitasoa. Luonnollisen kasvun ohella yhä merkittävämpi tekijä on lisääntyvä maahanmuutto, joka oli yli 25 000 henkeä vuonna 2009. Maahanmuutto kuitenkin väheni edelliseen vuoteen verrattuna ja muuttovoitto oli lähes 2000 henkeä pienempi. Määrällisesti väestönkasvu on suurinta Uudellamaalla, jossa luonnollinen kasvu, maassamuutto ja maahanmuutto kasvattivat väkilukua yli 17 000 henkilöä. Pirkanmaalla, Itä-Uudellamaalla ja Kanta-Hämeessä väestö kasvaa pääasiassa maassamuuton ja Pohjois-Pohjanmaalla korkean syntyvyyden ansiosta. Taantuma on hidastanut työvoiman kysyntää ja liikkuvuutta, joten maassamuuttajien määrä on vähentynyt. Lähes puolet seutukunnista sai vuonna 2009 muuttovoittoa, kun osuus oli 1990-luvun lopulla noin neljännes. Maakuntien sisällä muuttoliike kohdistuu voimakkaimmin maakuntien keskuksiin ja suuret keskkukset kuten Helsingin, Tampereen, Turun ja Oulun seutu kasvavat edelleen nopeasti.

Kuvio 6. Maan sisäisen muuttoliikkeen nettomäärä maakunnittain 2007–2009

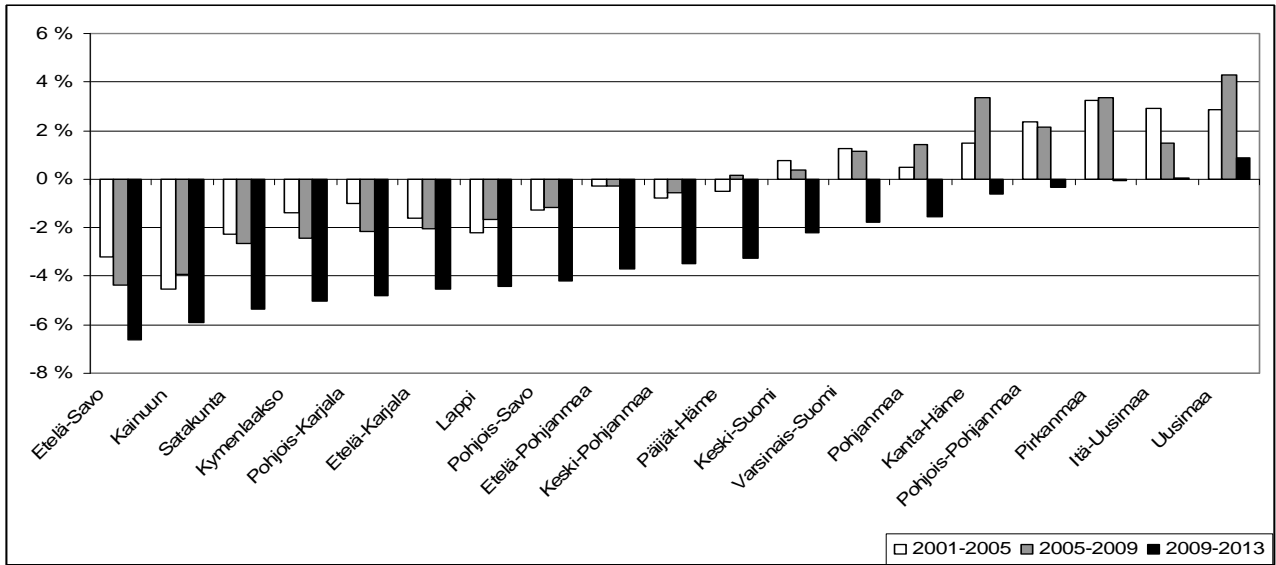

Lähde: Tilastokeskus

Talous taantuu ja alueiden rakennemuutos voimistuu samanaikaisesti

Talouden taantuma ja työttömyyden kasvu heikentävät alueiden kehittämismahdollisuuksia tulevina vuosina, vaikka tuotannon ja työttömyysasteen ennustetaankin paranevan. Samaan aikaan voimistuva suurten ikäluokkien siirtyminen työvoimasta eläkkeelle vähentää alueiden työvoimaresursseja ja hidastaa mahdollisuuksia elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Jo nyt useilla alueilla työikäisen väestön määrä on kääntynyt laskuun ikääntymisen ja muuttotappioiden vuoksi ja tämä kehityssuunta voimistuu 2010-luvulla. Tällä hetkellä työikäisten määrä kasvaa ainoastaan Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla. Alueiden kyky ottaa vastaan talouden taantuman ja voimistuvan rakennemuutoksen haasteet vaihtelee voimakkaasti. Heikoimmilla ovat väestö- ja työvoimaresursseiltaan vähäiset sekä elinkeinorakenteeltaan yksipuoliset alueet.

Kuvio 7. Työikäisten (15–64 v.) määrän muutos maakunnittain vuosijaksoilla 2001–2005, 2005–2009 ja 2009–2013*)

Lähde: Tilastokeskus

2. TUOTANNON JA TYÖLLISYYDEN KEHITYS KOKO MAASSA

Talouden kasvu on useimmissa maailman maissa kääntymässä nousuun taantumien jälkeen. OECD arvioi kasvuvauhdin vaihtelevan voimakkaasti maittain ja erityisesti kehittyvien talousmaiden ennustetaan nousevan nopeasti, kun taas useiden Euroopan maiden odotetaan toipuvan hitaammin. Myönteisistä talousnäkymistä huolimatta OECD varoittaa, että monet tuotannon rahoitukseen liittyvät riskit uhkaavat alkanutta nousua.

Tuotannon kasvusta huolimatta työttömyyden ei odoteta alenevan vuoden 2010 aikana. OECD-alueen työttömien määrä nousi viimeisen kahden vuoden aikana 16 miljoonalla ja työpaikkojen määrä väheni yli 2 %. Erityisesti Japanin ja useiden Euroopan maiden työllisyyden kehitys näyttää heikolta tuotannon kasvusta huolimatta.

Suomessa tuotannon ja työllisyyden kasvun odotetaan olevan vuosina 2010–2011 hiukan euroalueen keskiarvoa parempi viennin lähtiessä vetämään.

Taulukko 1. Kansainväliset tuotannon kasvuarviot (%) ja työttömyysaste 2009–2011

	Tuotannon kasvu			Työttömyysaste		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
<i>Venäjä</i>	-7,9	5,5	5,1			
<i>Kiina</i>	8,7	11,1	9,7			
<i>Euroalue</i>	-4,1	1,2	1,8	9,4	10,1	10,1
<i>Yhdysvallat</i>	-2,4	3,2	3,2	9,3	9,7	8,9
<i>Japani</i>	-5,2	3,0	2,0	5,1	4,9	4,7
<i>OECD</i>	-3,3	2,7	2,8	8,1	8,5	8,2
<i>Suomi</i>	-7,8	1,7	2,5	8,3	9,4	9,0

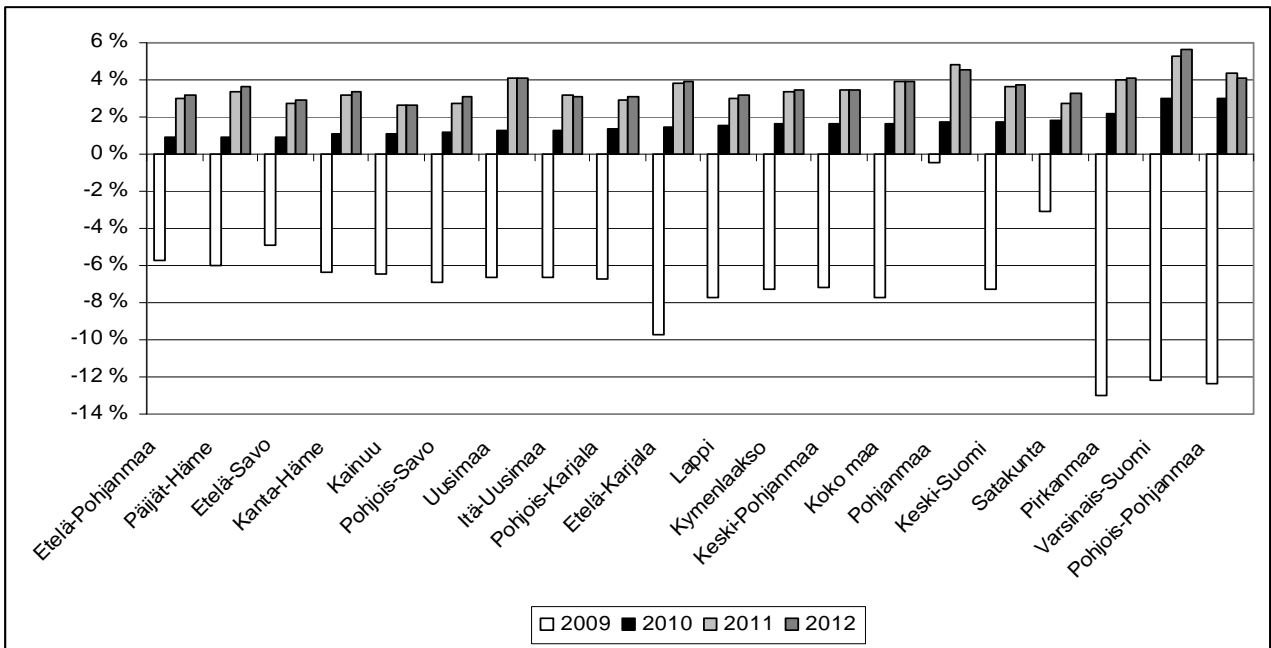
Lähde: OECD, Economic outlook 87, toukokuu 2010

Kotimaiset tutkimuslaitokset ja pankit ovat viimeisissä arvioissaan selvästi optimistisempia Suomen osalta kuin OECD. Ne ennakoivat tuotannon kasvun olevan sekä vuonna 2010 että 2011 yli 3 %. Työttömyysasteen ennustetaan laskevan vuonna 2010 8,5 %:n tasolle ja vuonna 2011 alle 8 %:n tason. Samalla tutkimuslaitokset kuitenkin varoittavat OECD:n tavoin siitä, että tuotannon nopea nousu voi jäädä lyhytaikaiseksi julkisen elvytyksen heikentyessä ja vientimarkkinoiden hyytyessä.

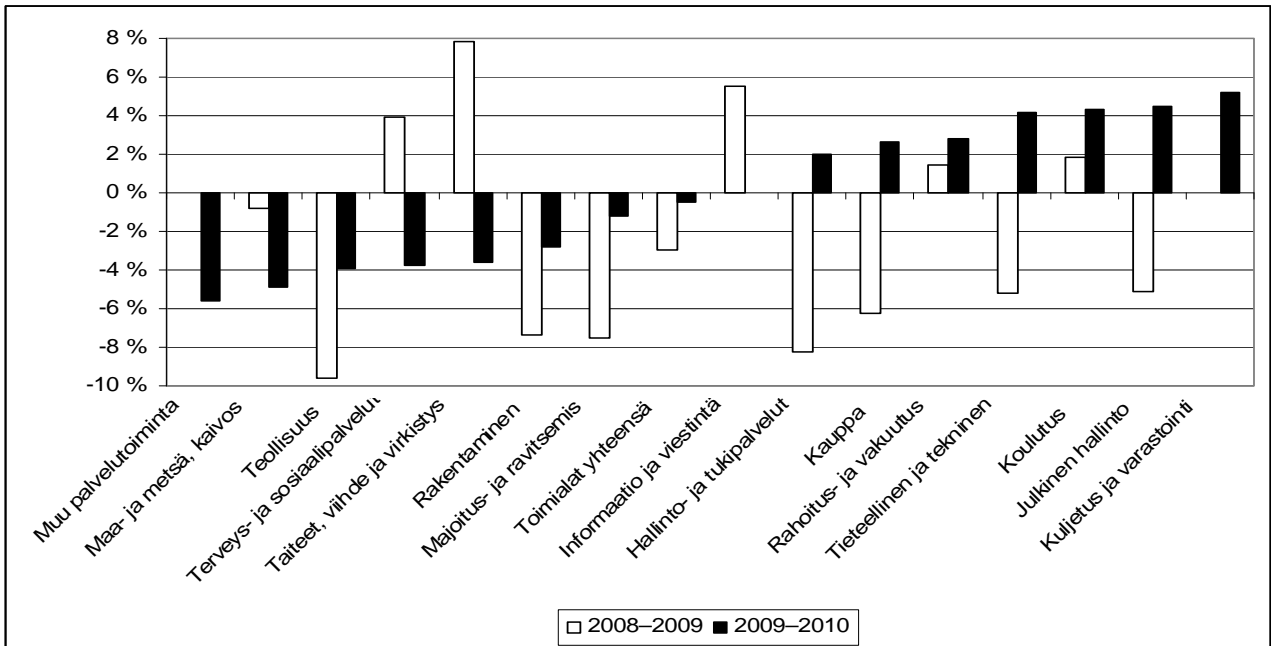
Taulukko 2. Tuotannon kasvuarviot (%) ja työttömyysaste Suomessa 2009–2011

	Tuotannon kasvu			Työttömyysaste		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
<i>VM 6/10</i>	-8,0	1,5	2,5	8,2	9,5	8,9
<i>PTT 9/10</i>	-8,0	3,4	2,5	8,2	8,3	7,5
<i>PSTL 9/10</i>	-8,0	3,7	3,7	8,2	8,5	8,0
<i>Suomen Pankki 9/10</i>	-8,0	2,6	3,0	8,3	8,4	8,0
<i>Etlä 9/10</i>	-8,0	3,5	4,0	8,2	8,4	7,7
<i>Sampo 9/10</i>	-8,0	3,1	2,5	8,2	8,5	7,8
<i>OP-Pohjola 9/10</i>	-8,0	2,6	2,7	8,2	8,4	7,8

Etlän keväällä 2010 tekemän maakunnittaisen ennusteen mukaan tuotanto kääntyy lievään kasvuun vuoden 2010 aikana kaikissa maakunnissa. Nopeinta kasvu olisi Pohjois-Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa. Kasvun arvioidaan edelleen nopeutuvan seuraavina vuosina.

Kuvio 8. Tuotannon kasvuarvio (%) maakunnittain 2009–2012

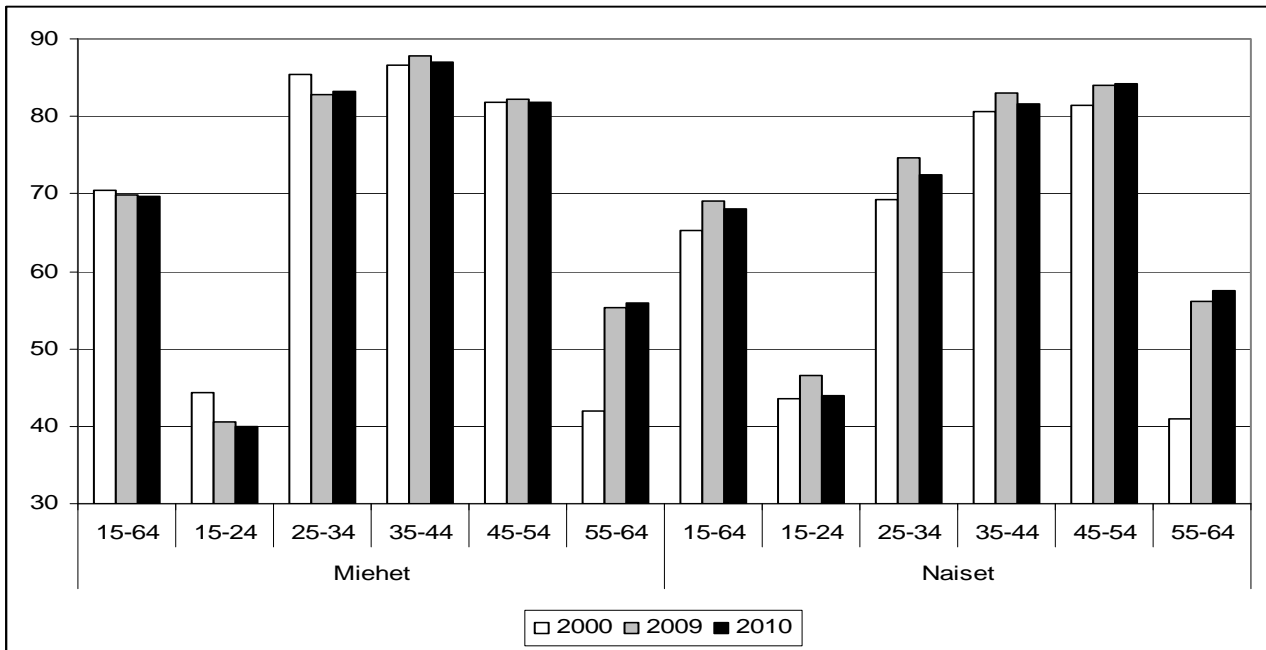
Lähde: Etila:n maakunnittain ennuste 4/2010

Kuvio 9. Työllisten lukumäärän muutos (%) toimialoittain 2008-2010*)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus *)2008–2010 2. neljänneksen tiedot

Työllisten määrän lasku kääntyi lievään nousuun keväällä 2010 monilla toimialoilla, mutta teollisuudessa sekä maa- ja metsätaloudessa väheneminen jatkuu yhä. Myönteisintä kehitys on ollut kuljetuksen, koulutuksen ja julkisen hallinnon sektoreilla.

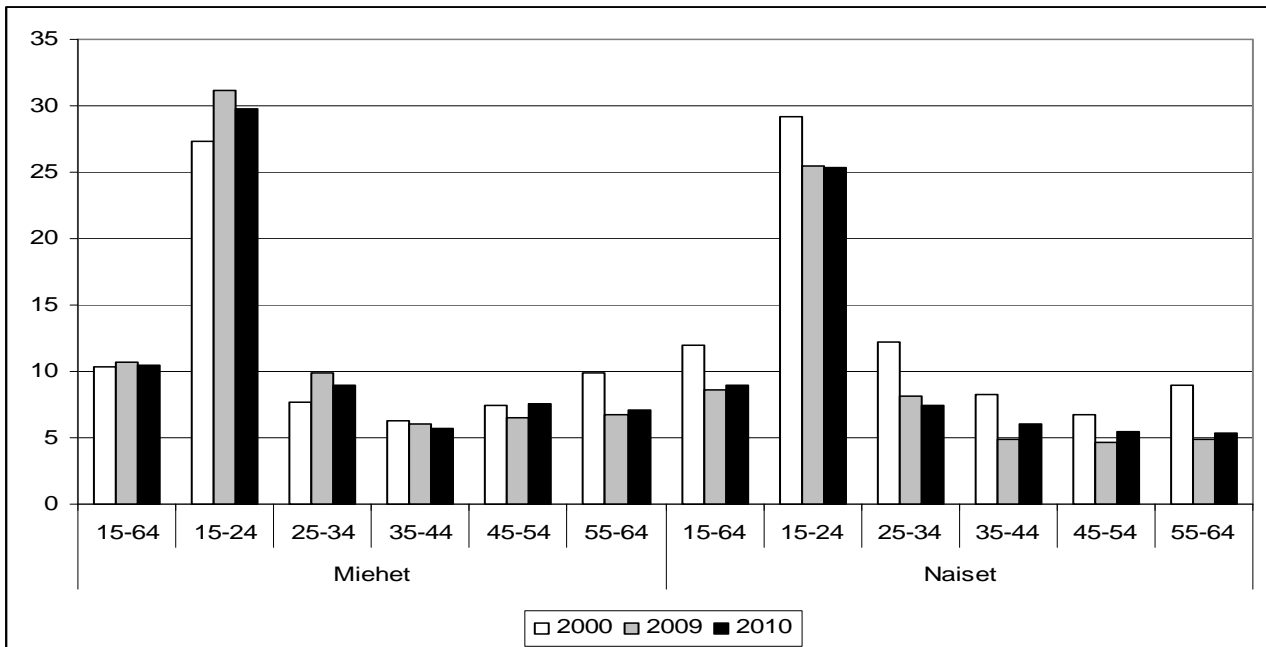
Kuvio 10. Työllisyysaste ikäryhmittäin ja sukupuolittain vuosina 2000, 2009 ja 2010 *)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus *) 2. neljänneksen tiedot

Miesten työllisyysaste kasvoi vuosina 2009–2010 25–34- ja 55–64 -vuotiaiden osalta, mutta muissa ikäryhmissä se laski hieman. Naisten työllisyysaste kasvoi ainoastaan yli 45-vuotiailla.

Kuvio 11. Työttömyysaste ikäryhmittäin ja sukupuolittain vuosina 2000, 2009, 2010 *)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus *) 2. neljänneksen tiedot

Työttömyysaste laski 2009–2010 lähinnä alle 35-vuotiailla, joten myös nuorisotyöttömyyden kasvu on taittumassa keväällä 2010. Kuitenkin se on edelleen korkea, miehillä lähes 30 % ja naisilla yli 25 %.

3. ALUEELLINEN KEHITYS

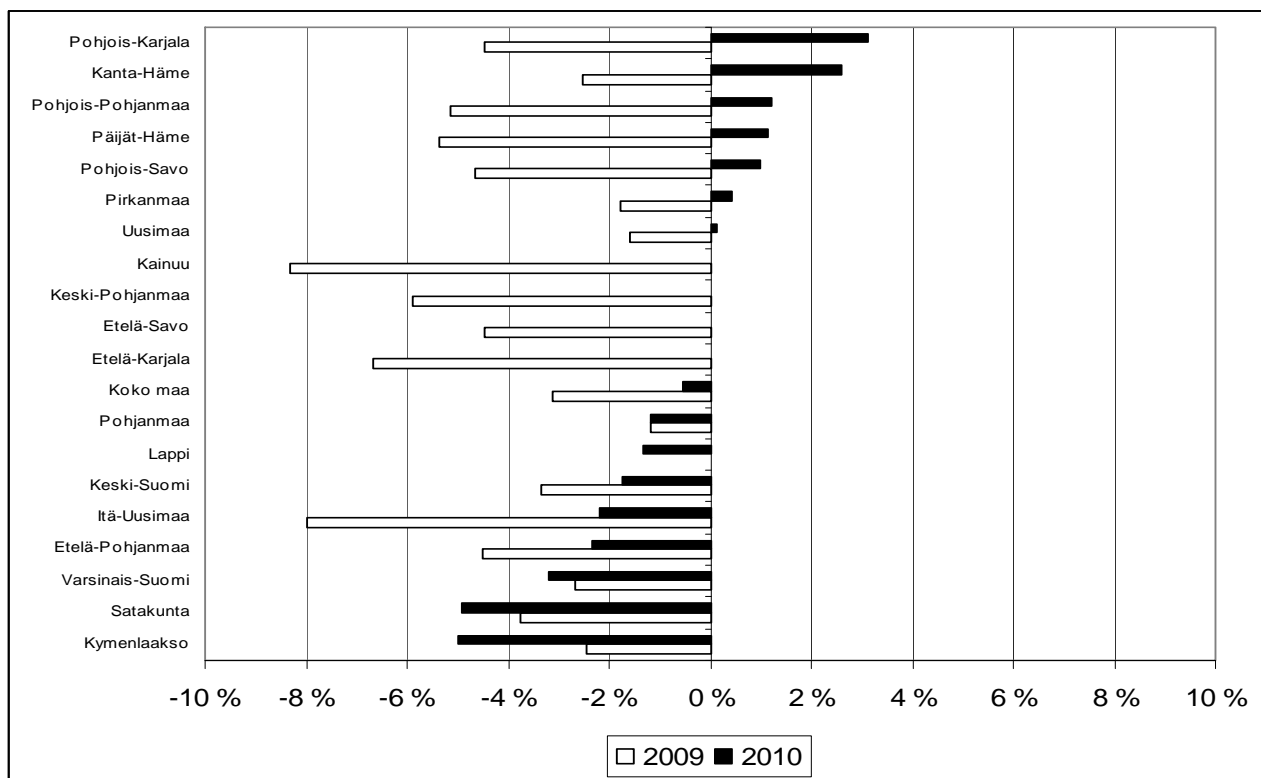
3.1. Tuotanto ja työllisyys maakunnittain

Taantumaa edeltäneen pitkän nousukauden aikana työllisten määrä kasvoi koko maassa vuosina 2004 - 2008 yli 170 000 henkeä ja työvoima lähes 100 000 henkeä. Samanaikaisesti työttömien määrä laski noin 70 000 henkeä. Taantumaa myötä palattiin lähtöruutuun vuoden 2005 tasolle, sillä työllisten määrä putosi vuosina 2008 - 2010 lähes 100 000 henkeä ja työttömien määrä kasvoi noin 60 000 henkeä.

Työttömyys nousi syksystä 2008 lähtien kaikissa maakunnissa ja lähes kaikissa seutukunnissa. Työttömyyden kasvu koetteli erityisesti niitä alueita, joissa vientiyriyten osuus elinkeinotoiminnasta on merkittävä. Työttömyys oli alkuvuodesta 2010 koko maassa korkeimmillaan 9,7 %, mutta kääntyi sen jälkeen laskuun. Maakunnista korkein työttömyysaste oli tuolloin Pohjois-Karjalassa, 15 % ja alin Uudellamaalla, 7,5 %.

Työllisten määrän voimakas lasku jatkui kevääseen 2010 saakka. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan vuoden 2009 lopussa työllisiä oli 74 000 henkeä vähemmän kuin edellisellä vuonnalla. Erityisen voimakkaasti työllisten määrä putosi Kainuun (-8,3 %), Itä-Uudenmaan (-8,0 %) ja Etelä-Karjalan (-6,6 %) maakunnissa. Vähiten työllisyysaste putosi Pohjanmaalla, Uudellamaalla ja Pirkanmaalla. Vuoden 2010 toiselle neljännekselle tultaessa työllisten määrän väheneminen oli taittunut useimmissa maakunnissa ja työllisyysaste oli kääntynyt kasvuun Pohjois-Karjalassa (3,1 %) ja Kanta-Hämeessä (2,6 %). Työllisten määrän lasku kuitenkin jatkui Kymenlaaksossa, Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa. Yhteensä työllisiä oli vuoden 2010 heinäkuussa 27 000 enemmän kuin vuotta aiemmin.

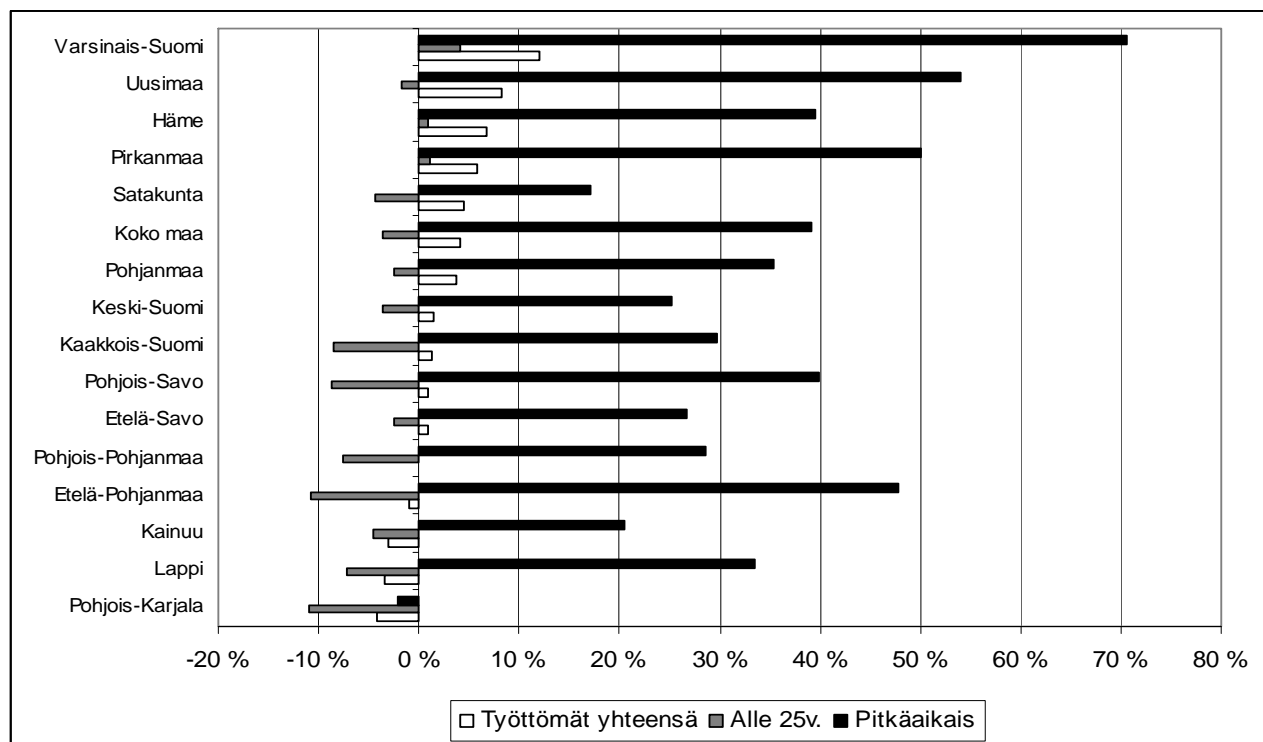
Kuvio 12. Työllisten määrän muutos (%) maakunnittain 2009 ja 2010 *)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus *) 2. neljänneksen tiedot

Työttömiä oli vuonna 2009 lähes 50 000 enemmän kuin vuonna 2008, mutta vuoden 2010 heinäkuussa määrä oli jo 5 000 vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Kuvio 13. Työttömien työnhakijoiden, alle 25-vuotiaiden työttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrän muutos (%) 2009–2010*) ELY-keskuksittain

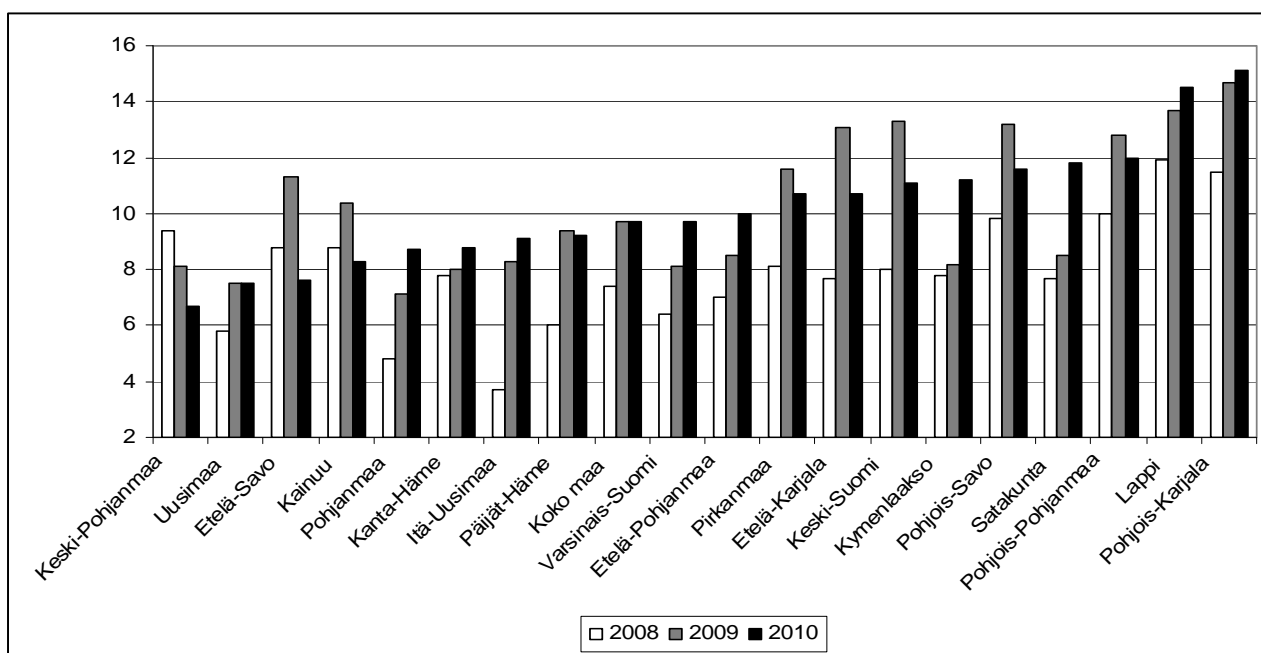
Lähde: TEM työnvälitystilastot, *)vertailukohtana heinäkuun tiedot

Maakunnittain tarkasteltuna työttömien määrä alkoi vähentyä lähes kaikissa maakunnissa heinäkuuhun 2010 tullessa. Eniten määrä on vähentynyt Lapissa (-3,4), Kainuussa (-3,1) ja Pohjois-Karjalassa (-4,2 %). Näissä maakunnissa työttömyysasteet olivat kuitenkin maan korkeimpia jo ennen taantumaa. Työttömien määrä jatkoi edelleen kasvuaan Varsinais-Suomessa (12,0 %), Uudellamaalla (8,3 %) ja Hämeessä (6,7 %). Taantumalla voimakkaasti kasvanut nuorisotyöttömyys on kääntynyt laskuun kevään 2010 jälkeen lähes kaikissa maakunnissa Varsinais-Suomea ja Pirkanmaata lukuun ottamatta. Pitkäaikaistyöttömien määrä on sen sijaan alkanut kasvaa vuoden 2010 aikana, koska taantumalla työttömiksi joutuneet ja yli vuoden työttömänä olleet luokitellaan tähän ryhmään.

Merkille pantavaa on että Itä- ja Pohjois-Suomen korkean työttömyyden alueilla työttömyys ei ole juurikaan noussut taantumalla. Syynä tähän on toisaalta alueiden elinkeinorakenne sekä toisaalta työvoiman ikärakenne. Suuret ikäluokat ovat siirtymässä eläkkeelle. Vuoden 2010 toisella neljänneksellä työttömyysaste oli matalin Keski-Pohjanmaan, Uudenmaan ja Etelä-Savon maakunnissa. Voimakkaimmin työttömyysaste on noussut Kymenlaakson, Satakunnan, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa.

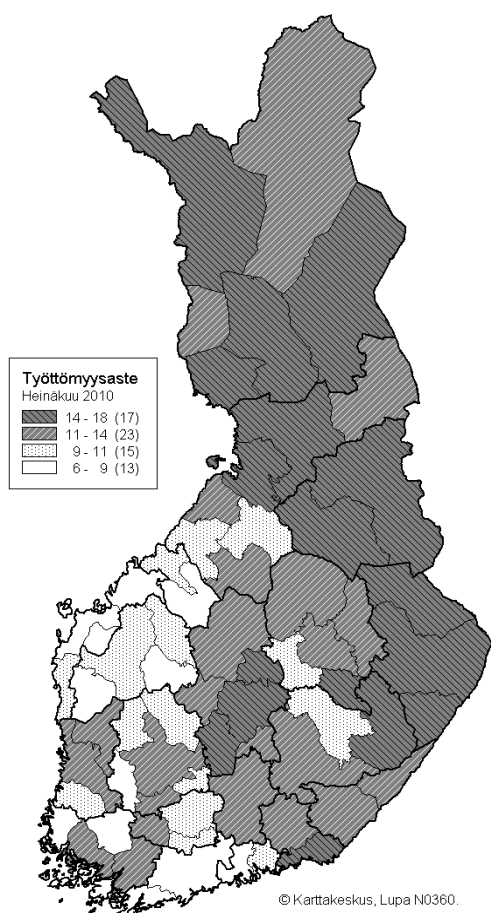
Taantuma on työttömyyden kasvun osalta jäämässä ennakoitua lyhyemmäksi eikä alueilla koeta 1990-luvun alun lamajakson kaltaista romahdusta, jolloin työttömyys nousi koko maassa 16 %:n tasolle ja Pohjois- ja Itä-Suomessa yli 20 %:n.

Kuvio 14. Työttömyysaste maakunnittain vuosina 2008–2010*)

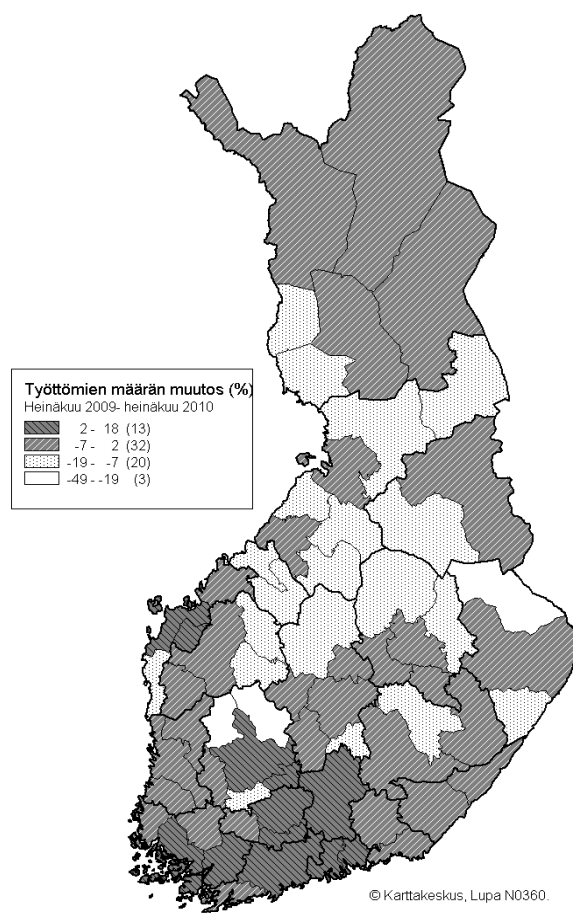

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus *) 2. neljänneksen tiedot

Kuvio 15. Työttömyysaste 2010, heinäkuu

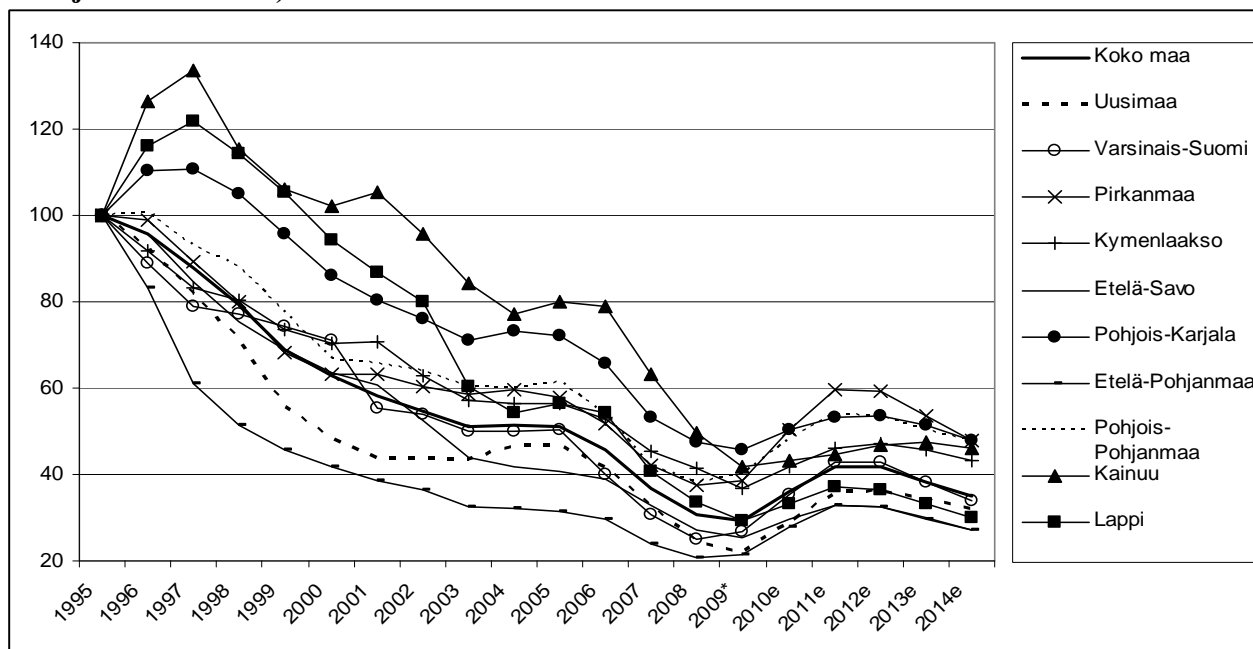

Kuvio 16. Työttömien määrän muutos (%) 2009 – 2010, heinäkuu

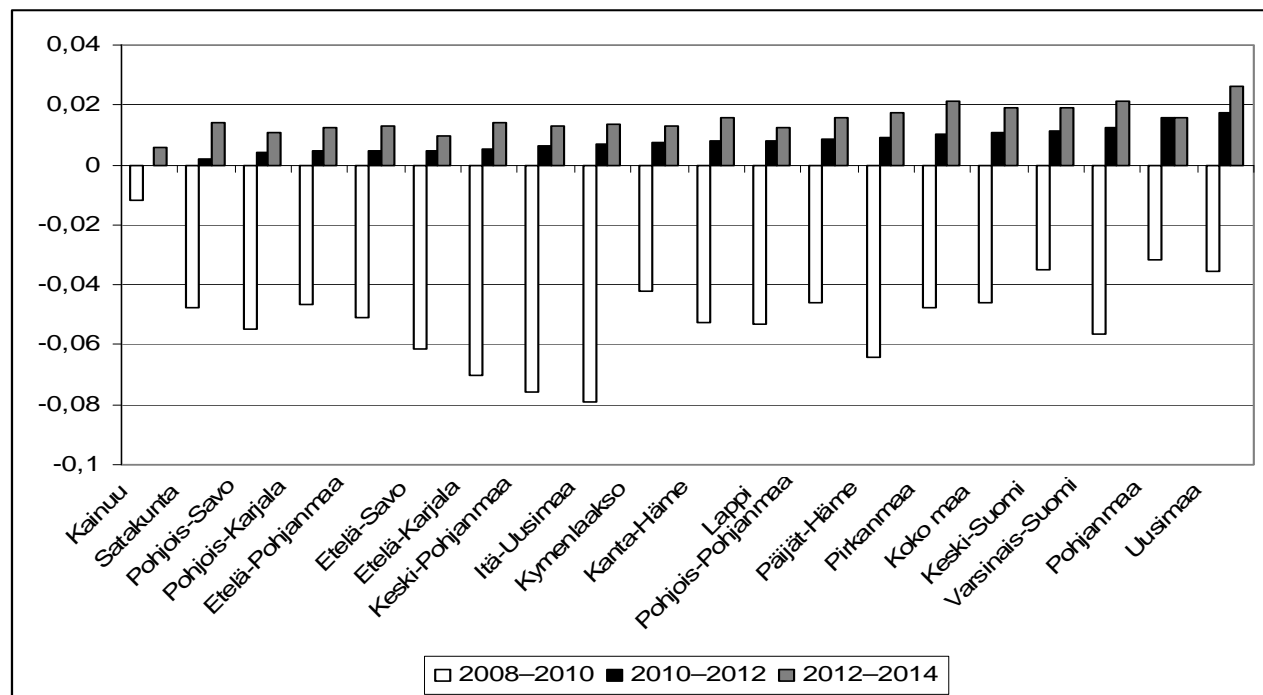
Työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut taantuman aikana erityisesti Etelä- ja Länsi-Suomessa, joissa vientiin liittyvien yritysten merkitys alueen elinkeinotoiminnalle on suuri. Vienti-painotteisilla alueilla työttömyys nousee nopeasti, mutta alkaa myös laskea nopeasti kun tuotanto kääntyy kasvuun ja vienti vetää jälleen.

Kuvio 17. Pitkäaikaistyöttömyyden kehitys (trendi, 1995=100) eräissä maakunnissa 1995–2009 ja 2009–2014 *)

Lähde: TEM:n työttömyystilastot, *) Etlä, maakunnittain ennuste

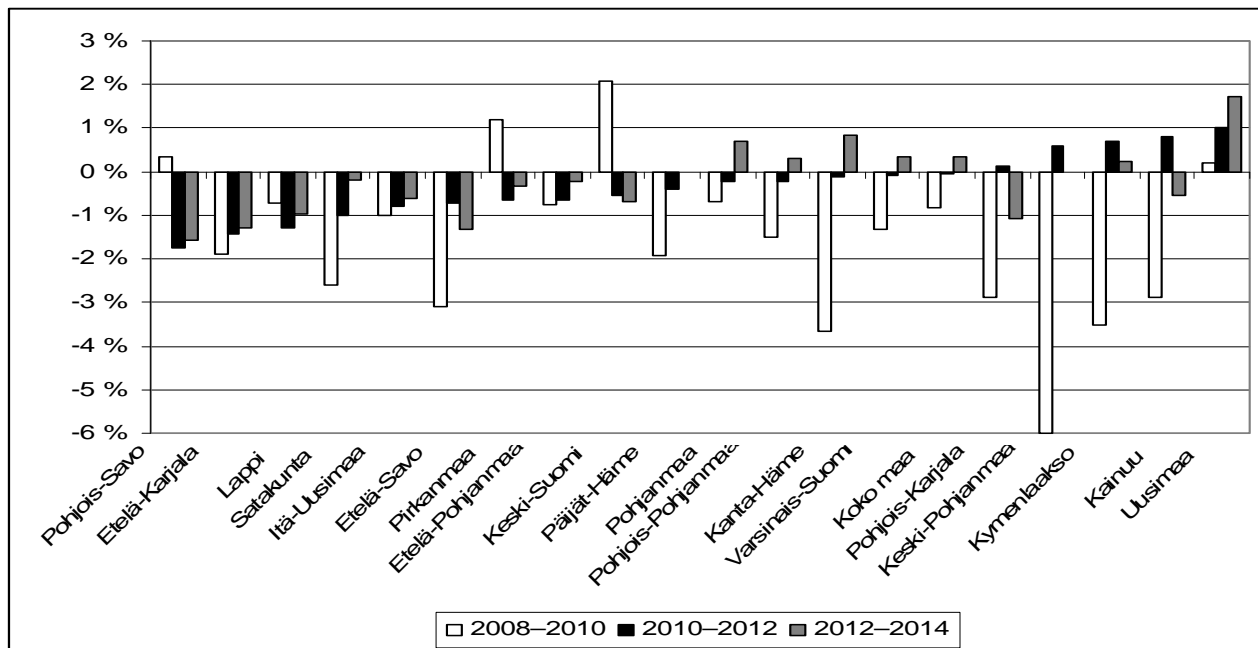
Kuvio 18. Työllisten määrän muutos (%) maakunnittain 2008–2010, 2010–2012 ja 2012–2014

Lähde: Etlä:n maakunnittain ennuste 4/2010

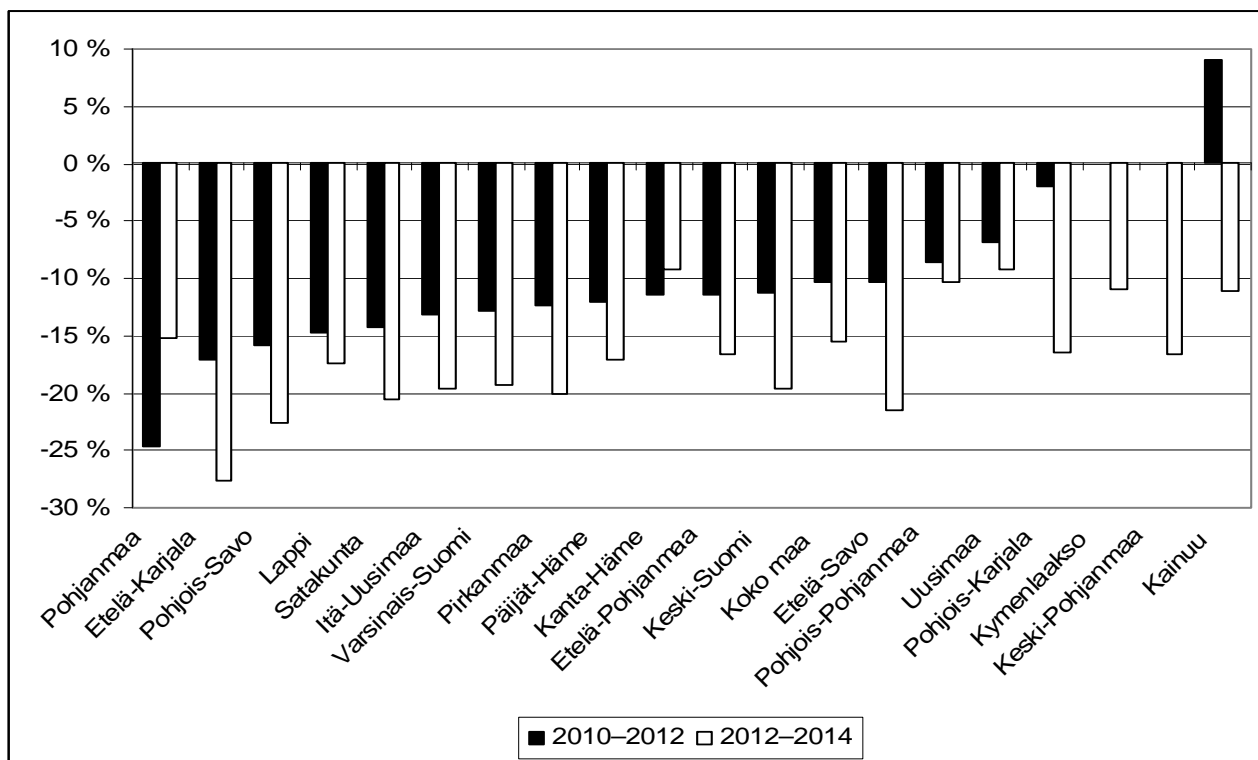
Etlan ennusteen mukaan työllisten määrän kääntyy kaikissa maakunnissa kasvuun vuosina 2010–2012. Sen sijaan työvoiman määrän arvioidaan kasvavan enää muutamassa maakunnassa, mikä johtuu työvoiman ikärakenteesta ja kasvavasta poistumasta eläkkeelle.

Kuvio 19. Työvoiman määrän muutos (%) maakunnittain 2008–2010, 2010–2012 ja 2012–2014

Lähde: Etlan maakunnittain ennuste 4/2010

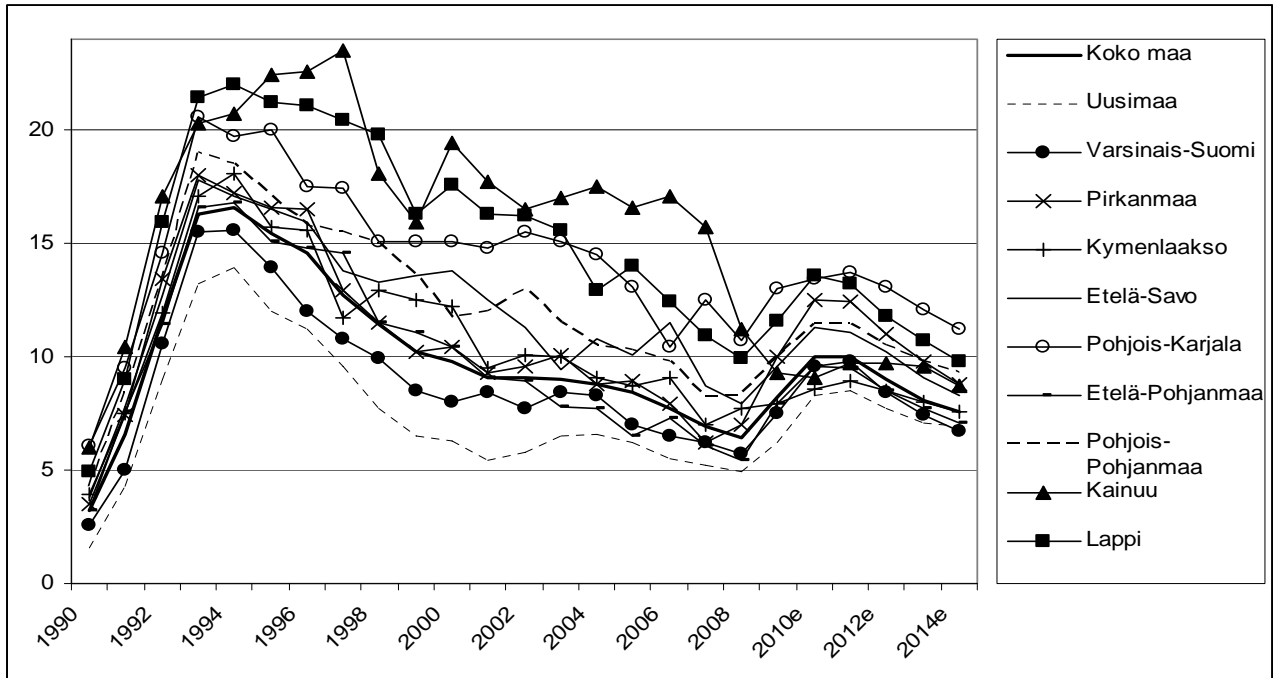
Kuvio 20. Työttömien määrän muutos (%) maakunnittain 2010–2012 ja 2012–2014

Lähde: Etlan maakunnittain ennuste 4/2010

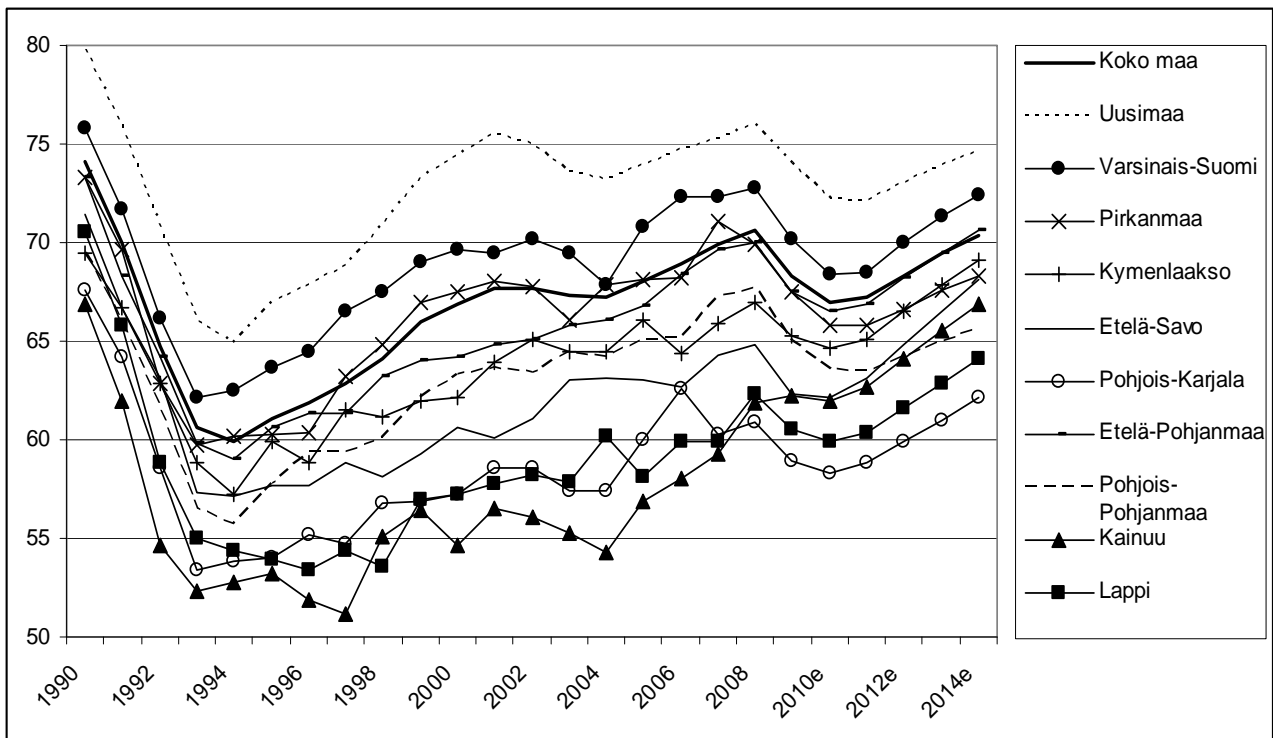
Etlan arvion mukaan työttömien määrä kasvasi 2010–2012 enää Kainuun maakunnassa. Nopeinta työttömien määrän vähenemisen ennustetaan olevan Pohjanmaalla, Etelä-Karjalassa ja Pohjois-Savossa. Vuosina 2012–2014 vähenemisen ennustetaan entisestään nopeutuvan.

Kuvio 21. Työttömyysaste eräissä maakunnissa 1990–2009 ja 2009–2014*)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus, *) Etlä, maakunnittain ennuste

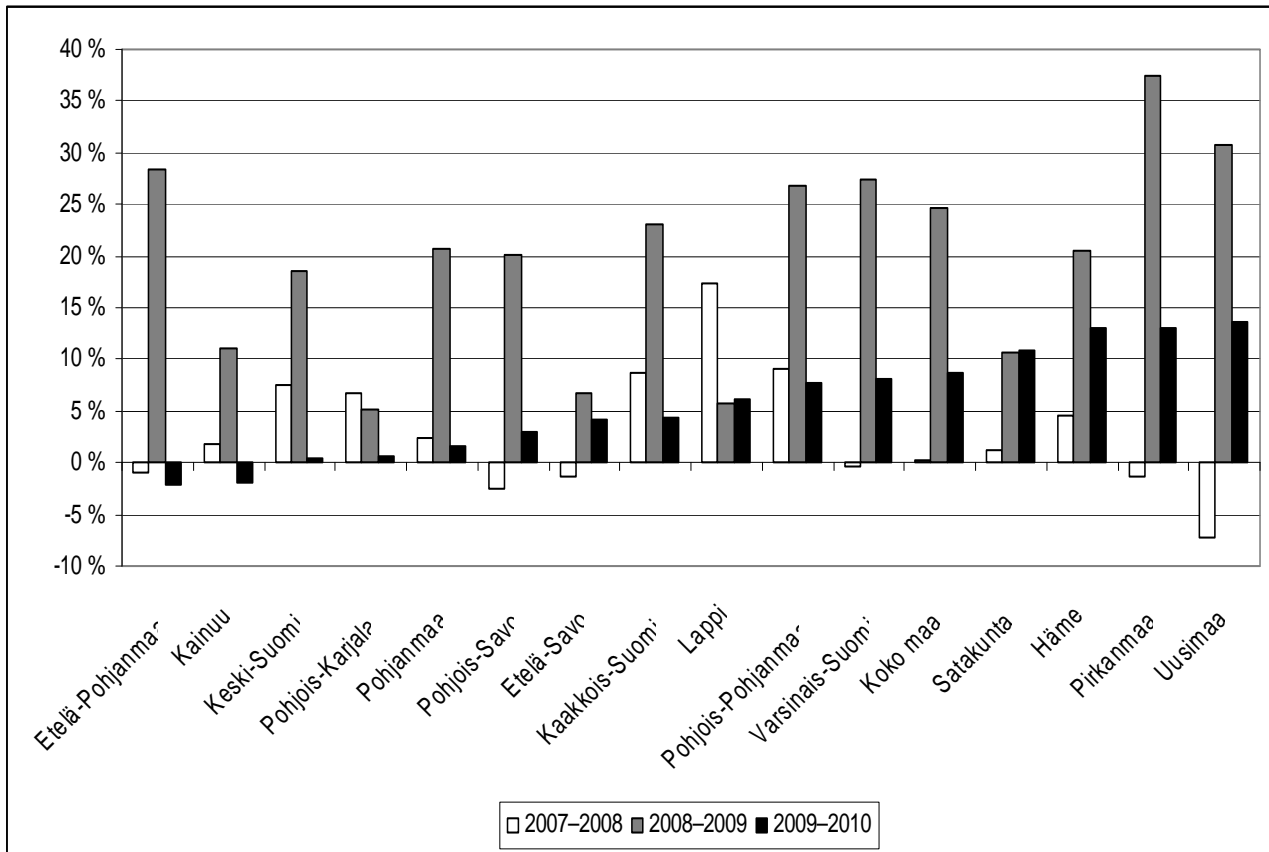
Kuvio 22. Työllisyysaste eräissä maakunnissa 1990–2009 ja 2009–2014*)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus, *) Etlä, maakunnittain ennuste

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien työnhakijoiden määrän kasvu hidastui vuoden 2010 aikana, mutta kasvua tapahtui edelleen lähes jokaisessa maakunnassa. Nopeinta kasvu oli Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Hämeessä ja ainoastaan Etelä-Pohjanmaalla ja Kainuussa tapahtui lievää vähenemistä.

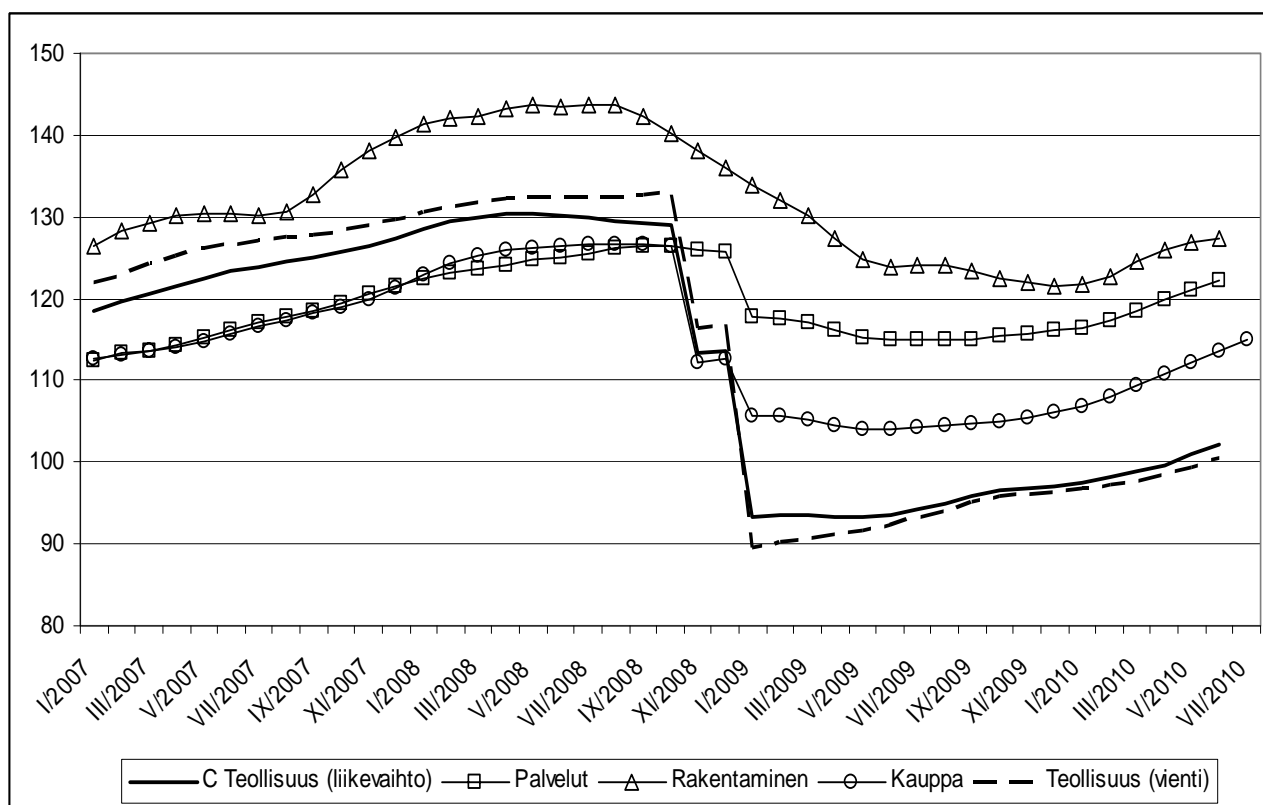
Kuvio 23. Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien työnhakijoiden määrän muutos (%) ely-keskuksittain 2007–2008, 2008–2009 ja 2009–2010 *)

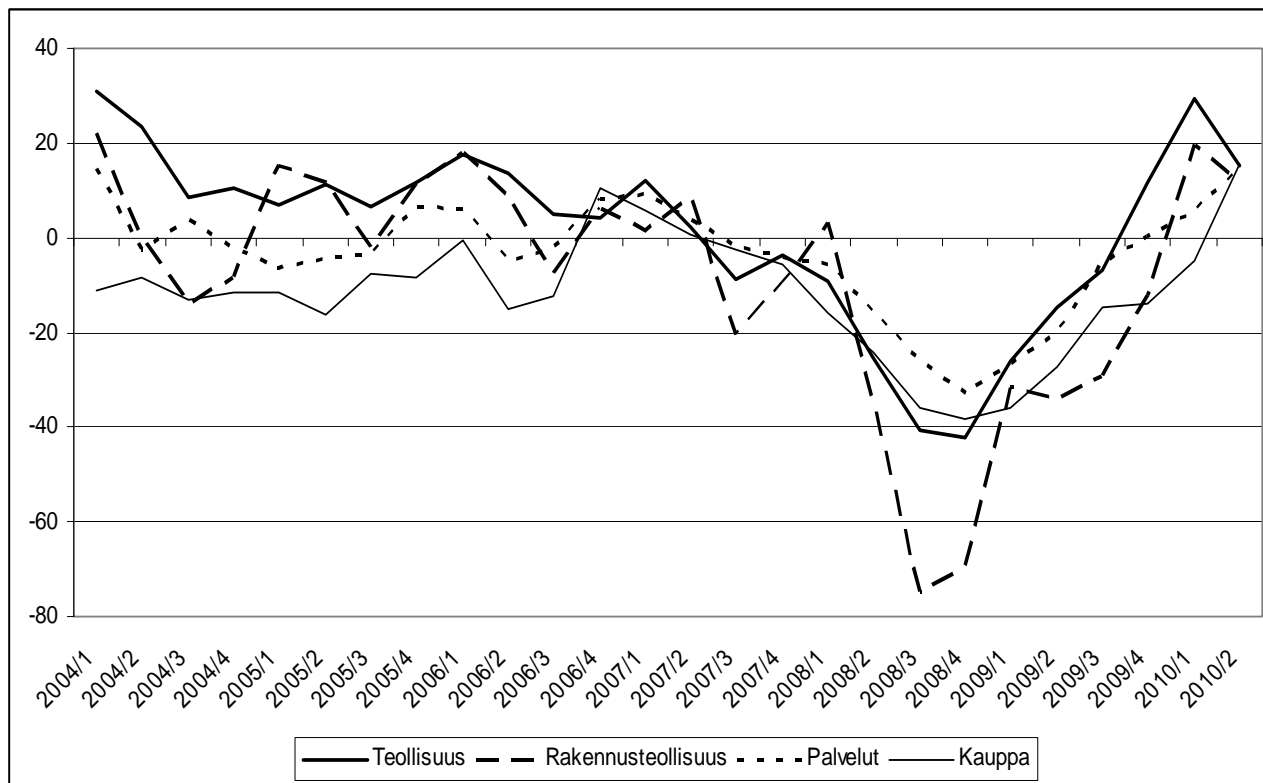
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus, *) kesäkuun tiedot

3.2. Yritysten liikevaihto ja vienti

Yritystoiminnan liikevaihto ja palkkasumma kasvoivat nousukaudella 2004–2008, jonka jälkeen kasvu hidastui ja vuoden 2008 lopulla tapahtui kaikilla toimialoilla jyrkkä käänne alaspäin. Erityisesti teollisuuden liikevaihdon ja viennin pudotus oli nopea ja syvä, mutta liikevaihto kääntyi lievälle kasvu-uralle jo vuoden 2009 aikana. Kasvu nopeutui erityisesti kaupan ja rakentamisen kohdalla ja on voimistunut vuoden 2010 aikana.

Kuvio 24. Liikevaihdon kehitys (trendi) toimialoittain vuosina 2007–2010

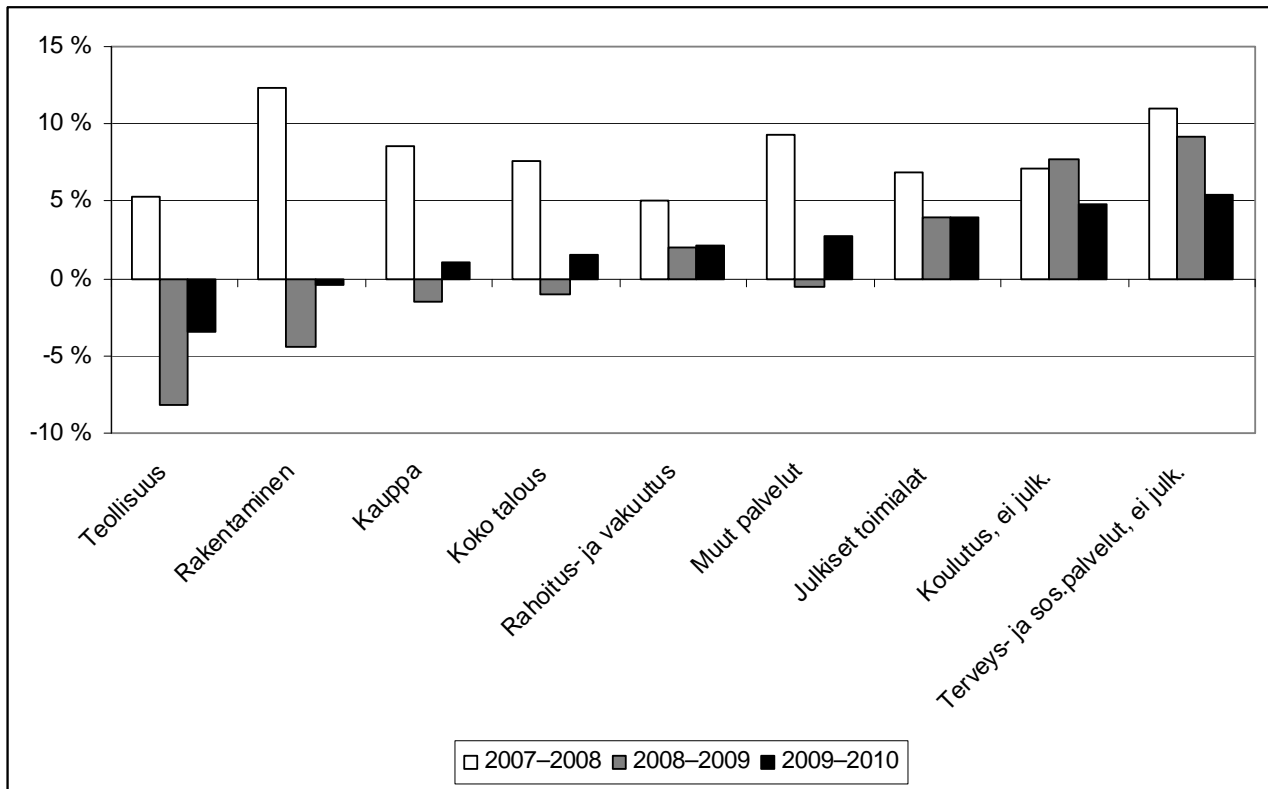
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 25. Suhdannenäkymät lähitulevaisuudessa toimialoittain 2004–2010, saldo

Lähde: EK suhdannebarometri

EK:n suhdannebarometrin mukaan toimialojen suhdannenäkymät ovat nousseet vuoden 2008 pohjakosketuksen jälkeen vuoden 2010 toiselle neljännekselle saakka, jolloin teollisuuden ja rakentamisen näkymät jälleen heikkenivät. Luottamus talouden kehitykseen on kuitenkin barometrin mukaan korkein koko tarkastelujakson aikana.

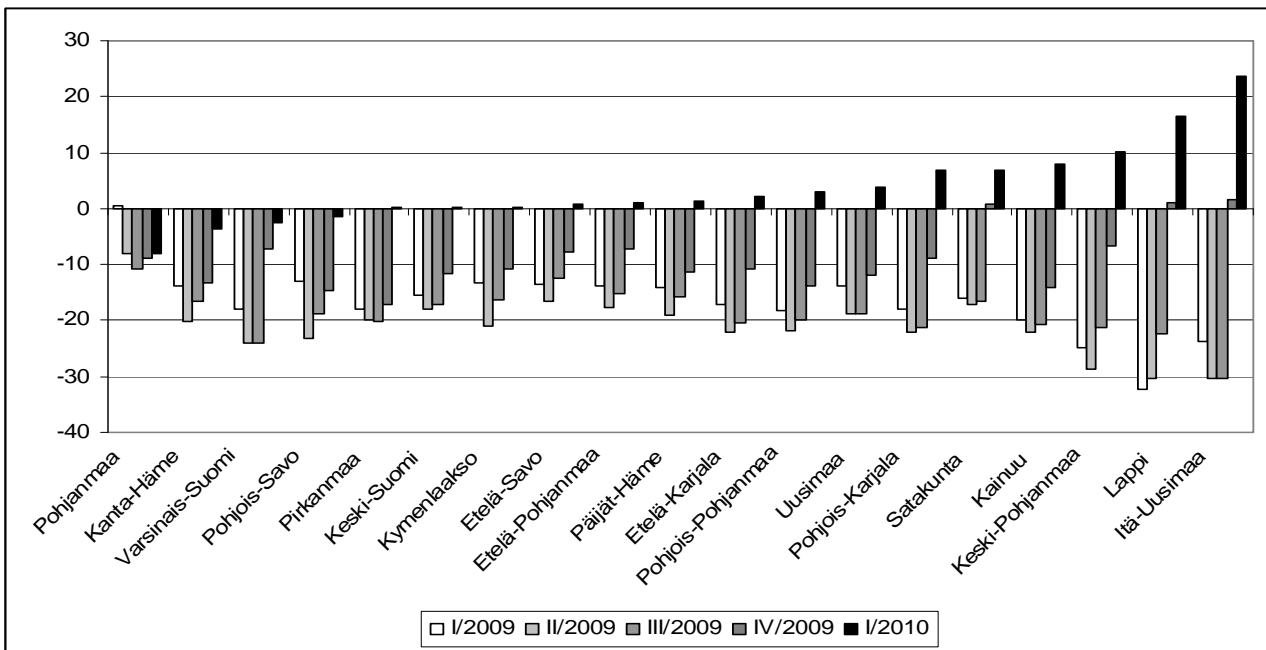
Kuvio 26. Palkkasumman muutos toimialoittain 2007–2010*)

Lähde: Tilastokeskus, *) vertailukohtana kesäkuun tiedot

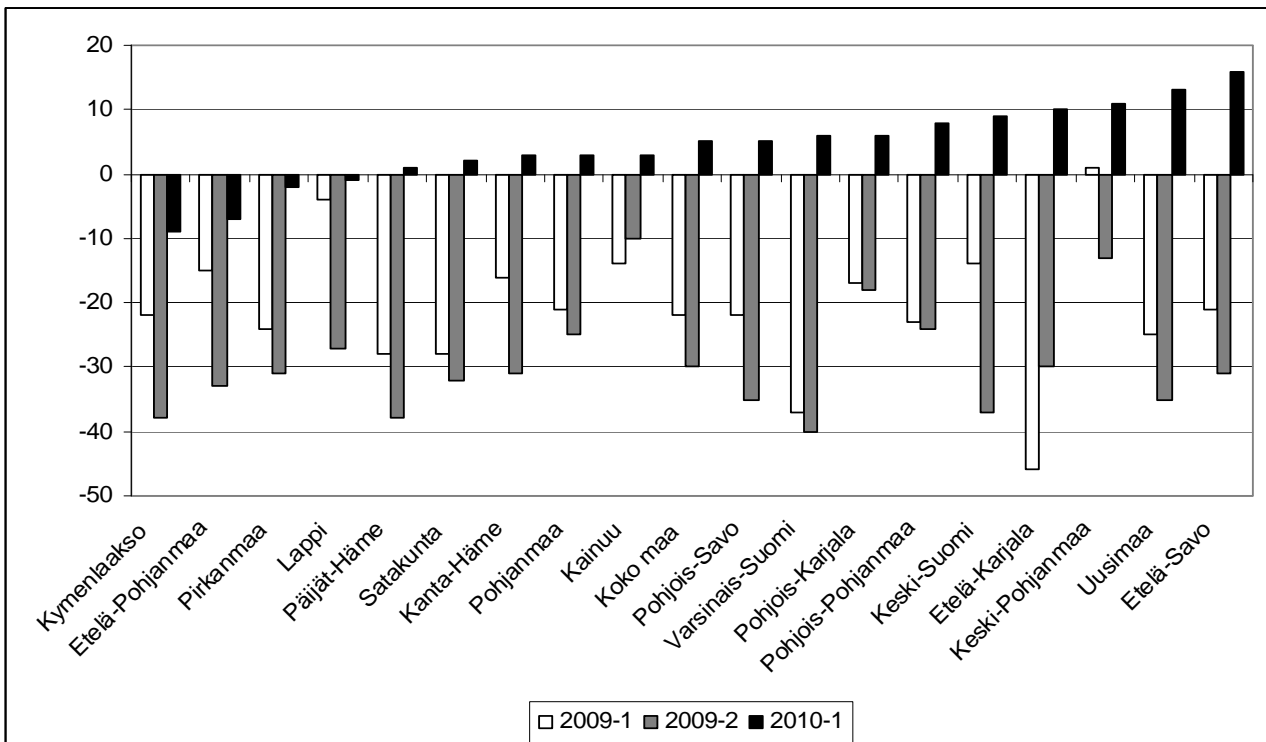
Palkkasumma kääntyi useilla toimialoilla laskuun vuoden 2009 aikana, mutta palasi teollisuutta ja rakentamista lukuun ottamatta jälleen kasvu-uralle vuoden 2010 aikana.

Yritystoiminnan kokonaisliikevaihto jatkoi vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä alkanutta laskuaan vuoden 2009 aikana, mutta vuoden 2010 ensimmäiselle neljännekselle tullessa suurimmassa osassa maakuntia liikevaihdon kehitys kääntyi jälleen myönteiseksi. Erityisen hyvin maakunnista ovat tämän vuoden aikana menestyneet Itä-Uusimaa, Lappi ja Keski-Pohjanmaa. Liikevaihdon lasku jatkui vielä Pohjanmaalla, Kanta-Hämeessä ja Varsinais-Suomessa.

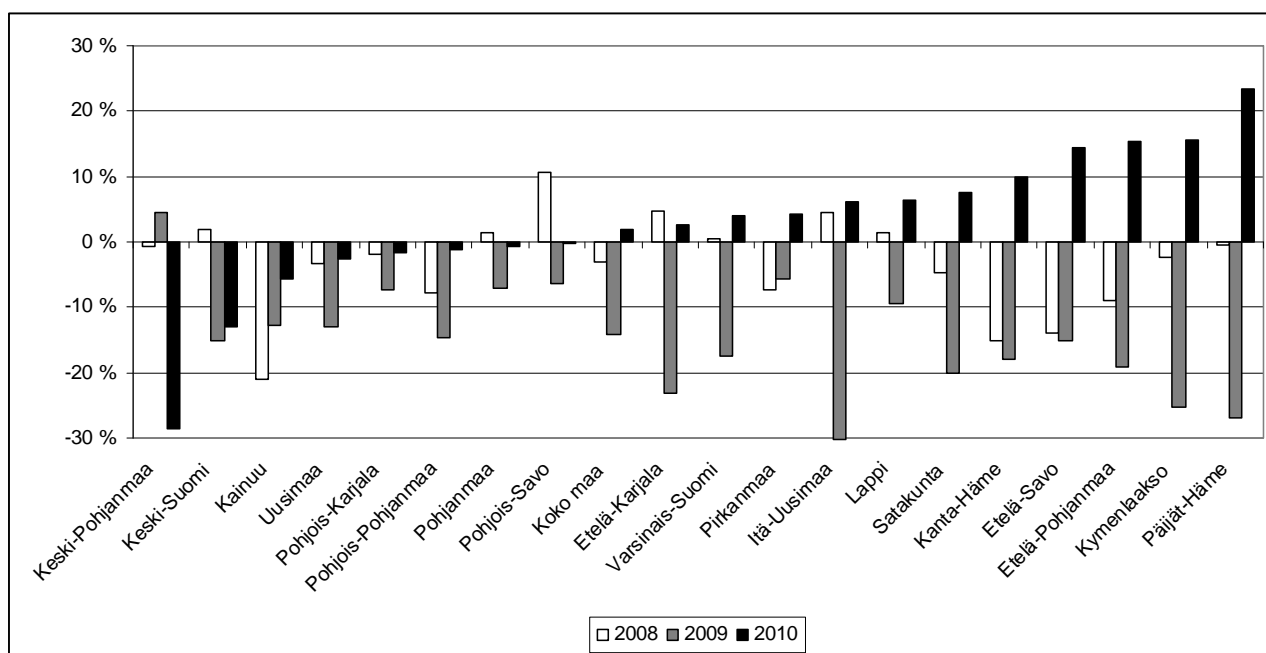
Kuvio 27. Kokonaisliikevaihdon muutos maakunnittain, neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

Pk-yritysbarometrin mukaan vuoden 2010 alkupuolella suhdannetilannetta pidetään useimmissa maakunnissa parempana kuin vuotta aikaisemmin. Myönteisemmät arviot suhdannetilanteesta annetaan Etelä-Savossa, Uudellamaalla ja Keski-Pohjanmaalla. Heikointa suhdannekehityksen uskotaan olevan Kymenlaaksossa, Etelä-Pohjanmaalla ja Pirkanmaalla.

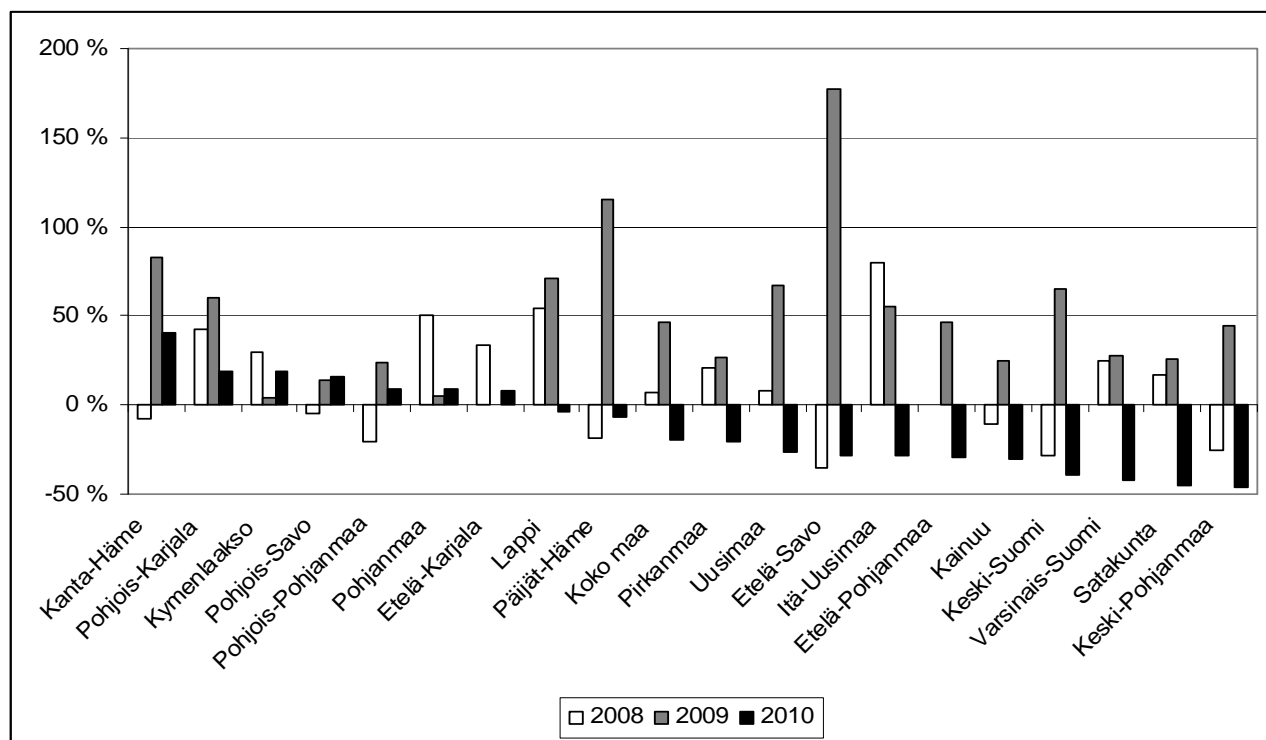
Kuvio 28. Pk-yritysbarometrin arvio yleisestä suhdannetilanteesta edelliseen vuoteen verrattuna maakunnittain 2009–2010, saldo

Lähde: Suomen Yrittäjät, Finnvera, TEM

Kuvio 29. Aloitaneiden yritysten määrän muutos maakunnittain 2008–2010*)

Lähde: Tilastokeskus *) 1. neljänneksen tiedot

Aloitaneiden yritysten määrä kasvoi vuoden 2010 aikana suurimmassa osassa maakuntia vuoden 2009 voimakkaan laskun jälkeen. Suhteellisesti eniten uusien yritysten määrä kasvoi Päijät-Hämeessä, Kymenlaaksossa ja Etelä-Pohjanmaalla. Sen sijaan Keski-Pohjanmaalla, Keski-Suomessa ja Kainuussa aloittaneiden yritysten määrä laski edellisvuoden ensimmäiseen neljännekseen verrattuna.

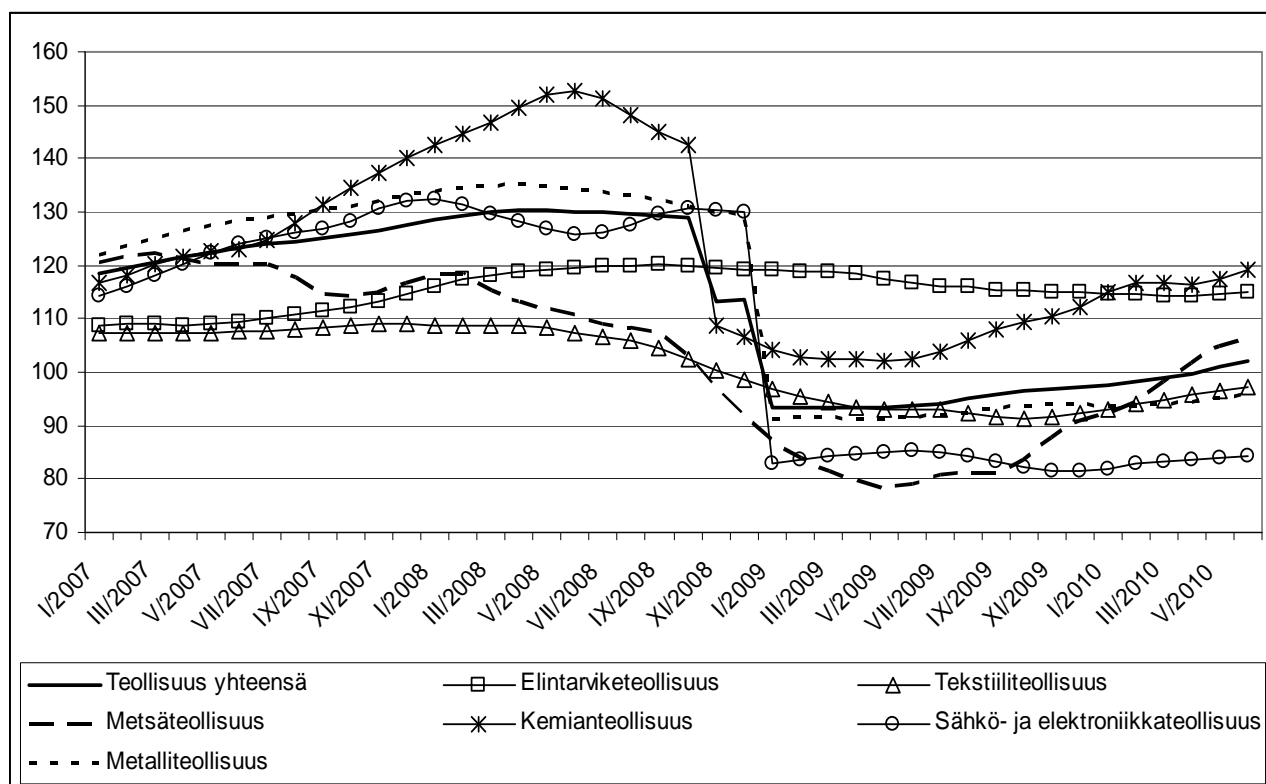
Kuvio 30. Konkurssiin joutuneiden yritysten määrän muutos maakunnittain 2008–2010*)

Lähde: Tilastokeskus *) 2. neljänneksen tiedot

Konkurssiin joutuneiden yritysten määrä kasvoi kaikissa maakunnissa vuonna 2009. Keväällä 2010 kasvu taittui ja konkurssien määrä kasvoi enää seitsemässä maakunnassa. Koko maassa konkurssien määrä väheni tammi-heinäkuussa 15 prosenttia vuoden takaiseen ajankohtaan verrattuna. Voimakkaaimmin konkurssien määrä laski Keski-Pohjanmaalla, Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa. Määrä kasvoi vielä Kanta-Hämeessä, Pohjois-Karjalassa ja Kymenlaaksossa.

Teollisuuden ja viennin liikevaihto alkoi supistua vuoden 2008 aikana ja varsinainen romahdus tapahtui vuoden 2009 alussa. Suurinta pudotus oli sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa, metalliteollisuudessa sekä kemianteollisuudessa. Toipuminen on ollut melko nopeaa ja varsinkin kemianteollisuus ja metsäteollisuus ovat lähteneet uuteen nousuun vuoden 2010 kuluessa.

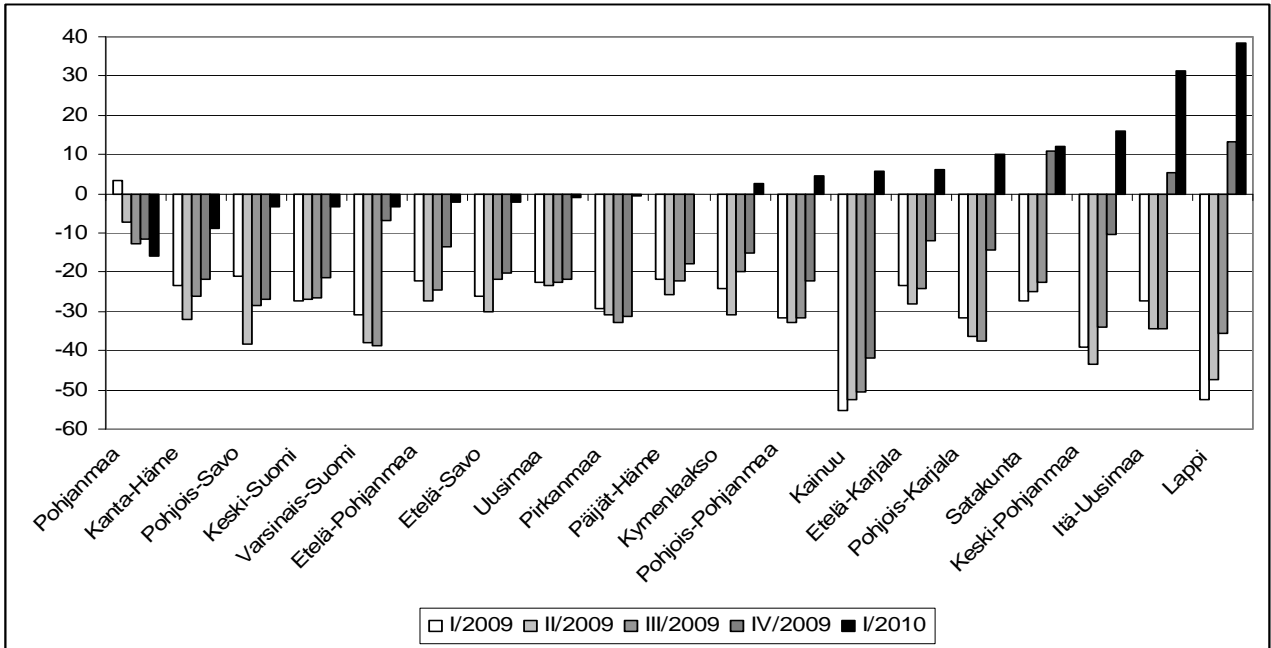
Kuvio 31. Teollisuuden liikevaihdon muutos (trendi) sektoreittain 2007–2010

Lähde: Tilastokeskus

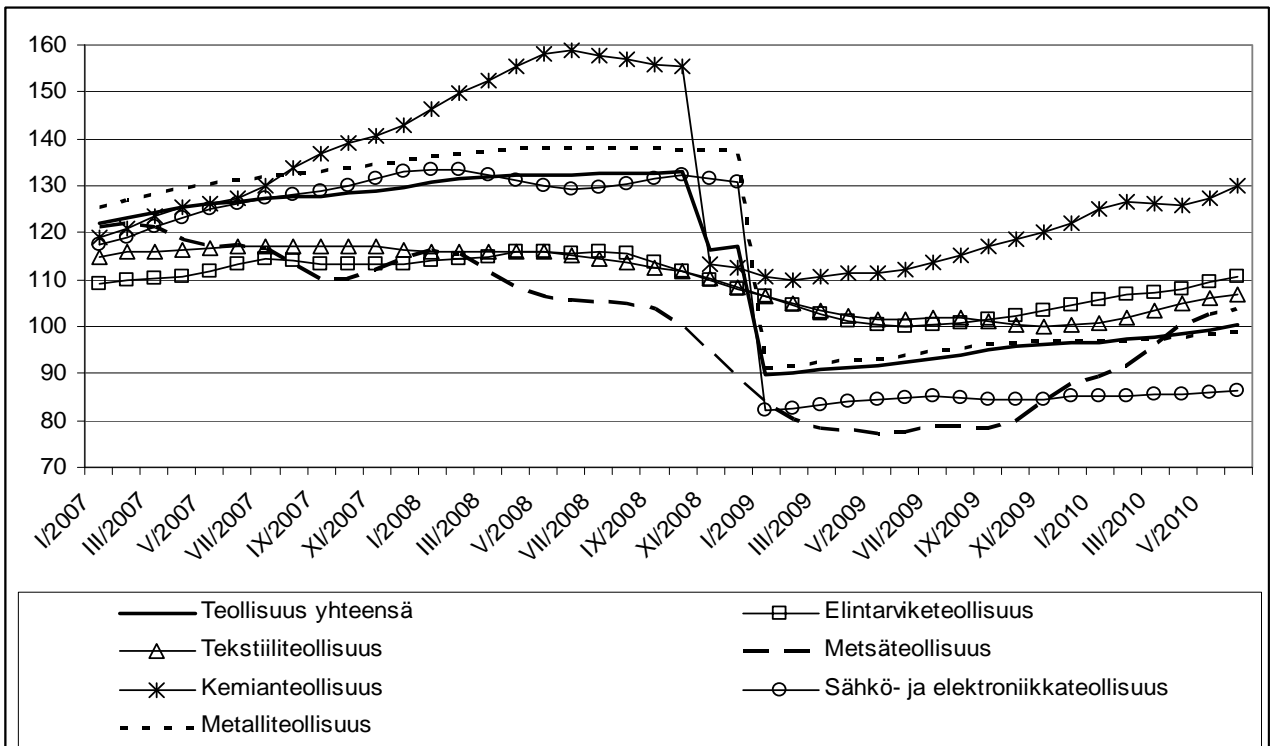
Teollisuuden liikevaihto väheni vuoden 2009 aikana kaikissa maakunnissa. Nopeinta pudotus oli Kainuussa, Itä-Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa. Parhaiten pärjäsi taantuman alkuvaiheessa Pohjanmaa, jossa liikevaihto vielä hieman kasvoi vuoden 2009 alussa. Vuoden 2010 ensimmäiselle neljännekselle tultaessa noin puolessa maakuntia liikevaihdon lasku oli taittunut. Erityisesti Lapin, Itä-Uudenmaan ja Keski-Pohjanmaan teollisuus näyttää toipuneen hyvin. Sen sijaan Pohjanmaalla liikevaihdon lasku nopeutui edellisvuoteen verrattuna.

Kuvio 32. Teollisuuden liikevaihdon vuosimuutos maakunnittain, neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 33. Teollisuuden viennin muutos (trendi) sektoreittain 2007–2010

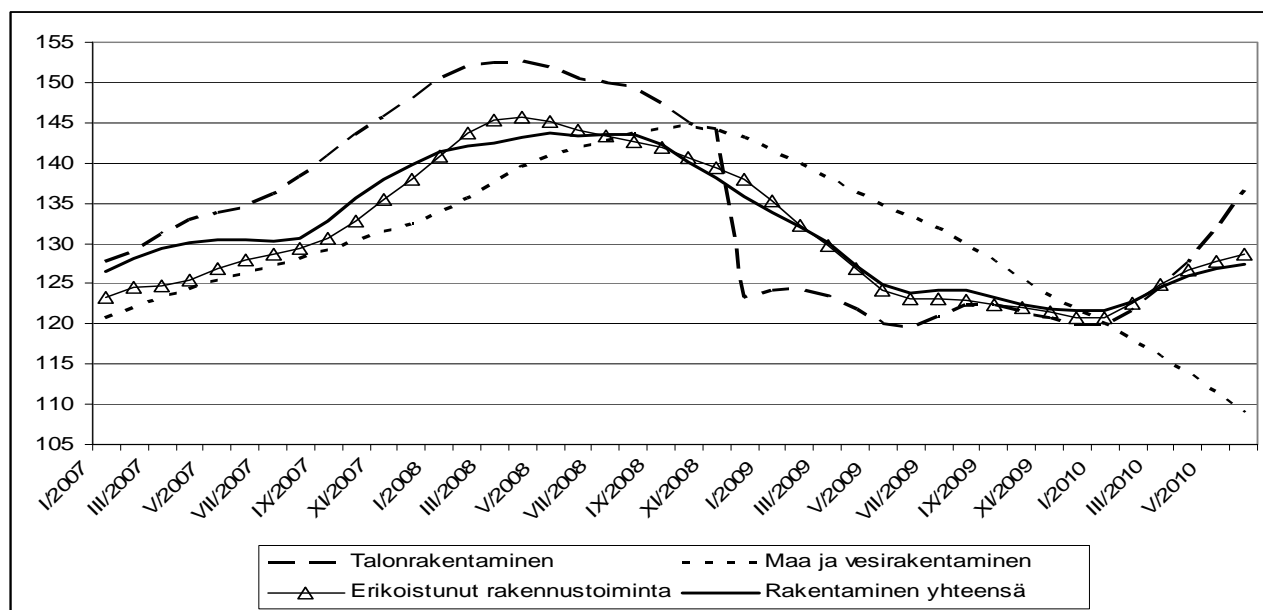

Lähde: Tilastokeskus

Teollisuuden viennin kehitys heijastelee liikevaihdon näkymiä. Puu- ja paperiteollisuuden vienti on nousujohteisella kehitysuralla, vaikka liikevaihdon kasvu ei ole yltänyt vastaavanlaiseen nousuun. Kemianteollisuudessa viennin kasvu on hidastunut vuoden 2010 alussa.

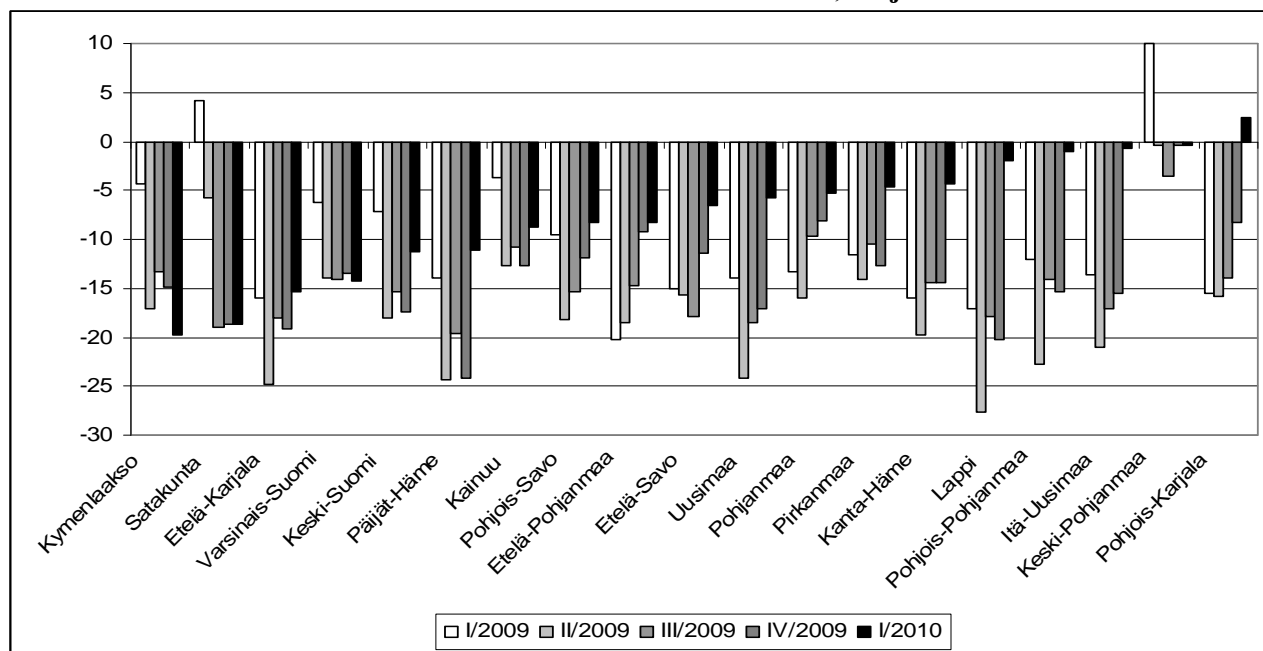
Rakentamisen sektorilla yritysten liikevaihto kasvoi voimakkaasti nousukaudella 2004–2008, mutta talouden taantuessa kasvu pysähtyi ja kääntyi voimakkaaseen laskuun vuoden 2008 lopulla. Pudotus jatkui aina vuoden 2009 viimeiselle neljännekselle asti, mutta kääntyi jälleen nousuun maa- ja vesirakentamista lukuun ottamatta keväällä 2010. Erityisesti talonrakentamisen syöksy oli jyrkkä 2008–2009, mutta sektori on kääntynyt jälleen voimakkaaseen nousuun vuoden 2010 alkupuolella. Rakentamisen liikevaihto laski vuoden 2009 aikana kaikissa maakunnissa, ja lasku jatkui vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä Pohjois-Karjalaa lukuun ottamatta. Viimeisimmällä neljänneksellä lasku oli voimakkainta Kymenlaaksossa, Satakunnassa ja Etelä-Karjalassa.

Kuvio 34. Rakentamisen liikevaihdon muutos (trendi) sektoreittain 2007–2010

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 35. Rakentamisen liikevaihdon muutos maakunnittain, neljännesvuosittain 2009–2010

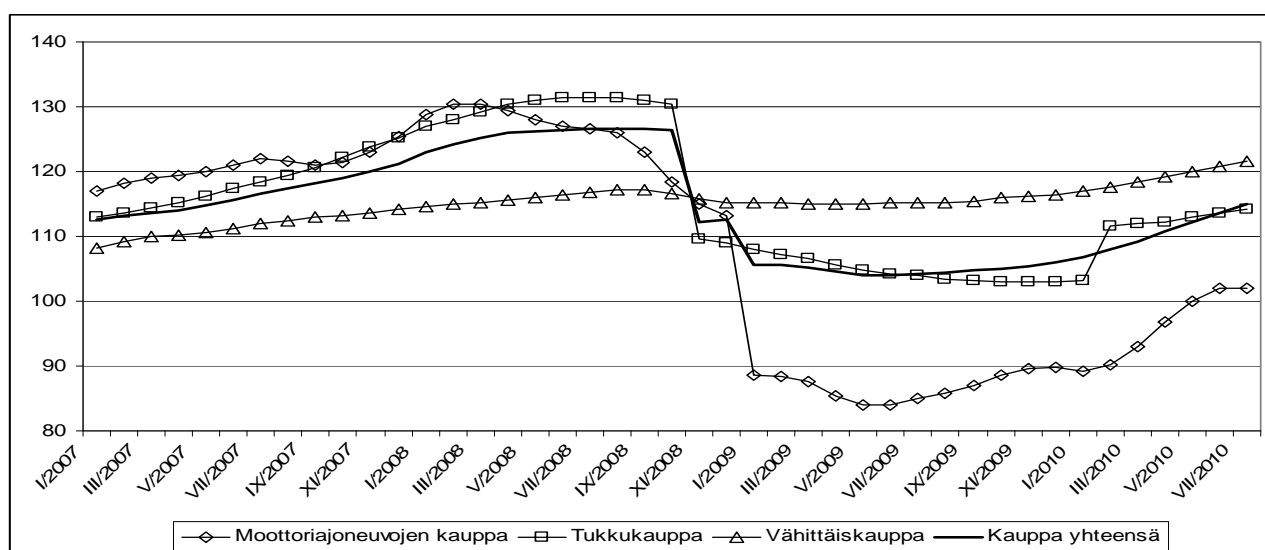

Lähde: Tilastokeskus

Kaupan liikevaihdon pitkään jatkunut myönteinen kehitys pysähtyi vuoden 2008 puolivälissä ja kääntyi laskuun. Erityisen nopeaa pudotus oli moottoriajoneuvojen kaupassa. Sen sijaa vähittäiskauppa on selvinnyt kohtuullisen hyvin ja sen liikevaihto on pysynyt lähes ennallaan vuoden 2009 aikana. Vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä tukkukauppa ja moottoriajoneuvojen kauppa kääntyivät jälleen nousuun.

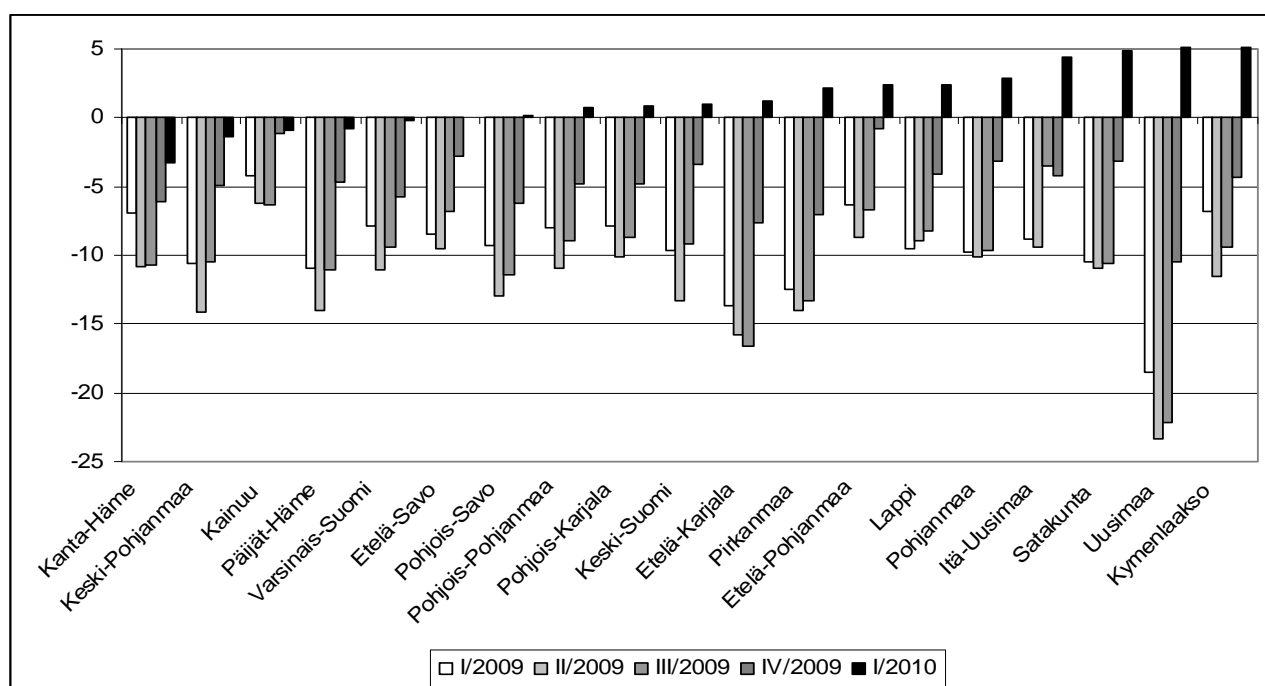
Kaupan liikevaihto laski kaikissa maakunnissa vuoden 2009 aikana, mutta vuoden 2010 ensimmäiselle neljännekselle tultaessa se oli jälleen kääntynyt positiiviseksi suurimmassa osassa maakuntia. Voimakkainta kasvu oli Kymenlaaksossa, Uudellamaalla ja Satakunnassa, mutta laskusuuntaa jatkui vielä Kanta-Hämeessä, Keski-Pohjanmaalla ja Kainuussa.

Kuvio 36. Kaupan liikevaihdon muutos (trendi) sektoreittain 2007–2010

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 37. Kaupan liikevaihdon muutos maakunnittain, neljännesvuosittain 2009–2010

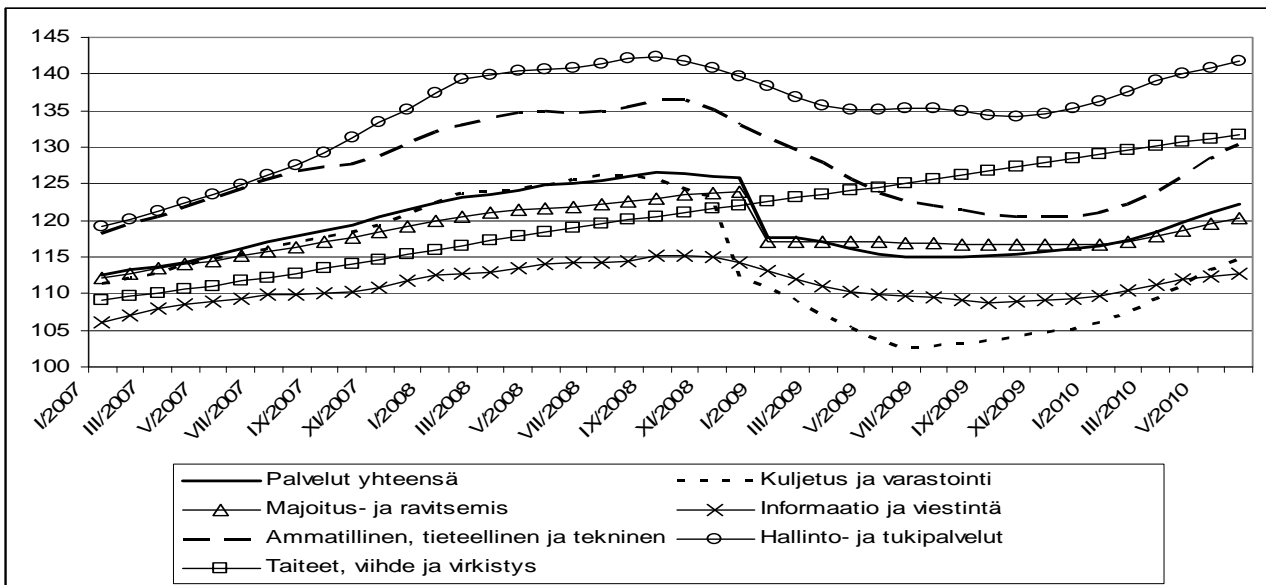

Lähde: Tilastokeskus

Palvelusektorin liikevaihto kehittyi myönteisesti vuosien 2001–2007 aikana ja kasvu pysyi 5 % - 10 %:n tasolla myös vuoden 2008 alkupuolella. Vuoden lopulla alkanut liikevaihdon lasku tuntui erityisesti kuljetuksen ja varastoinnin sektoreilla, mutta myös muut sektorit kääntyivät laskuun taide- ja virkistyspalveluita lukuun ottamatta. Laskusuunta on jatkunut vuoden 2009 loppuun saakka, mutta vuoden 2010 keväällä alkoi lievä nousu ja erityisesti kuljetus- ja varastointisektori on päässyt kasvu-uralle.

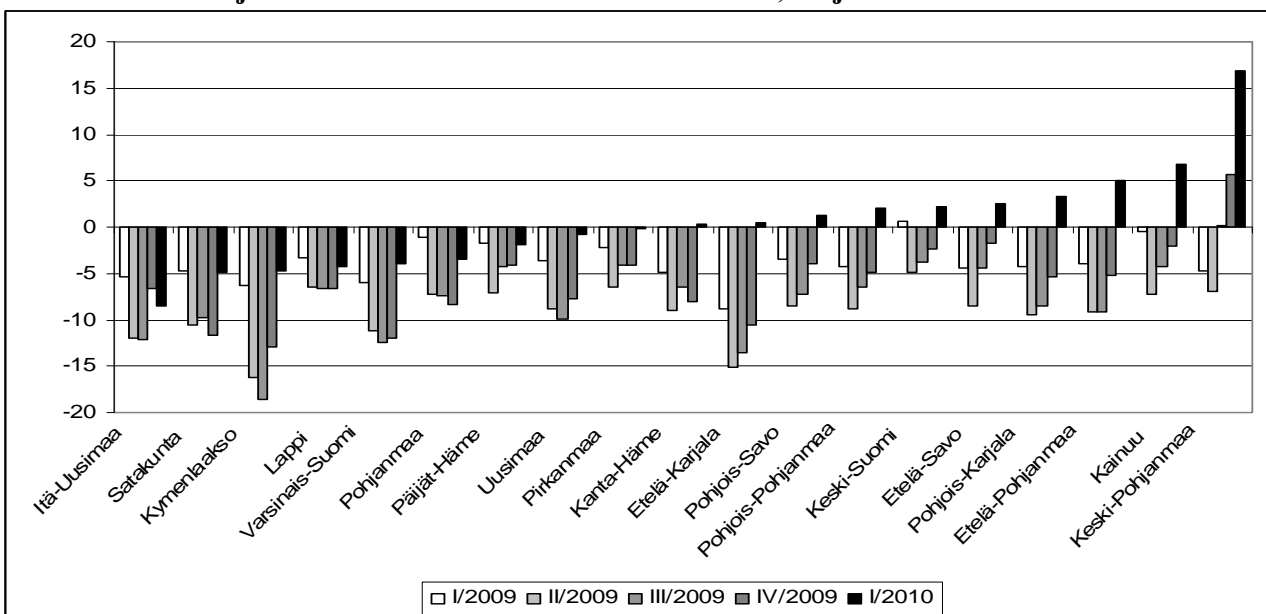
Palvelujen liikevaihto laski vuoden 2009 aikana kaikissa maakunnissa, mutta jo vuoden 2010 alkupuolella lievää kasvua saavutettiin yli puolessa maakuntia. Voimakkainta kasvu oli tuolloin Keski-Pohjanmaalla Kainuussa ja Etelä-Pohjanmaalla, mutta lasku jatkui erityisesti Itä-Uudellamaalla, Satakunnassa ja Kymenlaaksossa.

Kuvio 38. Palvelujen liikevaihdon muutos (trendi) sektoreittain 2007–2010

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 39. Palvelujen liikevaihdon muutos maakunnittain, neljännesvuosittain 2009–2010

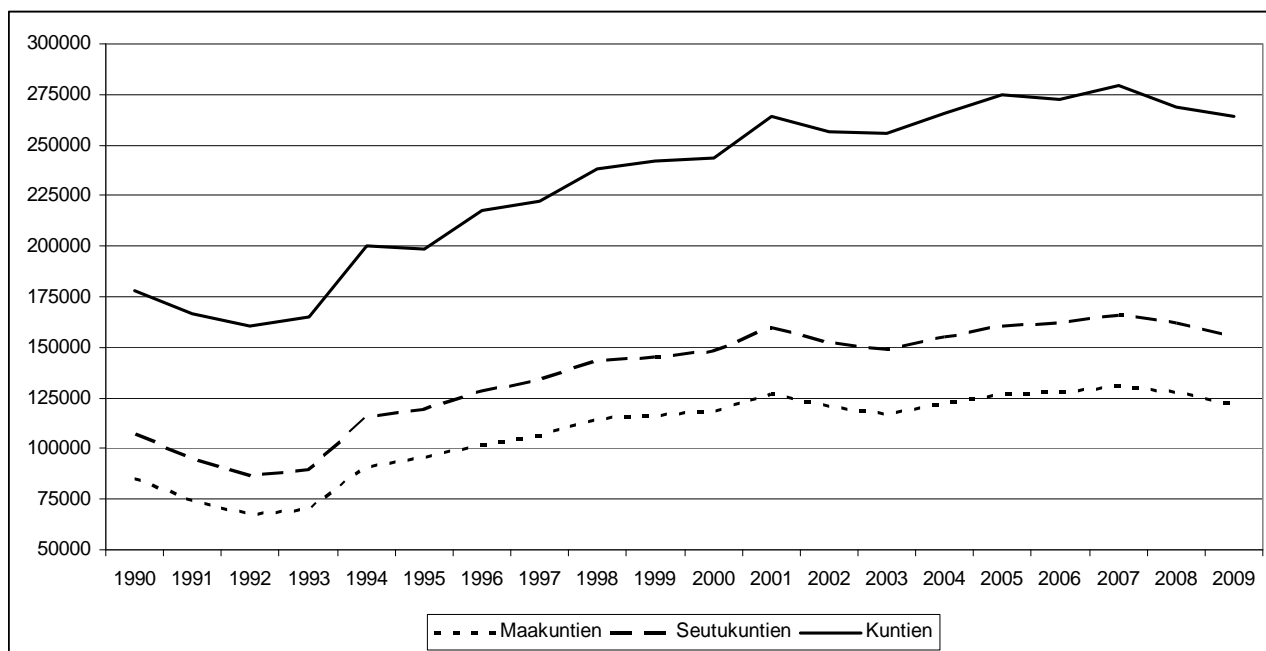

Lähde: Tilastokeskus

3.3. Alueiden väestönkehitys ja muuttoliike

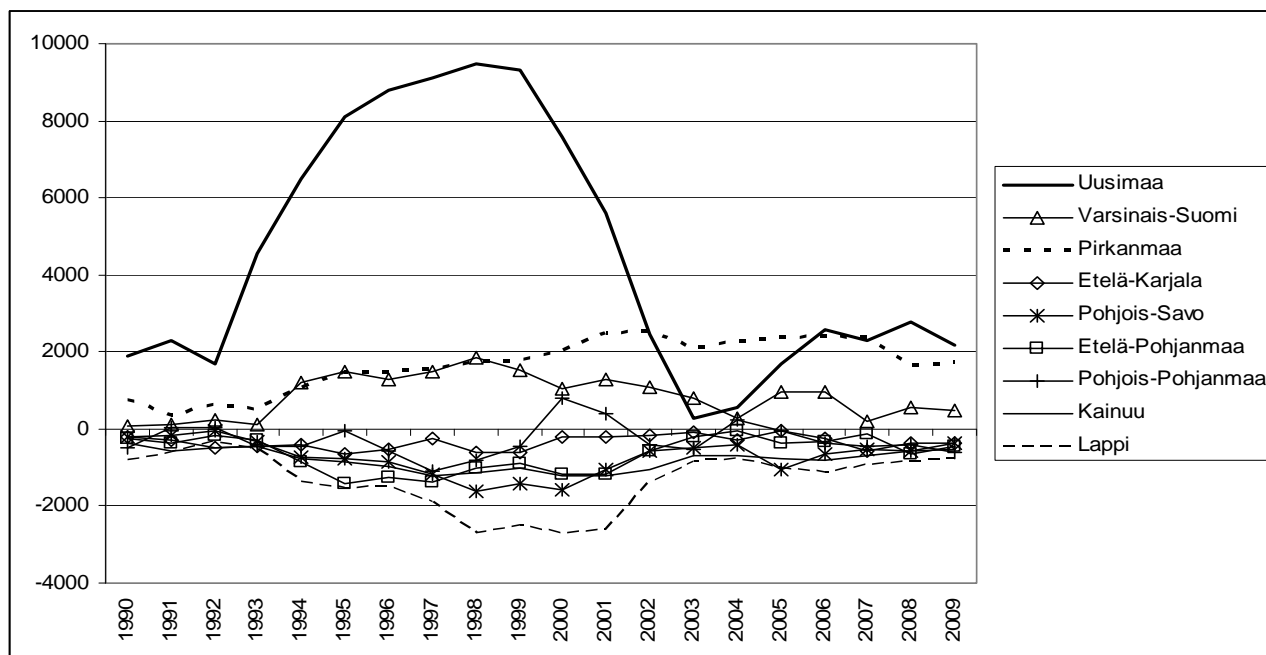
Vuosien 2004–2008 nopeasta talouskasvusta huolimatta alueiden välinen muuttoliike pysyi suhteellisen tasapainoisena, vaikkakin keskittyminen alueiden keskuksiin jatkui. Talouden taantuessa 2008–2009 tapahtui maassamuutossa lievää hidastumista sekä kuntien välisen, seutukuntien välisen että maakuntien välisen muuttoliikkeen osalta. Myös maahanmuutto on hidastui vuoden 2009 aikana.

Kuvio 40. Alueiden välinen muuttoliike 1990–2009

Lähde: Tilastokeskus

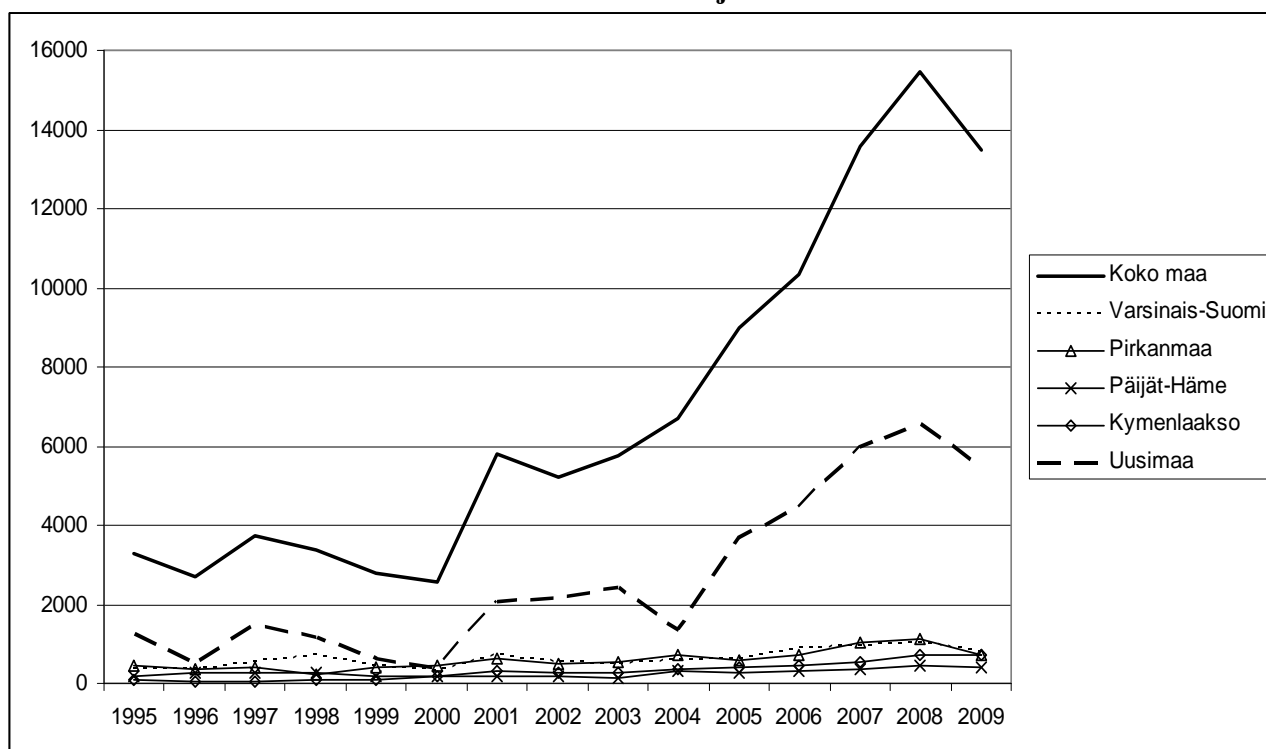
Kuvio 41. Maan sisäisen muuttoliikkeen nettomuutto vuosina 1990–2009 eräissä maakunnissa

Lähde: Tilastokeskus

Uudenmaan osalta maan sisäisen muuttoliikkeen muuttovoitto on viime vuosina pysytellyt alle 3000 hengen, kun se oli huippuvuonna 1998 lähes 10 000 henkeä. Muuttovoitot jakautuivat vuosina 2004–2008 useammalle maakunnalle kuin aikaisemmin. Erityisesti Pirkanmaan muuttovoitto kasvoi ja Kanta-Häme sekä Päijät-Häme muuttuivat selkeästi muuttovoittoa saaviksi maakunniksi. Suurimpien tappioalueiden kuten Kainuu, Lappi ja Pohjois-Savo muuttotappiot ovat vaihdelleet viime vuosina, mutta pysyneet selvästi pienempinä kuin 1990-luvun lopulla. Maahanmuuton nettovoitto hidastui vuonna 2009 ja oli 13 500 henkeä, mistä Uudenmaan osuus oli lähes 40 % eli 5000 henkeä.

Kuvio 42. Siirtolaisuuden nettomuutto koko maassa ja eräissä maakunnissa 1995–2009

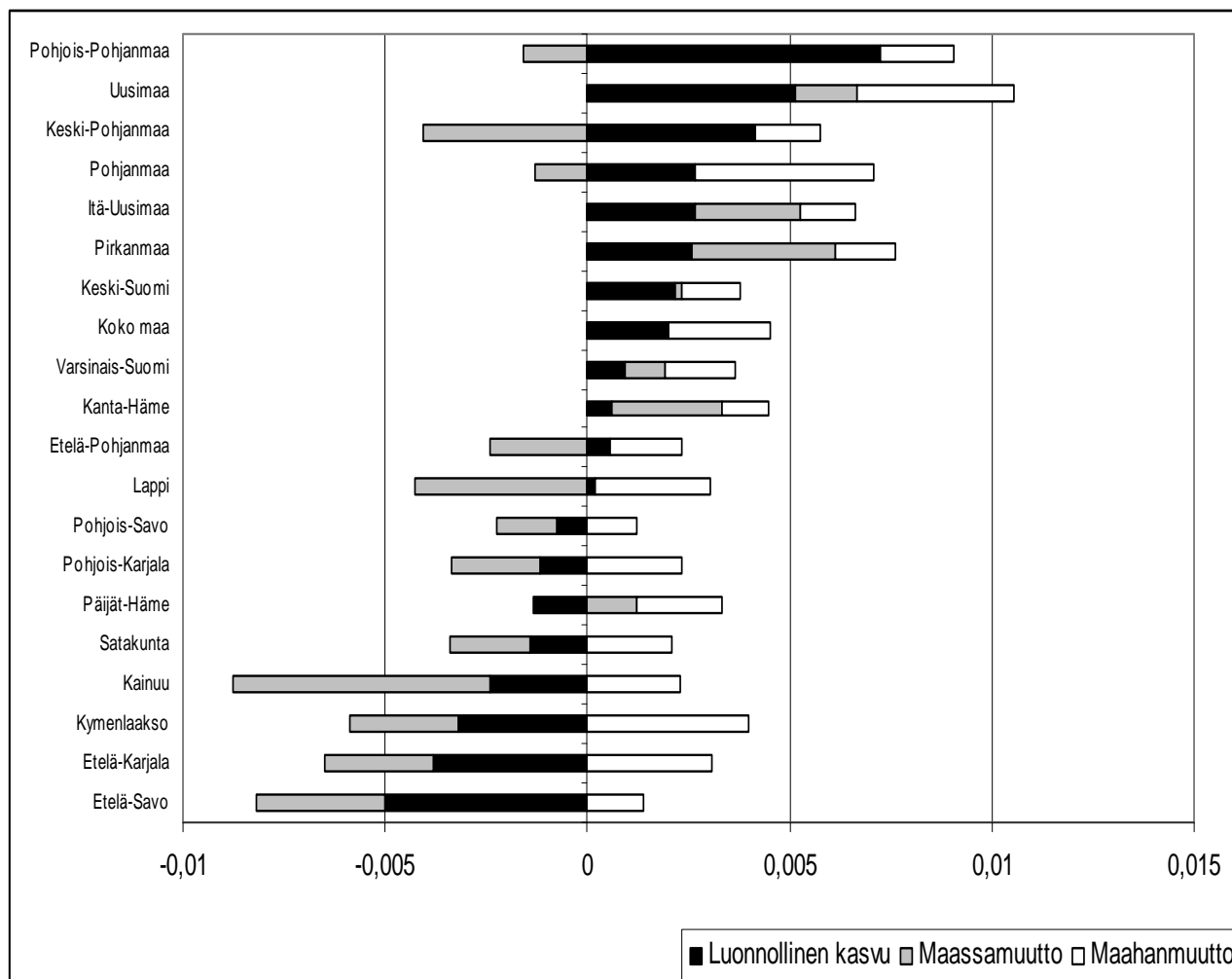
Lähde: Tilastokeskus

Vuonna 2009 väestönkasvu pysyi suurin piirtein edellisen vuoden tasolla. Vaikka maahanmuutto hieman hidastui, niin luonnollinen kasvu kehittyi myönteisesti. Koko maan väestönkasvu oli vuonna 2009 lähes 25 000 henkeä. Maakunnista väestönkasvu oli suhteellisesti suurinta Uudellamaalla, joissa kaikki kasvun osatekijät olivat positiivisia. Pohjois-Pohjanmaa on korkean syntyvyyden ja nuoren ikärakenteen ansiosta luonnollisen väestönkasvun kärkimaakunta. Uusimaa on puolestaan kärjessä maahanmuuton osalta ja Pirkanmaa ja Kanta-Häme maassamuuton osalta. Useimmissa väestötappiomaakunnissa väestön väheneminen on hieman hidastunut, mutta ikääntymisen vuoksi luonnollinen kasvu heikkenee jatkuvasti ja väestön kasvua on enää vaikea saavuttaa. Etelä-Savo, Kainuu, Pohjois-Karjala, Satakunta ja Pohjois-Savo ovat muuttotappiomaakuntia, joissa myös luonnollinen väestönkasvu on ollut negatiivista jo useiden vuosien ajan. Kymenlaakso ja Etelä-Karjala saavat suhteellisen paljon maahanmuuttajia, mikä ei kuitenkaan riitä korvaamaan luonnollisen kasvun ja maassamuuton aiheuttamaa väestön vähenemistä. Vuoden 2009 aikana maahanmuutto ja maassamuutto hidastuivat. Vaikutukset maakuntien nettomuuttoon ja väestönkasvuun eivät olleet kovin suuria. Maakuntien sisällä muuttoliike on kohdistunut viime vuosina yhä voimakkaammin maakuntien keskuksiin. Erityisesti pääkaupunkiseudun, Tampereen, Turun ja Oulun seutu kasvavat nopeasti.

Monilla alueilla työikäisen väestö on vähentynyt ja vanhusväestö kasvanut jo usean vuoden ajan. Eläkkeelle siirtyminen voimistuu koko ajan ja saavuttaa huipunsa 2010-luvun alkupuolella suurten

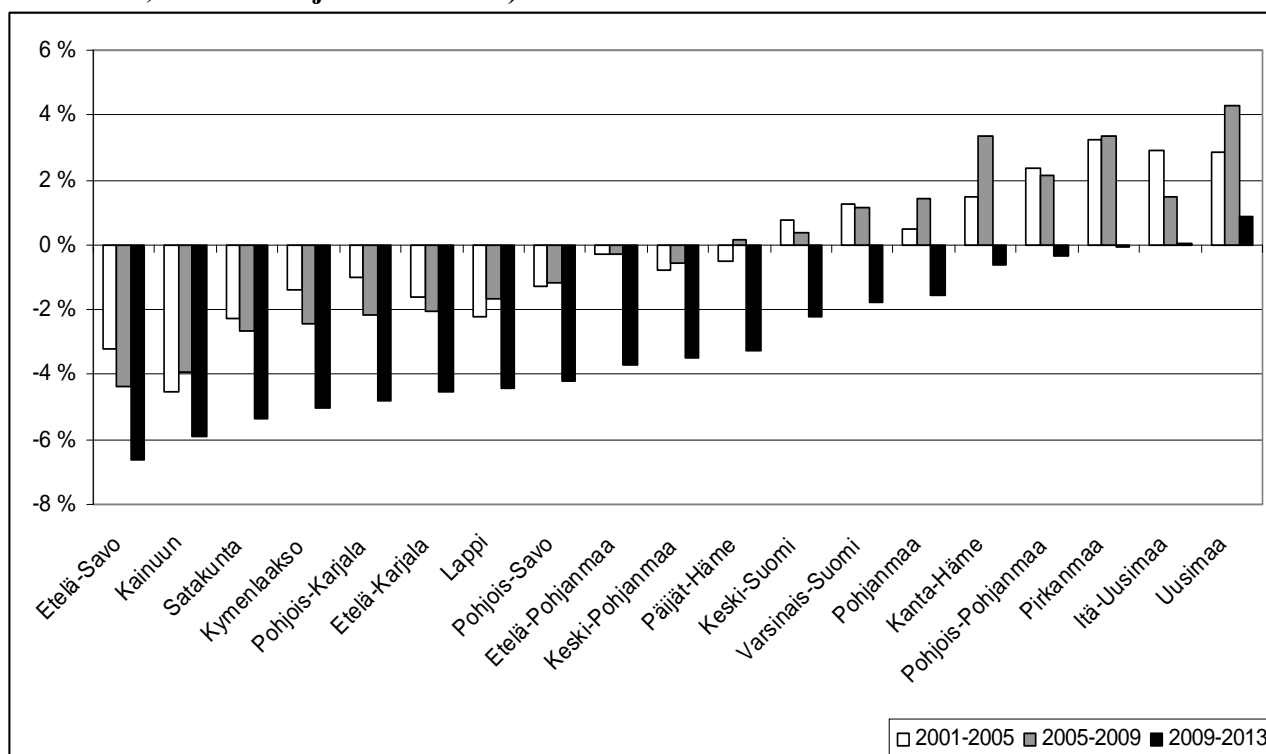
ikäluokkien tullessa eläkeikään. Työikäisen väestön väheneminen merkitsee yleensä myös työvoiman määrän vähenemistä, mikä heikentää työvoiman saatavuutta ja hidastaa talouskasvua. Yli 64-vuotiaiden määrän kasvunopeus kiihtyy kaksinkertaiseksi kaikissa maakunnissa seuraavan neljän vuoden aikana. Erityisen voimakasta kasvu on alueilla, joissa osuus on ollut alhainen kuten Uusimaa ja Pohjois-Pohjanmaa. Itä-Suomen maakunnissa vanhusten osuus väestöstä on jo tällä hetkellä niin korkea, että määrän kasvu on puolet hitaampaa kuin Uudellamaalla. Korkeimmillaan yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä on yli 25 % useissa Itä-Suomen seutukunnissa ja alimmillaan noin 12 % Oulun seutukunnassa.

Kuvio 43. Väkiluvun muutos osatekijöittäin (%) maakunnissa vuonna 2009

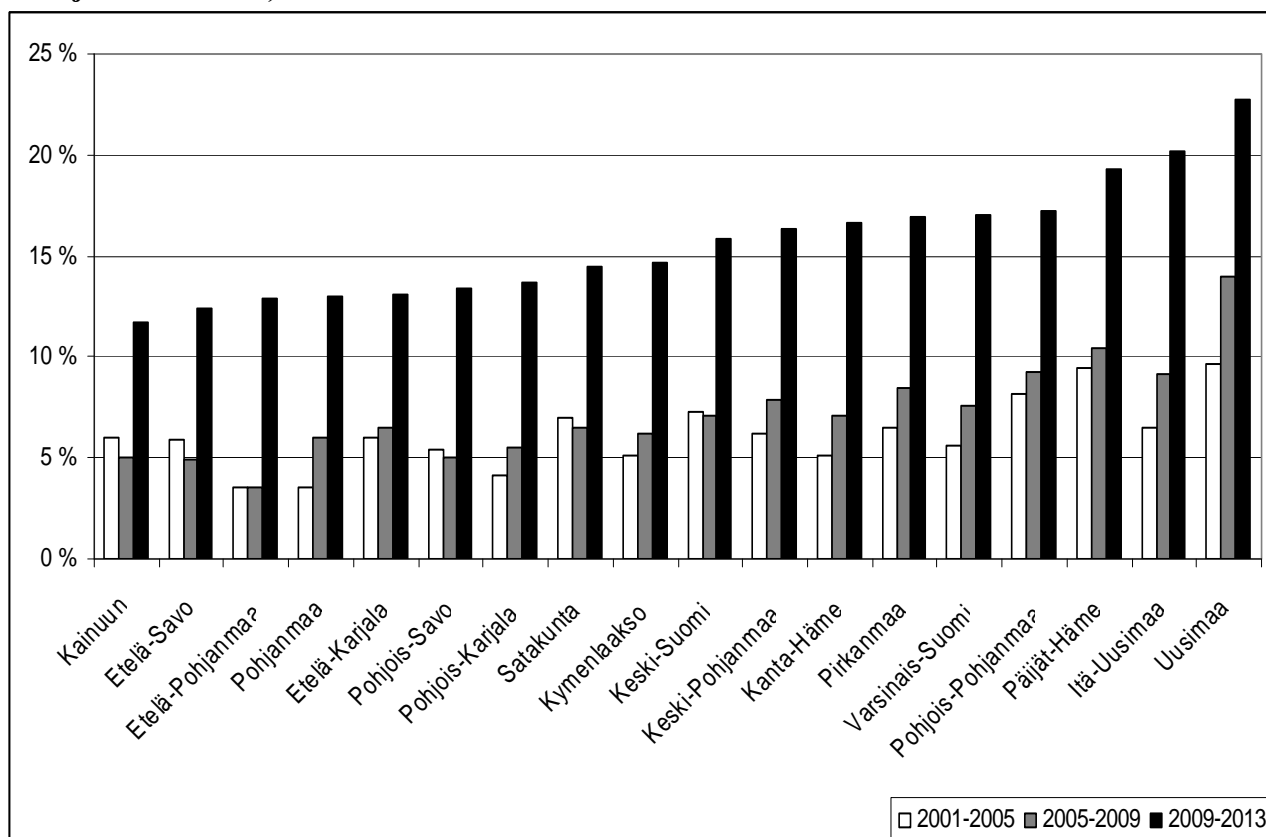
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 44. Työikäisten (15–64 v.) määrän muutos maakunnittain vuosijaksoilla 2001–2005, 2005–2009 ja 2009–2013*)

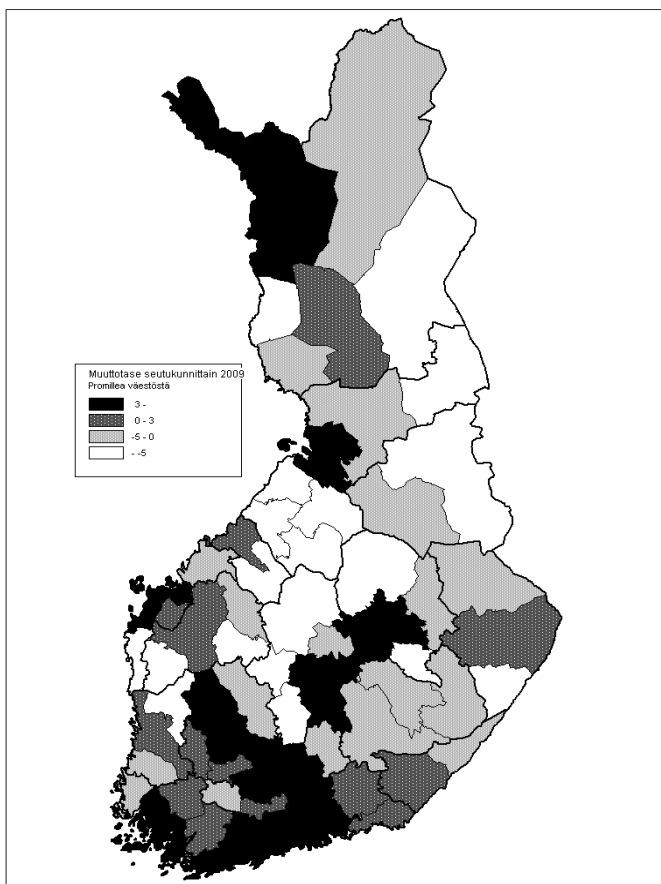
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 45. Yli 64-vuotiaiden määrän muutos maakunnittain vuosijaksoilla 2001–2005, 2005–2009 ja 2009–2013*)

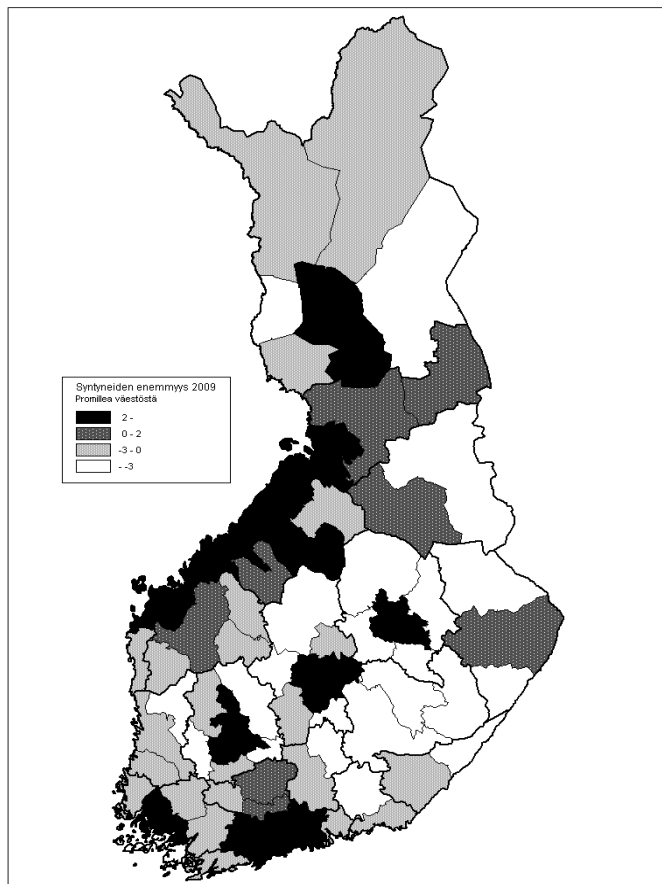

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 46. Muuttotase seutukunnittain 2009

Kuvio 47. Luonnollinen väestönkasvu seutukunnittain 2009

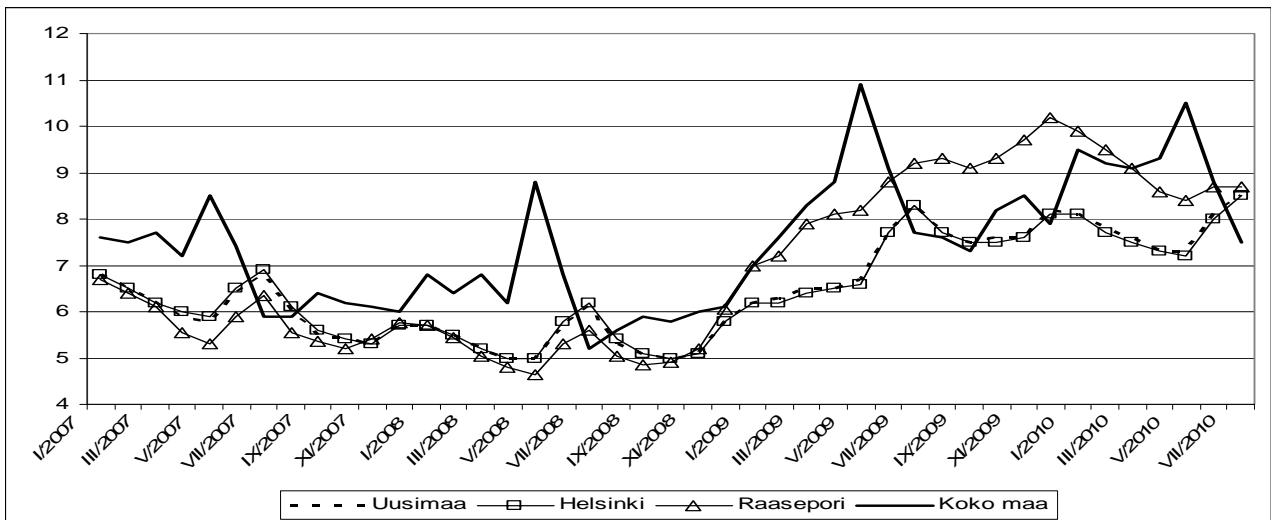
Lähde: Tilastokeskus ©Karttakeskus, Lupa N0360.

LÄHTEET:

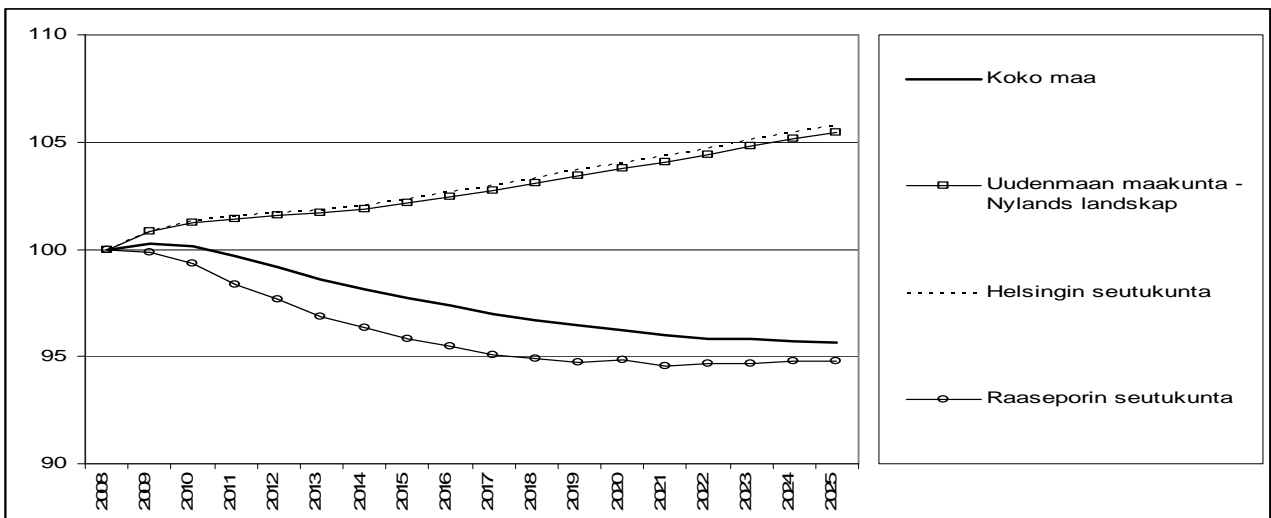
Aluebarometri 1-2/ 2009, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, alueiden kehittäminen 2/2010
 Alueelliset talousnäkymät kesällä 2010, TEM (2010)
 Economic Outlook, May 2010 2009, OECD
 Liiketoiminnan kuukausikuvaajat, aikasarjat 1996-2010, Tilastokeskus
 Lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste, kevät 2010, Työ- ja elinkeinoministeriö
 Maakuntien suhdannekatsaus 2008-2010 (2010), Työ- ja elinkeinoministeriö
 PTT-katsaus 3/ 2010, Suhdannekuva, PTT (2010)
 Rakennemuutoskatsaus 1/2010 Kuntaliitto (2010)
 Suhdanne 2010/2, ETLA
 Suhdannekuva 2010, Valtiovarainministeriö (2010)
 Suhdannebarometri (2010), Elinkeinoelämän keskusliitto
 Tuotannon ja työllisyyden ennuste maakunnittain 2009-2014 (2010), ETLA
 Työllisyys- ja työttömyystilastot maakunnittain, Työvoimatutkimus, Tilastokeskus
 Työttömyystilastot alueittain, Työ- ja elinkeinoministeriö
 Väestö- ja muuttoliiketilastot, Tilastokeskus

LIITE**Uusimaa**

Uudenmaan maakunnan kehitys on ollut myönteistä lähinnä voimakkaan väestönkasvun ja monipuolisen yritystoiminnan ansiosta. Maakunnan muuttovoitto on pysynyt korkeana erityisesti maahanmuuton ansiosta. Raaseporin seutukunnassa työikäisen väestön määrä on kääntymässä laskuun, mutta kasvaa edelleen Helsingin seutukunnassa. Työvoiman poistuman ennustetaan olevan selvästi maan keskiarvoa hitaampaa. Talouden laskusuhdanne nosti maakunnan työttömyysastetta ja erityisesti Raaseporin seutukunnassa nousu oli nopeaa. Vuoden 2010 työttömyysasteen nousu on taittunut, mutta voimakasta laskua ei ole vielä ollut. Liikevaihdon lasku on ollut kaikilla toimialoilla nopeaa vuoden 2009 aikana, ja vuoden 2010 puolelle tultaessa uusi nousu on vielä ollut vaatimatonta.

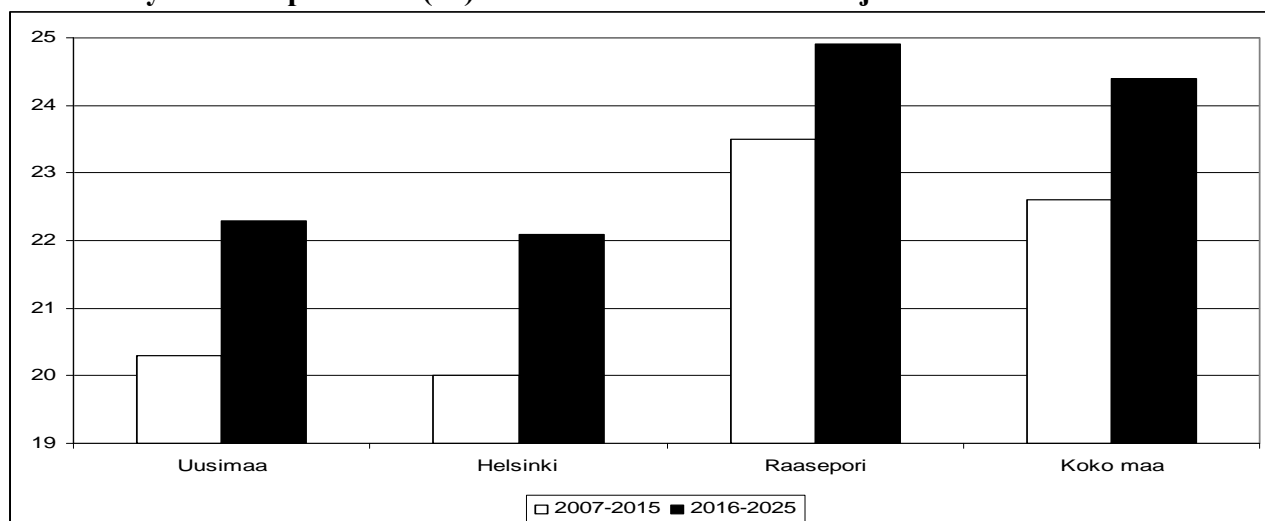
Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

Lähde: TEM työnvälitystilastot

Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

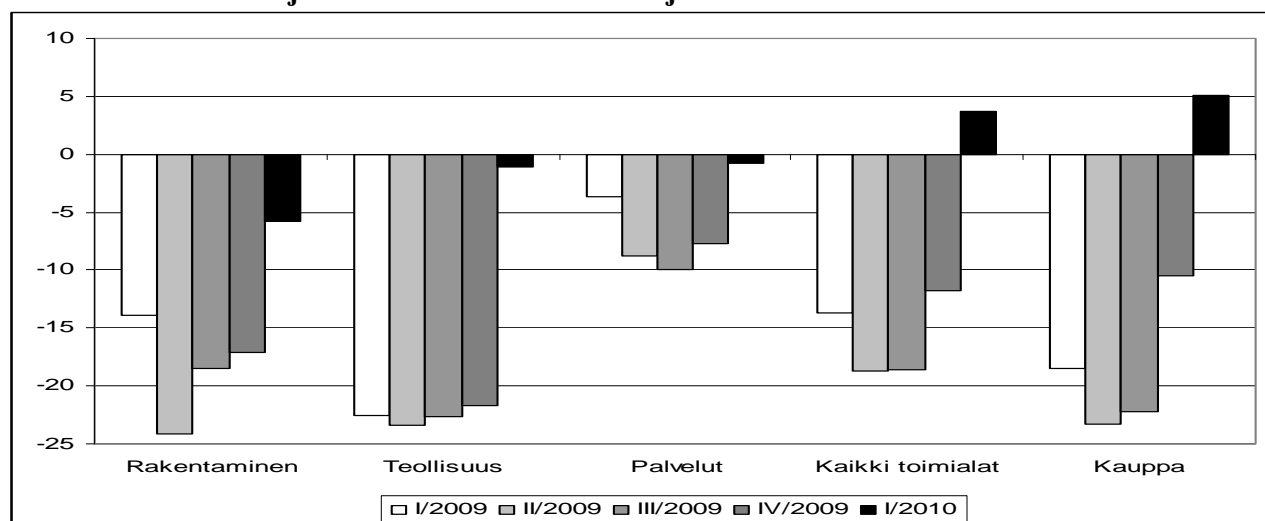
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

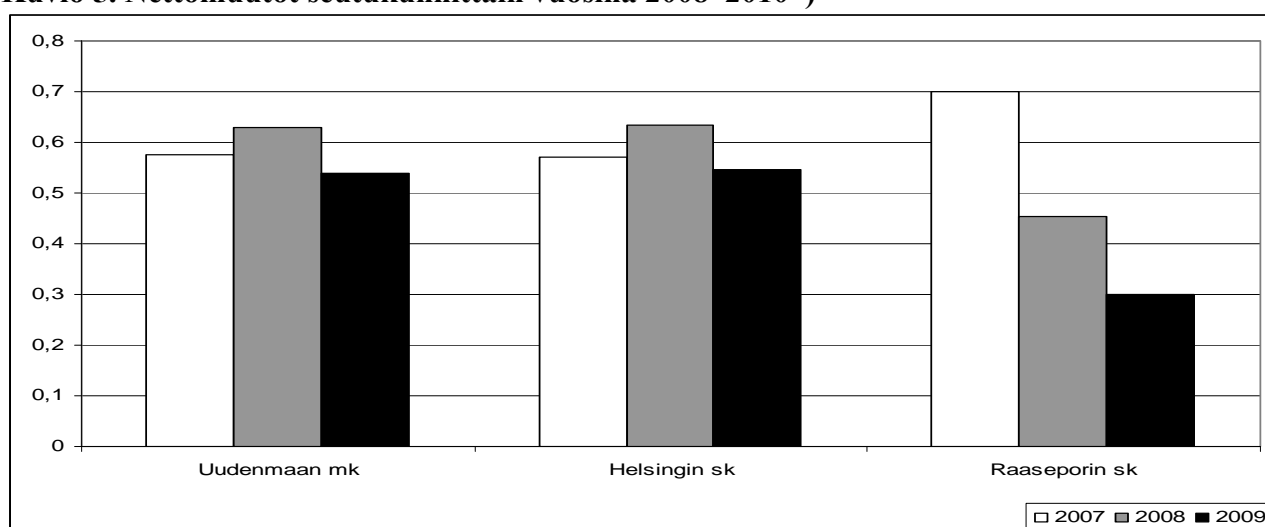
Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2008–2010*)

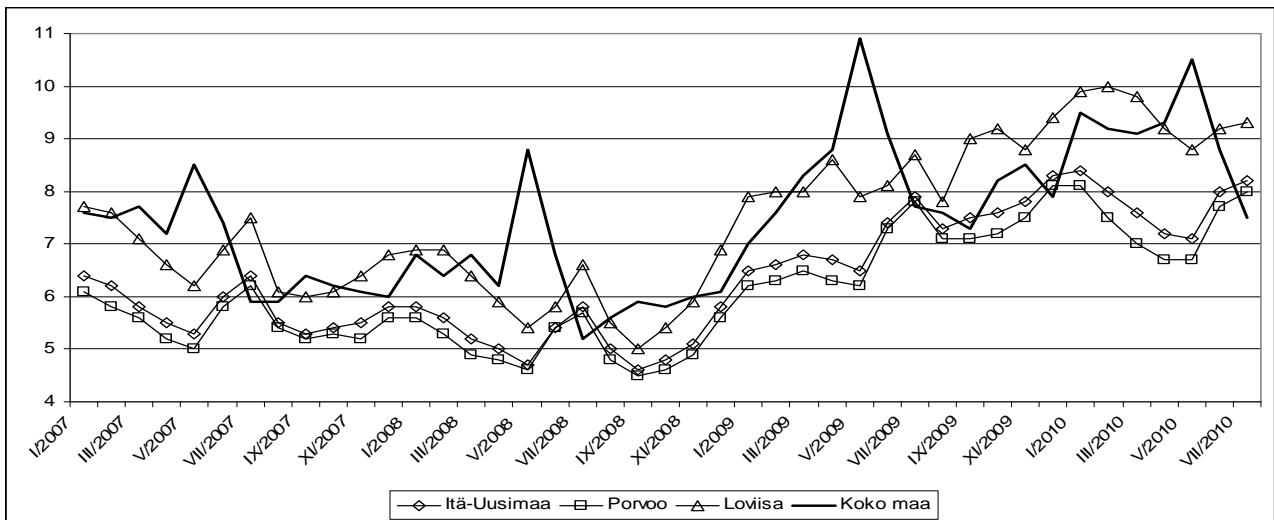

Lähde: Tilastokeskus

Itä-Uusimaa

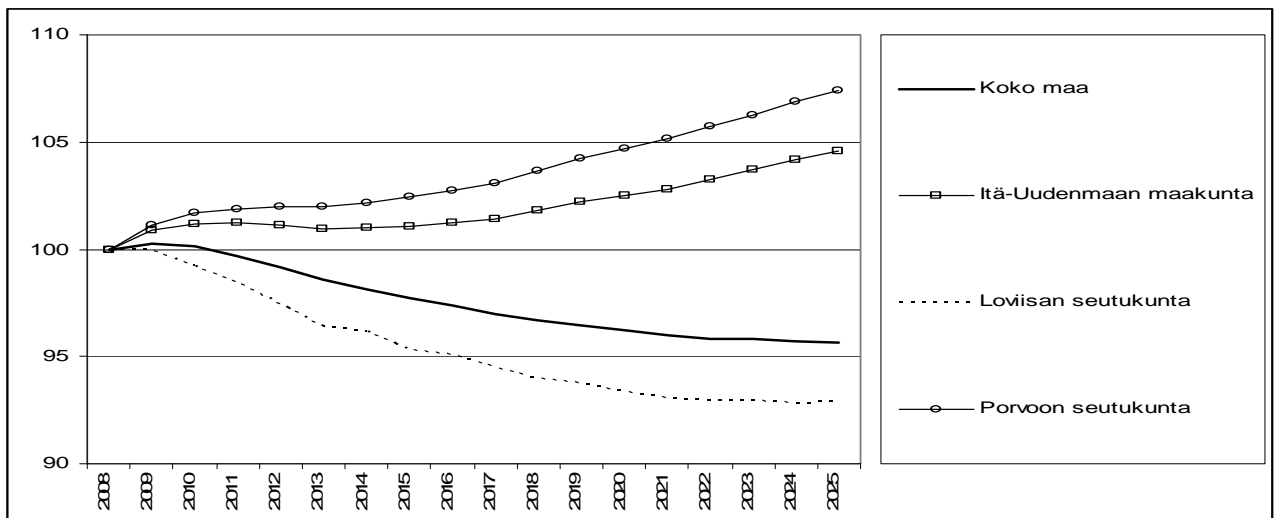
Itä-Uudenmaan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä väestön, työllisyyden sekä talouden suhteen. Väestön määrä on kasvanut muuttovoiton ansioista Porvoon seutukunnassa ja myös Loviisan seutukunnassa nettomuutto kääntyi positiiviseksi vuonna 2009. Poistuman ennustetaan olevan vuoteen 2015 mennessä hiukan maan keskiarvoa suurempaa. Työttömyysaste on edelleen maan keskiarvoa alempi, vaikkakin talouden taantuma on nostanut työttömyysastetta molemmissa seutukunnissa. Yritystoiminnan liikevaihto laski erittäin nopeasti erityisesti teollisuuden osalta 2008 viimeisen neljänneksen ja 2009 alkuvuoden aikana. Vuoden 2010 ensimmäinen neljännes oli maakunnassa nopean toipumisen aikaa, ja erityisesti teollisuuden liikevaihto kasvoi voimakkaasti.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

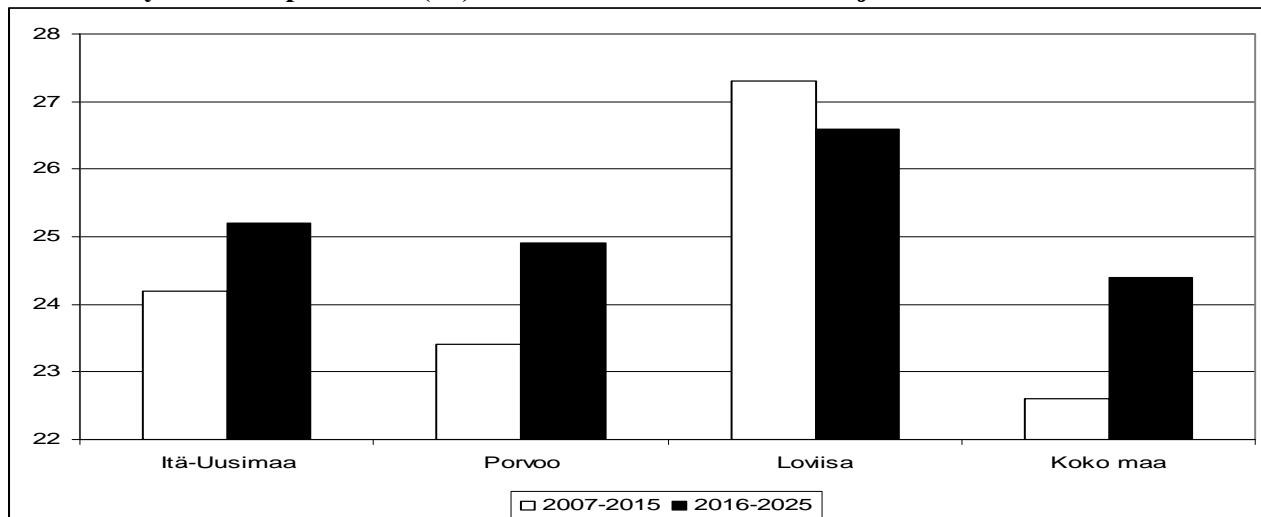

Lähde: TEM työnvälitystilastot

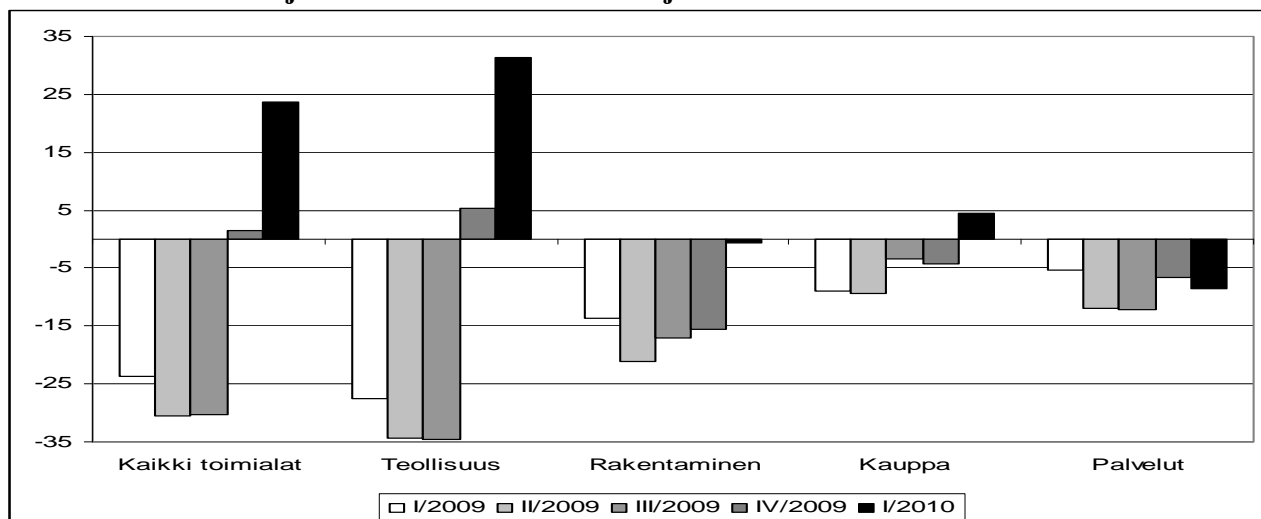
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

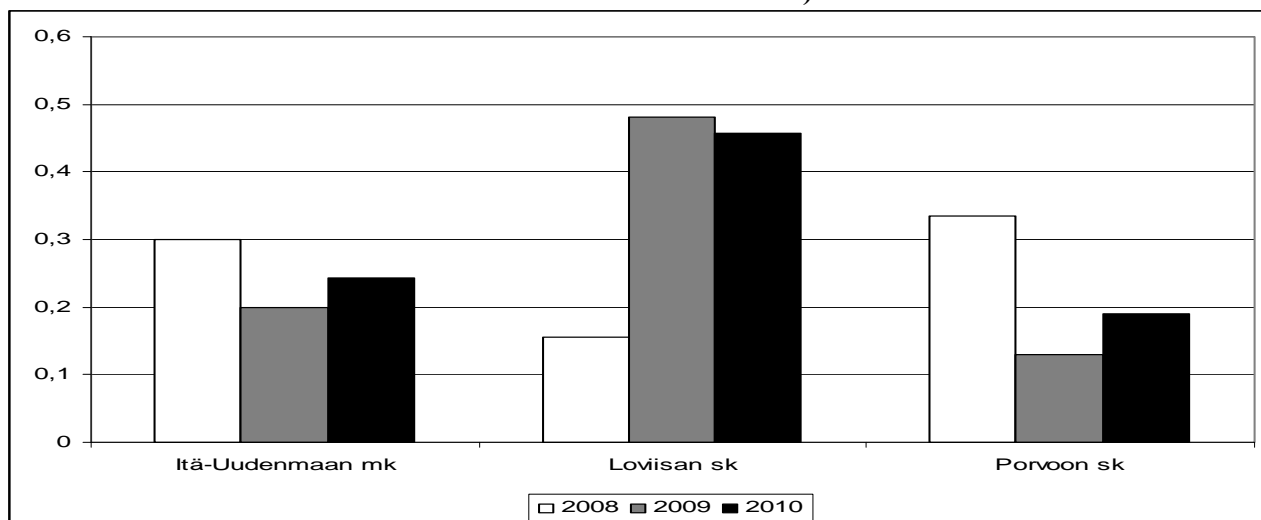
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

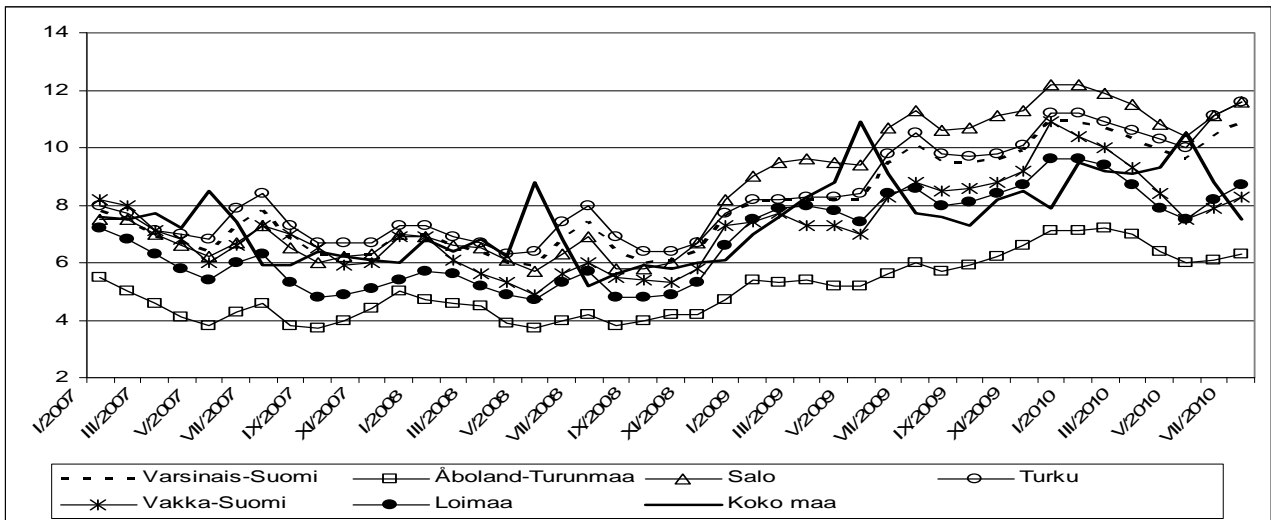
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2008–2010*)

Lähde: Tilastokeskus *) 2. neljänneksen tiedot

Varsinais-Suomi

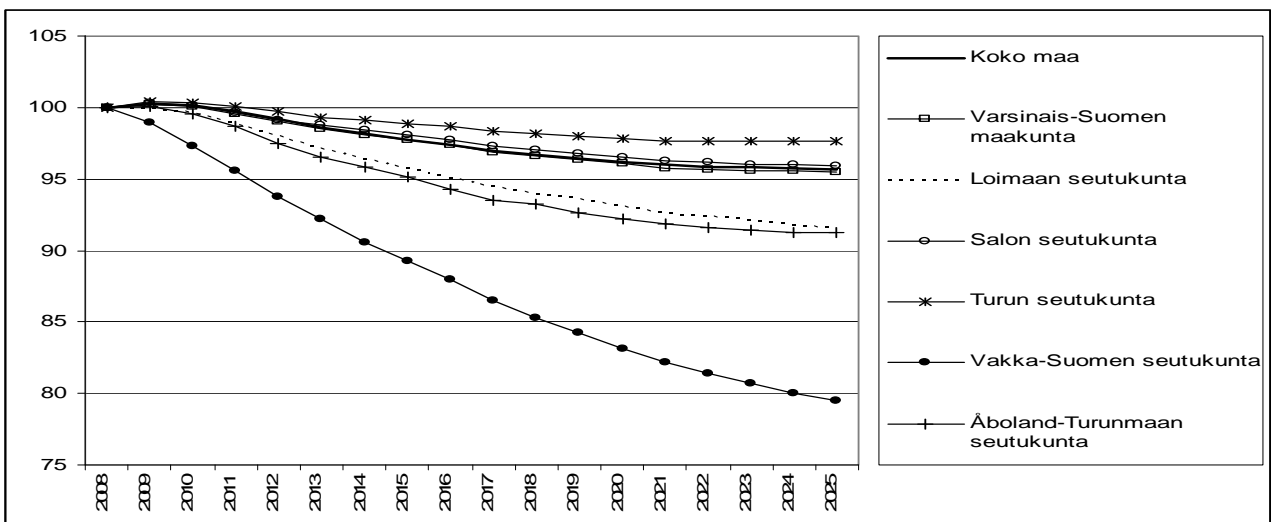
Varsinais-Suomen maakunnan kehitys on ollut viime vuosina suhteellisen myönteistä sekä työllisyyden että väestön suhteen. Ikääntymisen myötä työikäisen väestön määrä alkaa vähentyä, mutta ei niin nopeasti kuin koko maassa keskimäärin. Vakka-Suomen seutukunnassa väheneminen on selvästi voimakkaampaa kuin muissa seutukunnissa. Työvoiman poistuman ennustetaan olevan maan keskiarvoa alempi erityisesti Turun seutukunnassa. Talouden laskusuhdanne nosti maakunnan työttömyysastetta, eikä kehitys ole taantunut vuoden 2010 aikana. Erityisesti Turun ja Salon seutukunnissa työttömyyden kasvu on ollut nopeaa. Liikevaihdon lasku on ollut voimakasta erityisesti teollisuuden osalta, eikä uutta nousua ole vielä saavutettu vuoden 2010 alussa.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

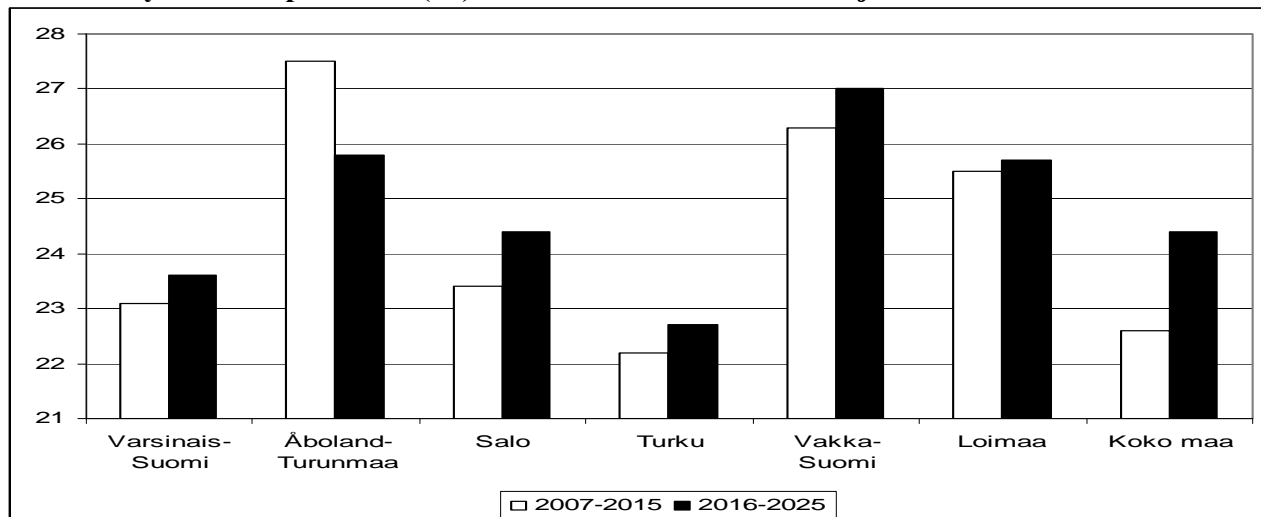

Lähde: TEM työnvälitystilastot

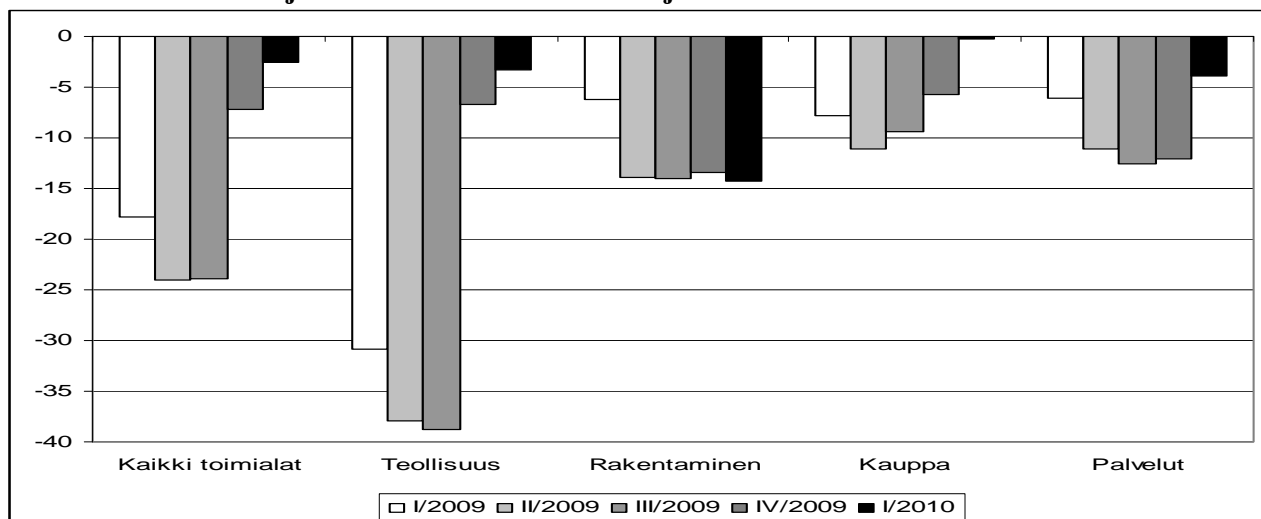
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

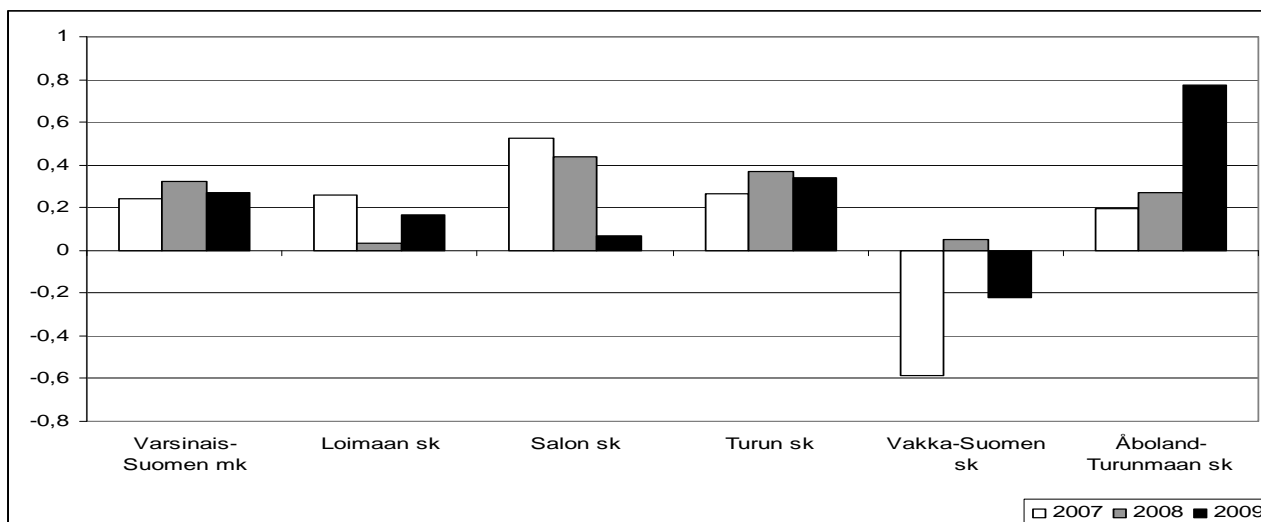
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

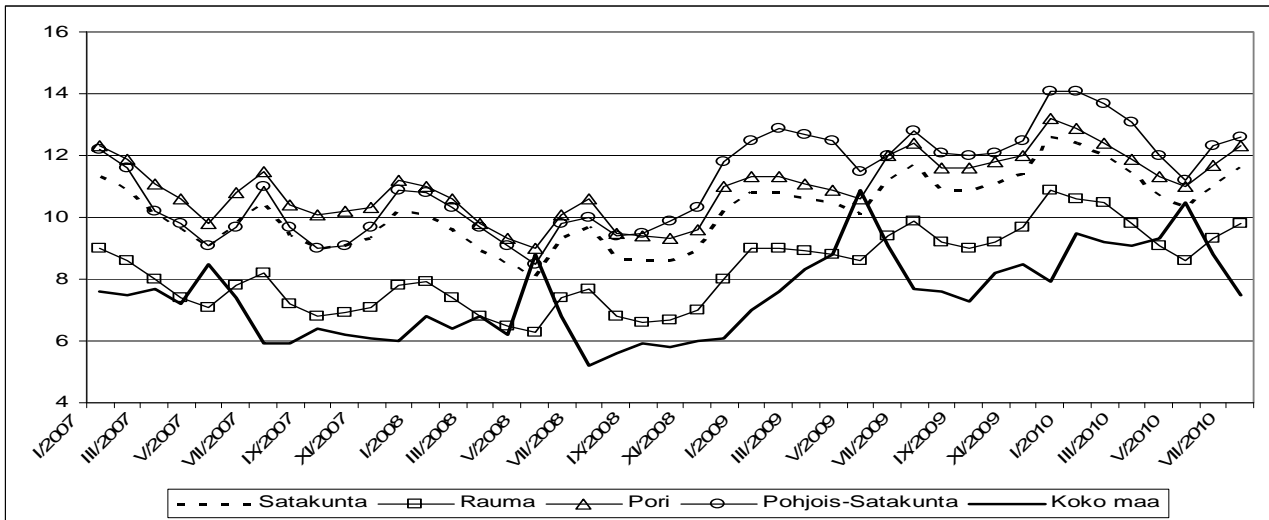
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Satakunta

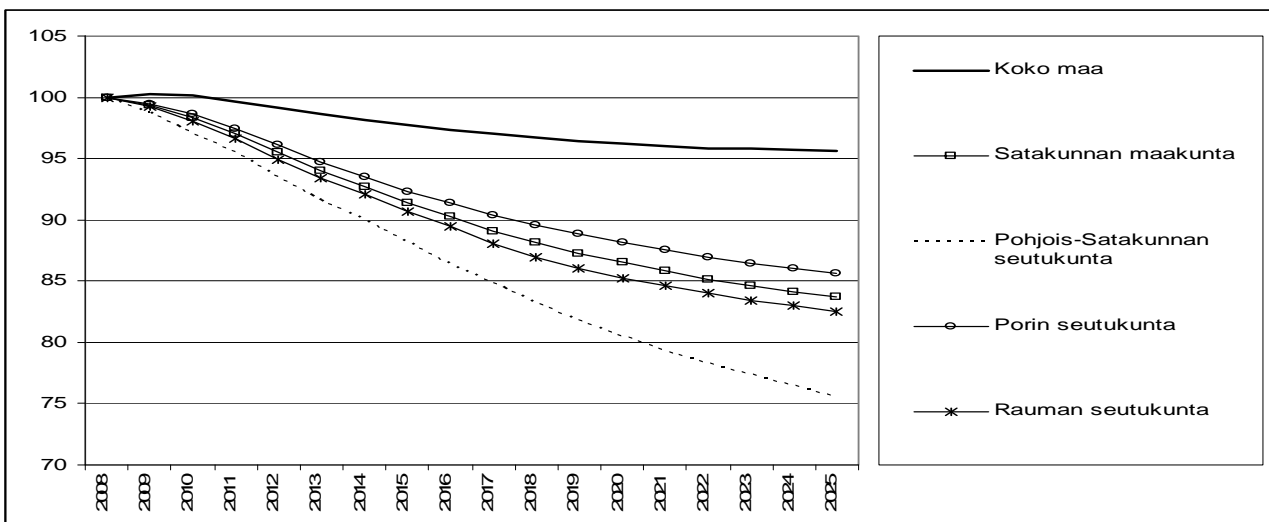
Satakunnan maakunnan työpaikkakehitys on ollut viime vuosina myönteistä, mutta kääntyi selvään laskuun vuoden 2008 aikana. Rauman ja Pohjois-Satakunnan seutukunnat ovat kärsineet muuttotappioita ja työikäisen väestön määrä vähenee kaikissa seutukunnissa jatkuvasti. Työvoiman poistuman ennustetaan olevan erityisesti Pohjois-Satakunnassa nopeaa. Talouden taantumien myötä työttömyysaste on noussut maakunnassa voimakkaasti. Teollisuuden liikevaihdon lasku alkoi hidastua vuoden 2009 kolmannella neljänneksellä, ja kääntyi selvään nousuun vuoden loppuun tultaessa. Myös kaupan liikevaihto on vuoden 2010 alussa kääntynyt myönteiseksi.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

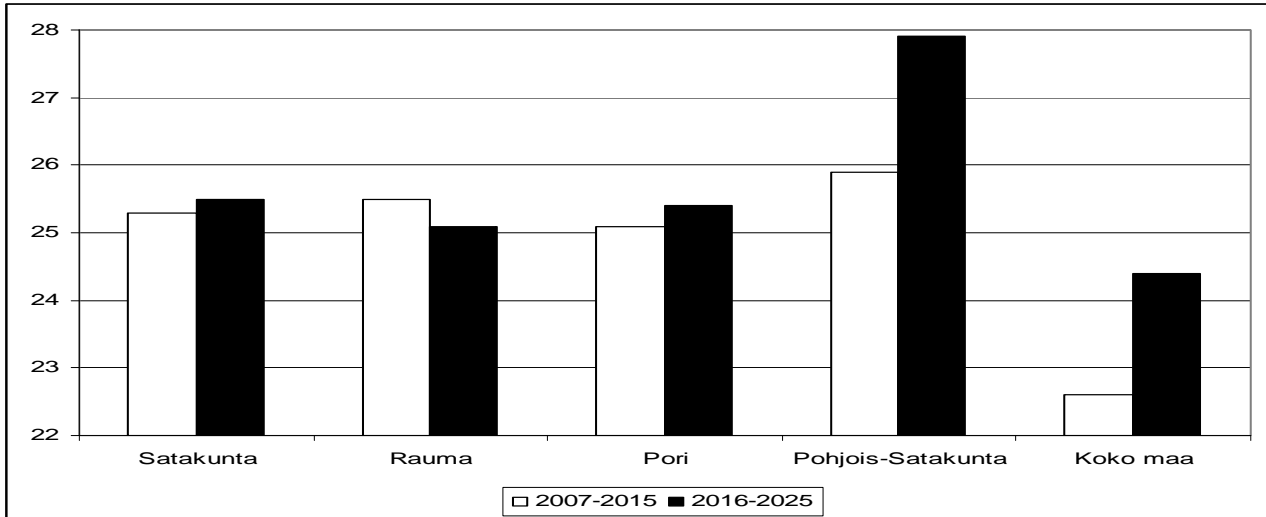

Lähde: TEM työnvälitystilastot

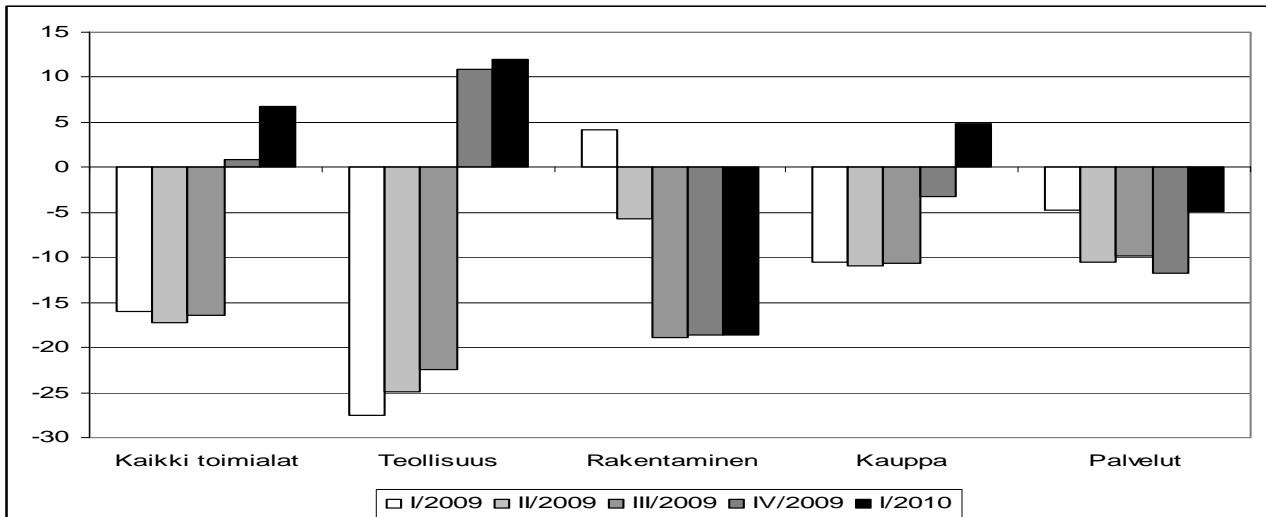
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

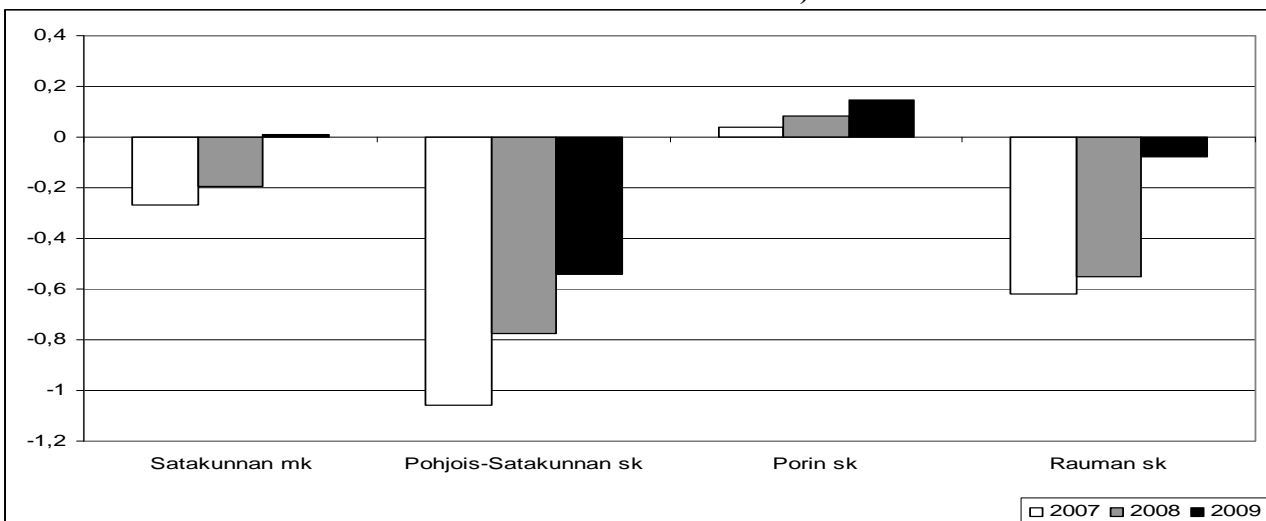
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

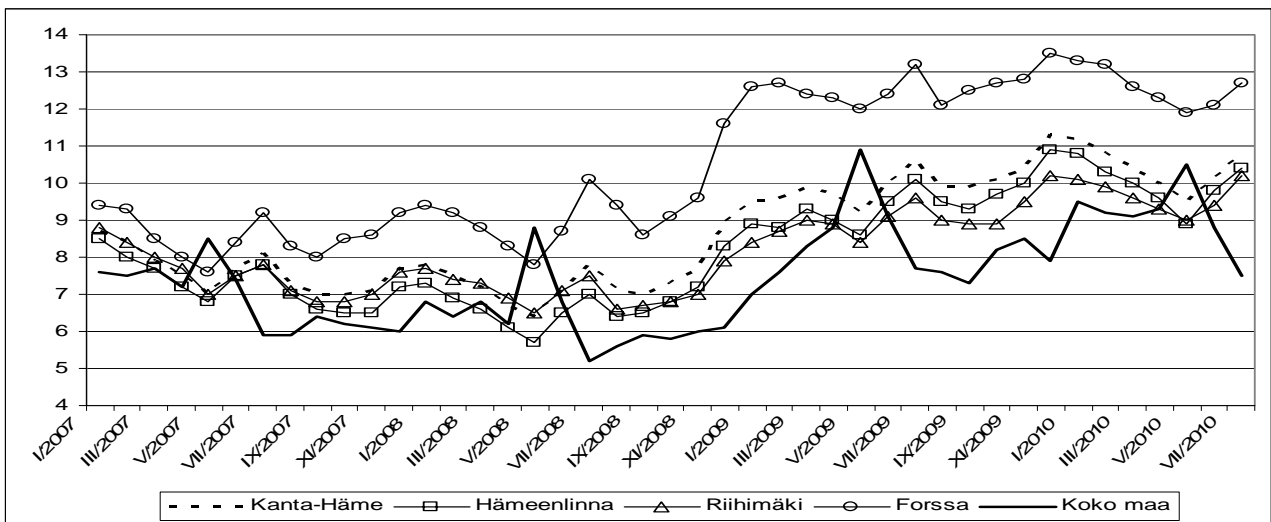
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2008–2010*)

Lähde: Tilastokeskus *) 2. neljänneksen tiedot

Kanta-Häme

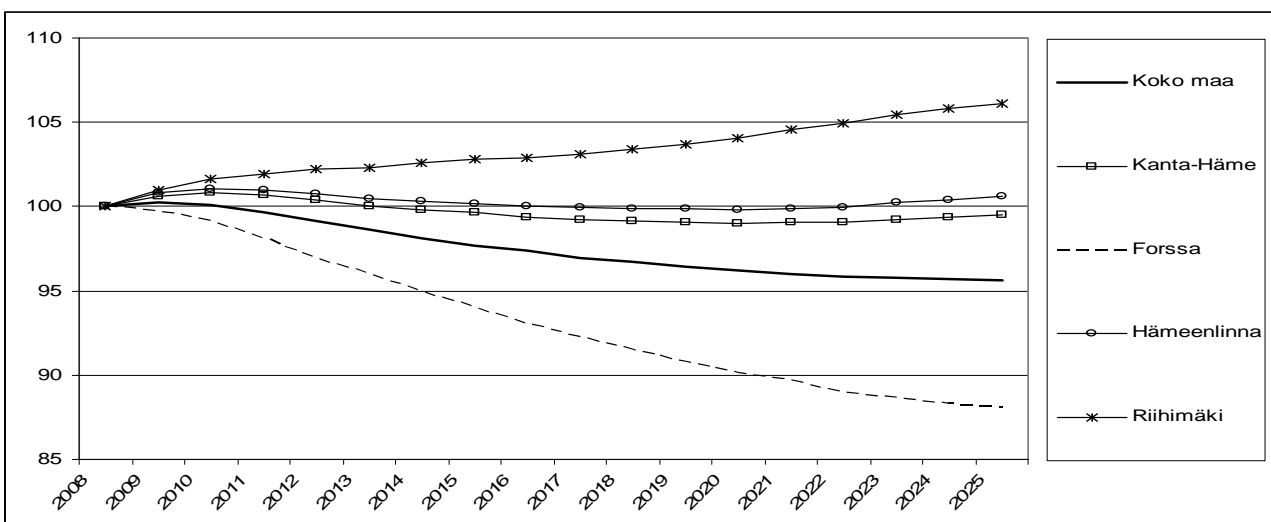
Kanta-Hämeen maakunnan kehitys on ollut viime vuosina suhteellisen myönteistä väestön ja työllisyyden suhteen. Väkiluvun kasvun ennustetaan olevan lähivuosina edelleen myönteistä johtuen useimpien seutukuntien saamasta muuttovoitosta, vaikkakin nettomuutto laski vuonna 2009 erityisesti Riihimäen seutukunnassa. Myös työikäisen väestön vähenemisen arvioidaan olevan koko maan keskiarvoa hitaampaa Forssan seutukuntaa lukuun ottamatta. Poistuman ennustetaan olevan hiukan maan keskiarvoa korkeampaa. Talouden taantuma nosti maakunnan työttömyysastetta kaikissa seutukunnissa, mutta kasvu on taittunut vuoden 2010 aikana. Yritystoiminnan liikevaihto ei ole kääntynyt nousuun vielä kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

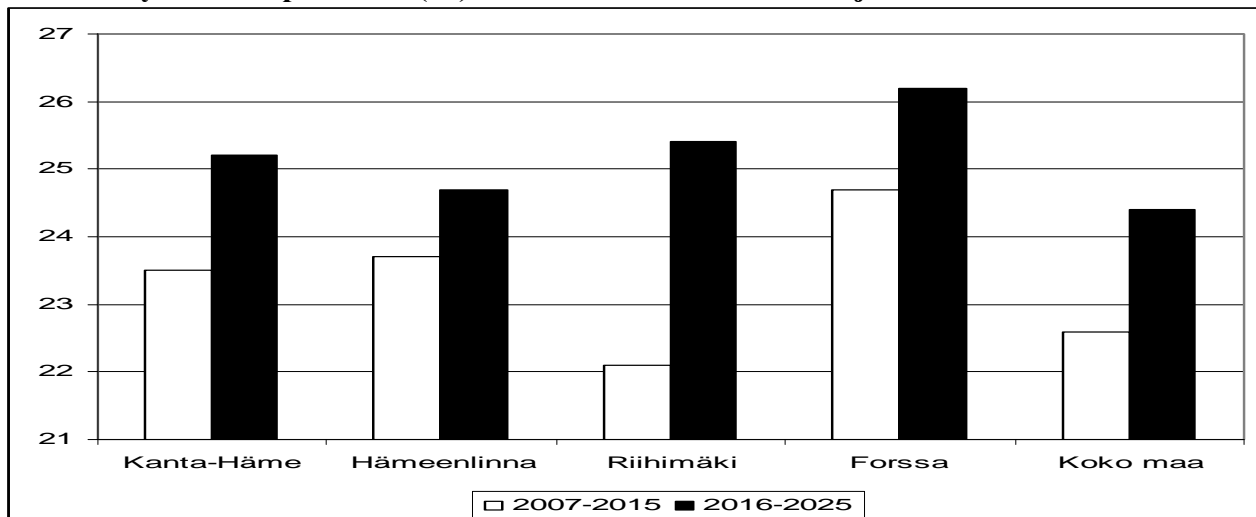

Lähde: TEM työnvälitystilastot

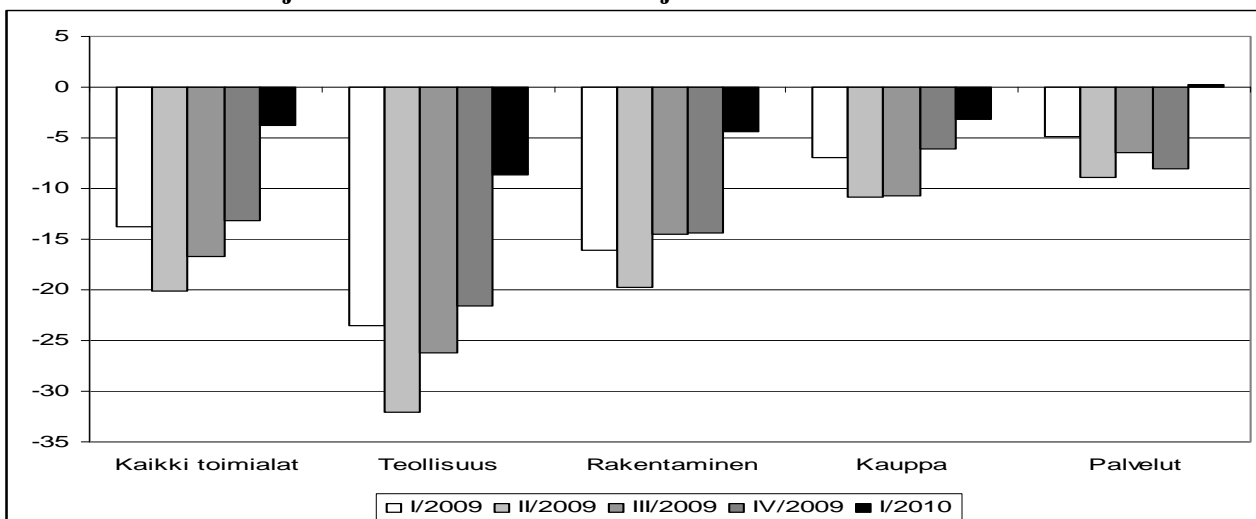
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

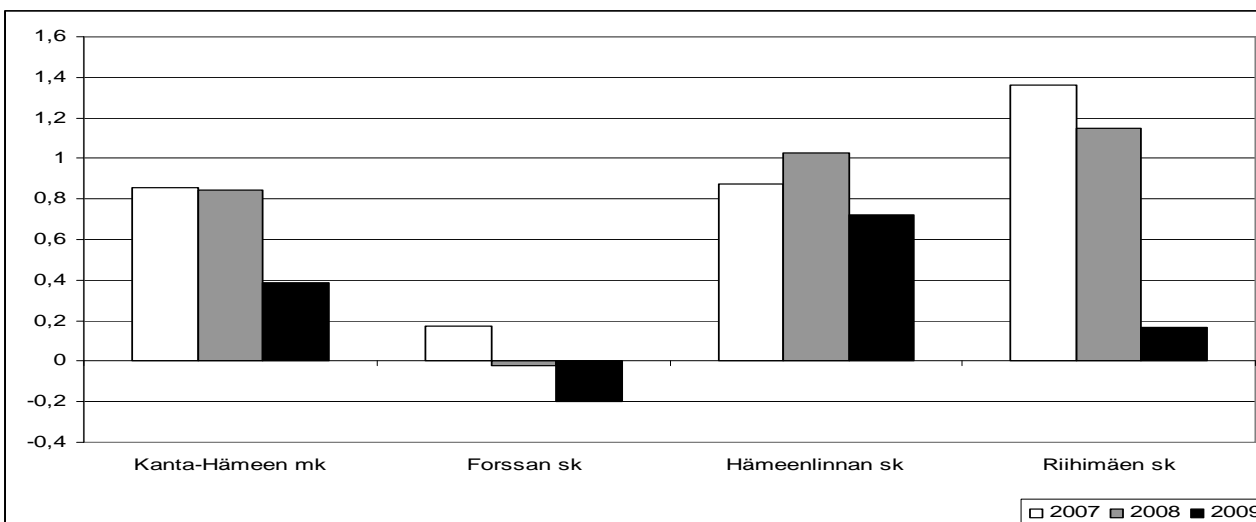
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

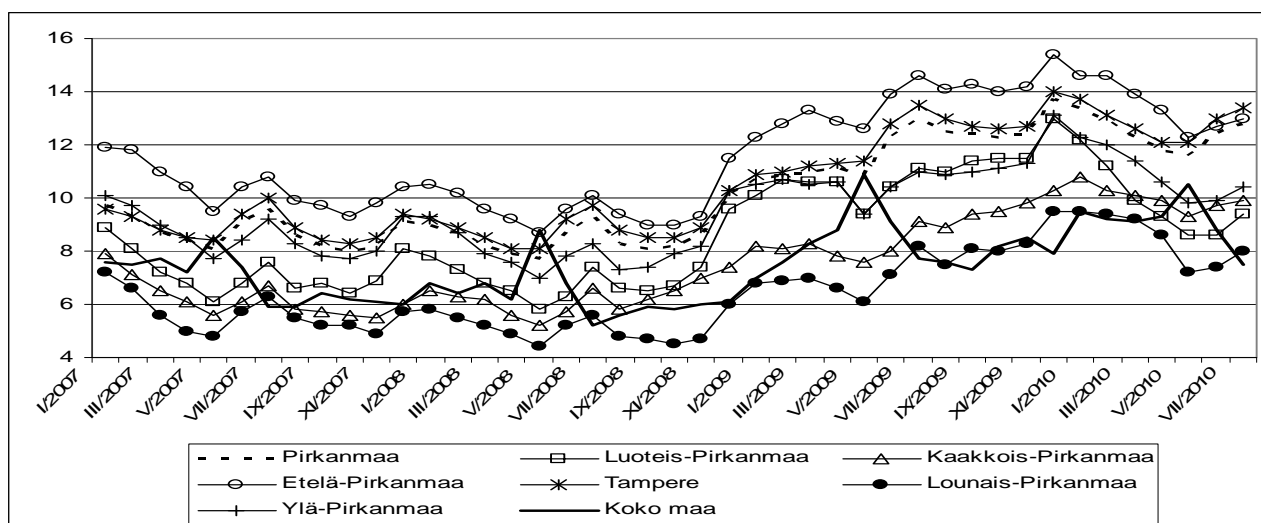
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Pirkanmaa

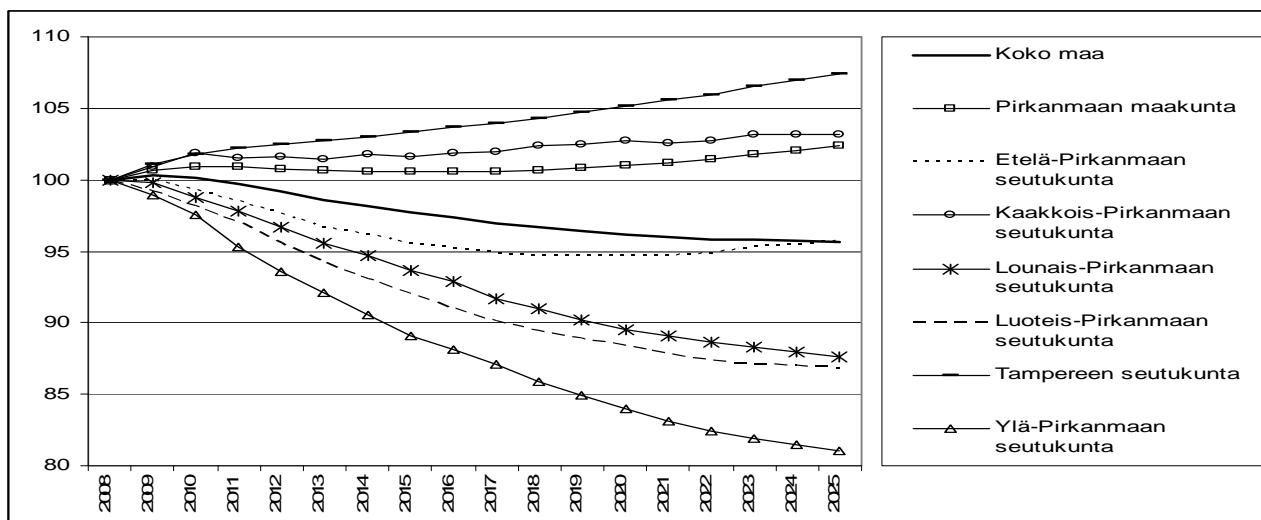
Pirkanmaan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä työllisyyden ja talouden suhteen ja myös väestönkehitys on ollut positiivista. Erityisesti Tampereen seutu on hyötynyt suuresta muuttovoitosta, mutta myös Etelä-Pirkanmaa ja Kaakkois-Pirkanmaa ovat saaneet muuttovoittoa. Työvoiman poistuman ennustetaan olevan maakunnassa koko maan keskiarvoa pienempää, mutta seutukunnittain tarkasteltuna ainoastaan Tampereen seutukunta yltää tuon rajan alapuolelle. Talouskriisin vaikutukset heijastuivat voimakkaasti maakuntaan, mikä näkyi työttömyysasteen nopeana kasvuna eri seutukunnissa, erityisesti Tampereella ja Etelä-Pirkanmaalla. Työttömyysaste ei ole juuri laskenut vuoden 2010 aikana. Päätoimialojen liikevaihdon lasku on taittunut vuoden 2010 ensimmäiselle neljännekselle tultaessa, mutta ei ole vielä lähtenyt uuteen nousuun.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

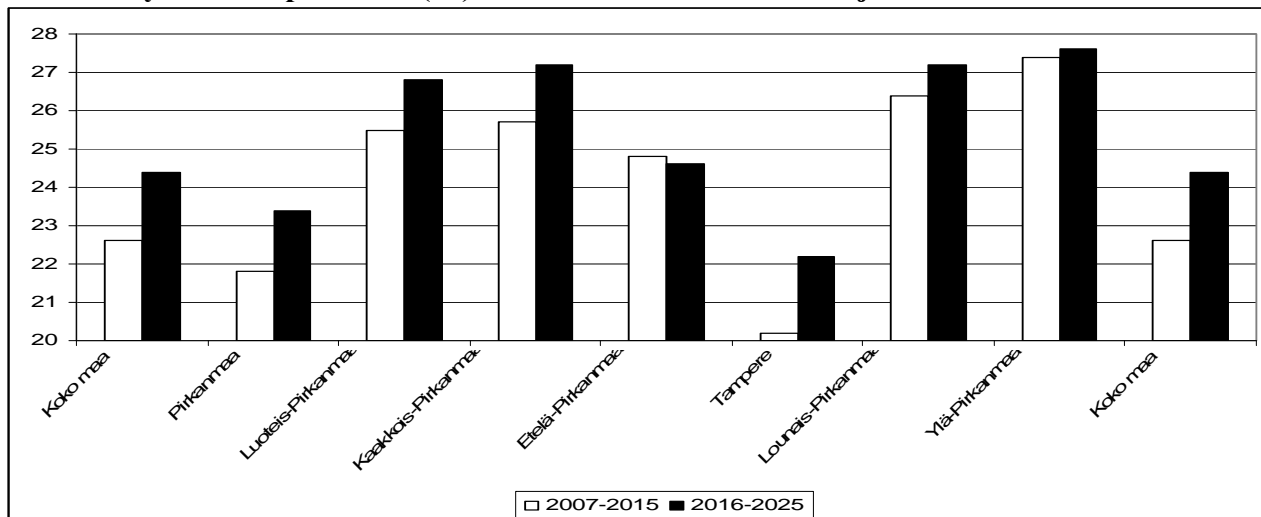

Lähde: TEM työnvälitystilastot

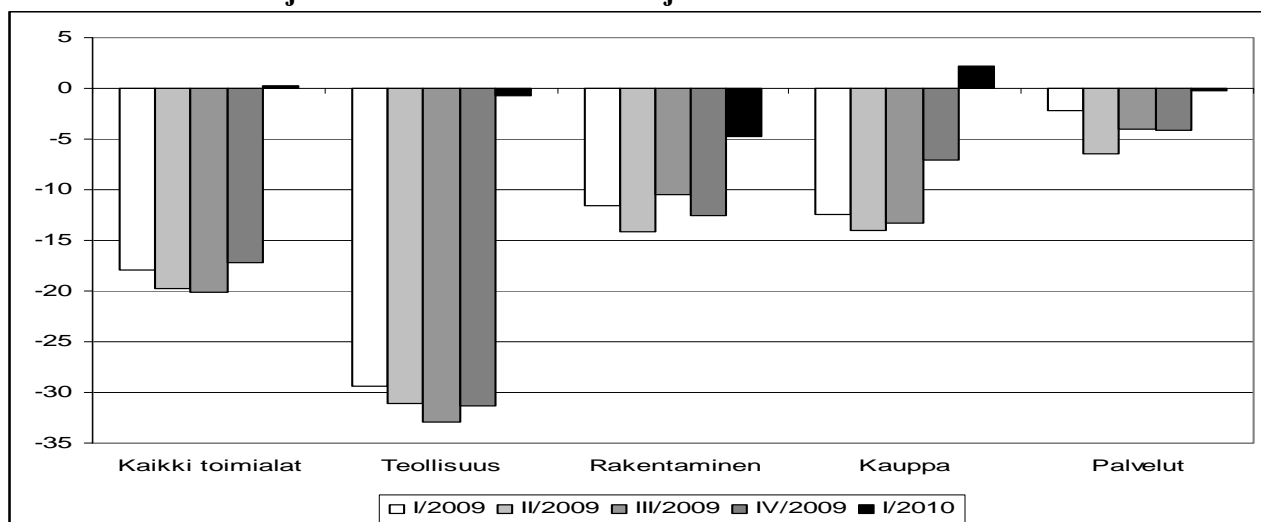
Kuvio 2. Työkäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

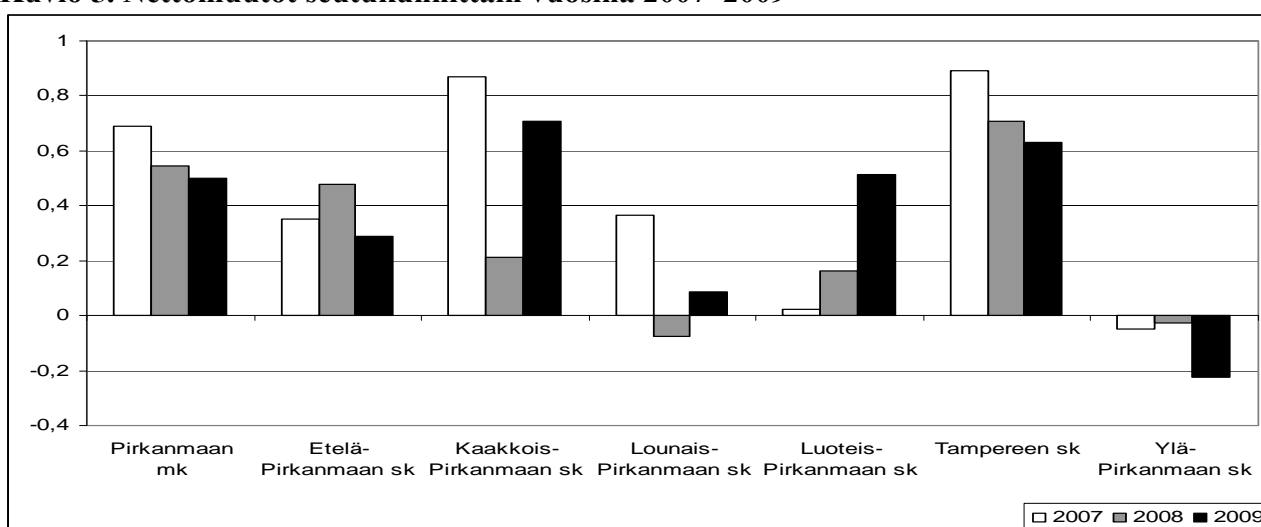
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

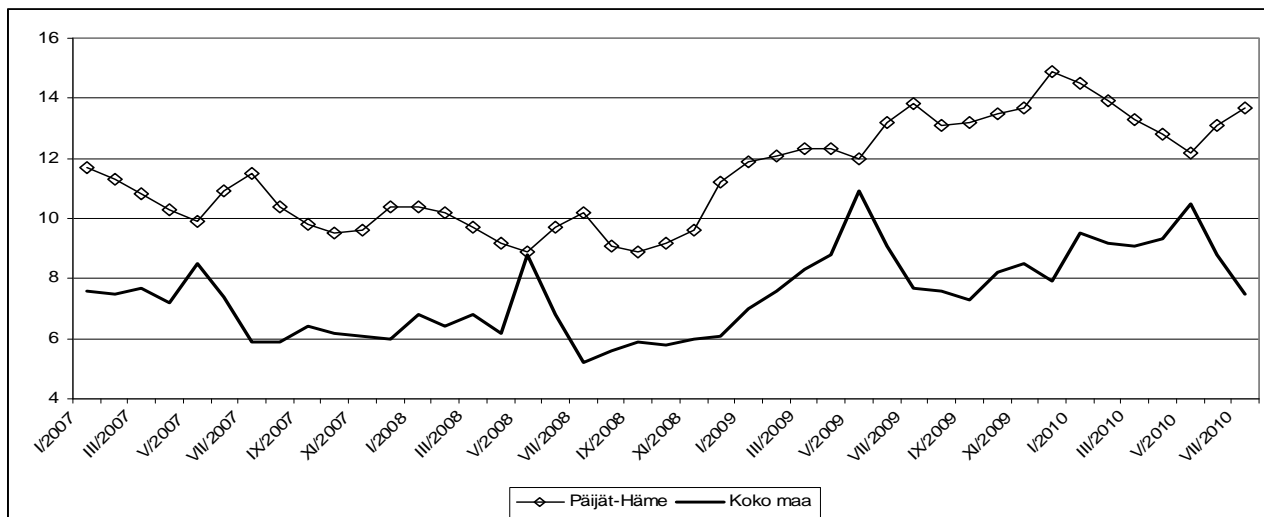
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Päijät-Häme

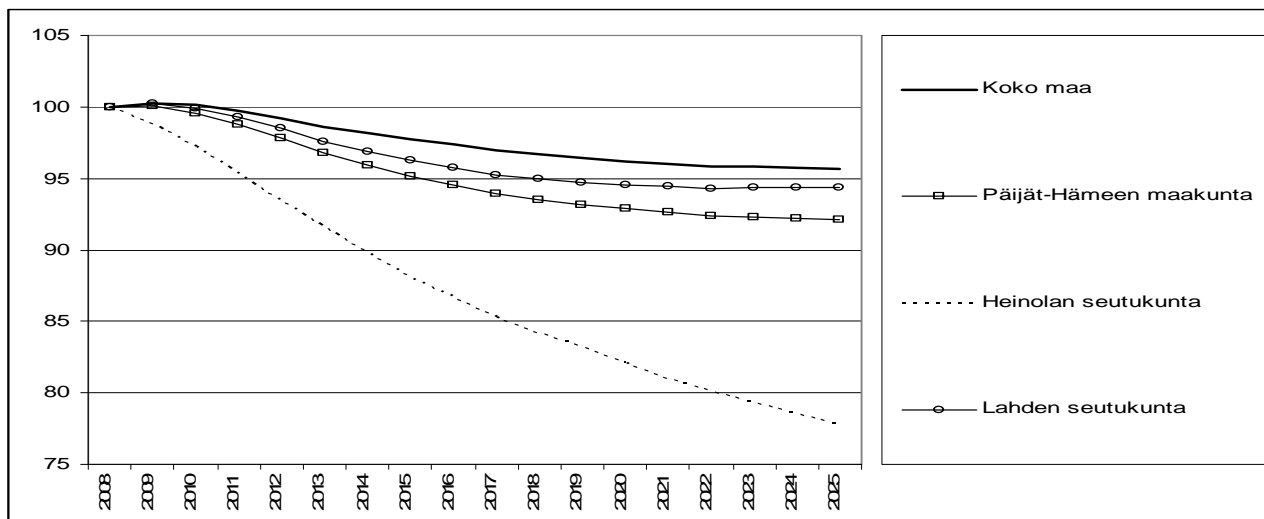
Päijät-Hämeen maakunnan työllisyyden ja talouden kehitys on viime vuosina ollut suhteellisen myönteistä. Myös väestön määrä on kasvanut, mutta työikäinen väestö on alkanut vähentyä ikään-
tymisen myötä molemmissa seutukunnissa. Lisäksi Heinolan seutukunta on kärsinyt muuttotappi-
oista. Työvoiman poistuman arvioidaan olevan hiukan maan keskitasoa nopeampaa. Talouden taan-
tuman seurauksena maakunnan työttömyysaste nousi nopeasti, ja vuoden 2010 aikana työttömyys-
aste ei ole juuri laskenut. Talousvaikeuksista ovat erityisesti kärsineet teollisuus ja rakentaminen,
joiden liikevaihto jatkoi vielä laskua 2010 ensimmäisellä neljänneksellä.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

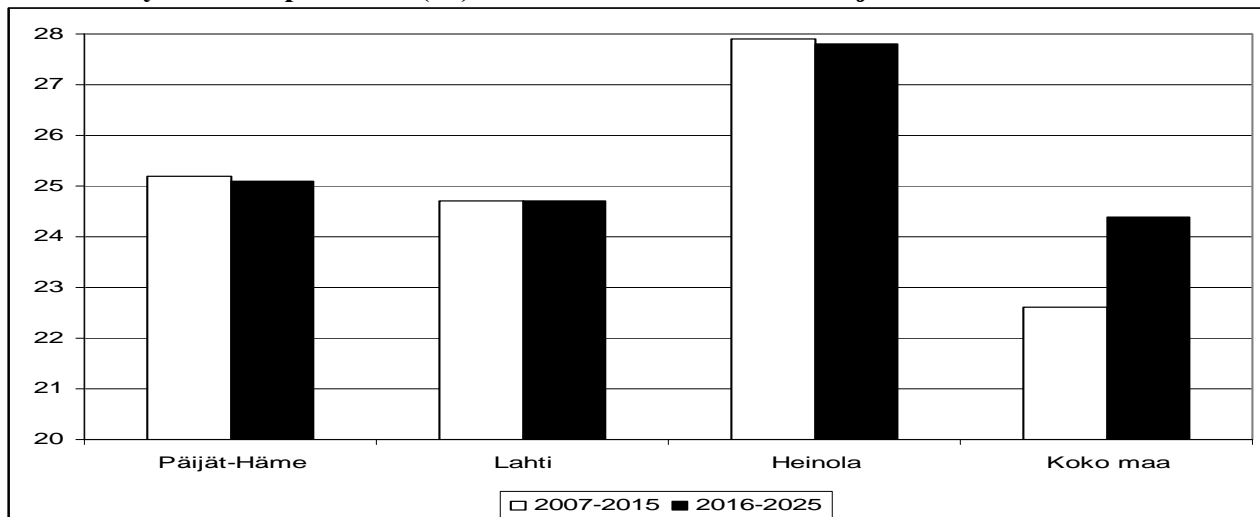

Lähde: TEM työnvälitystilastot

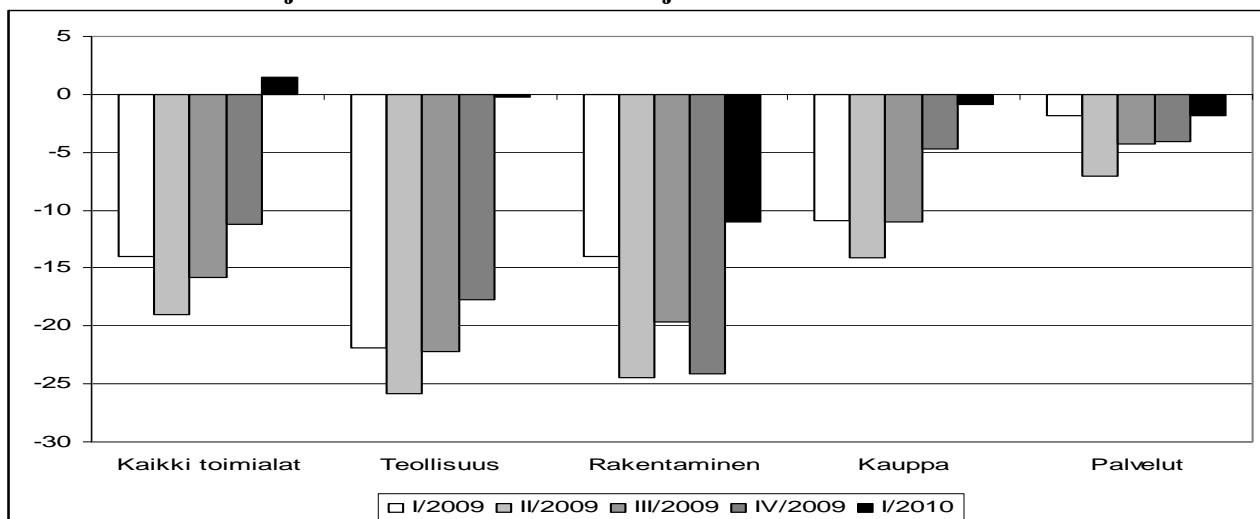
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

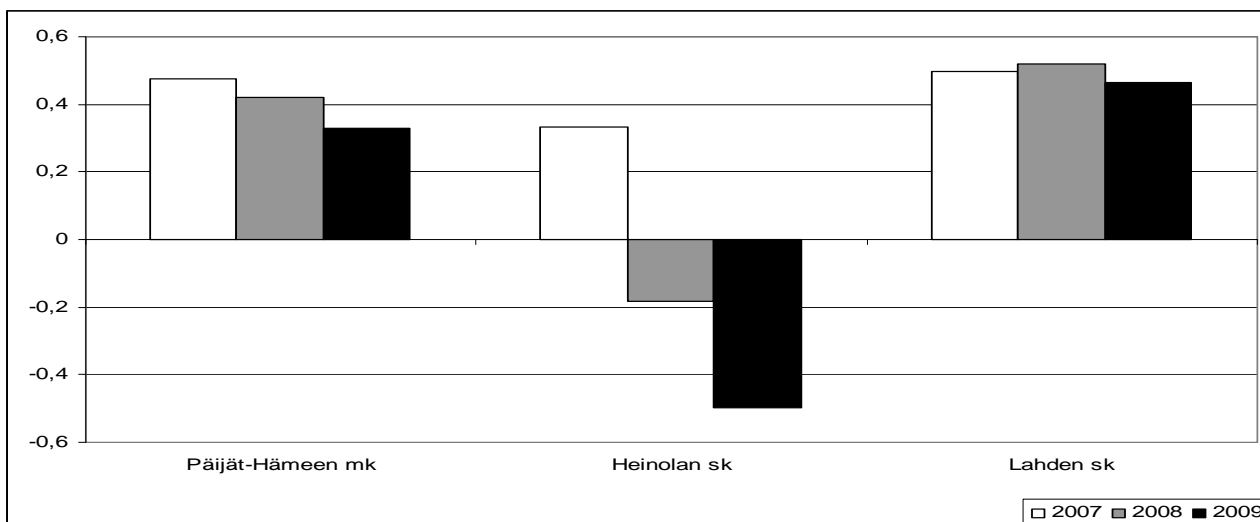
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

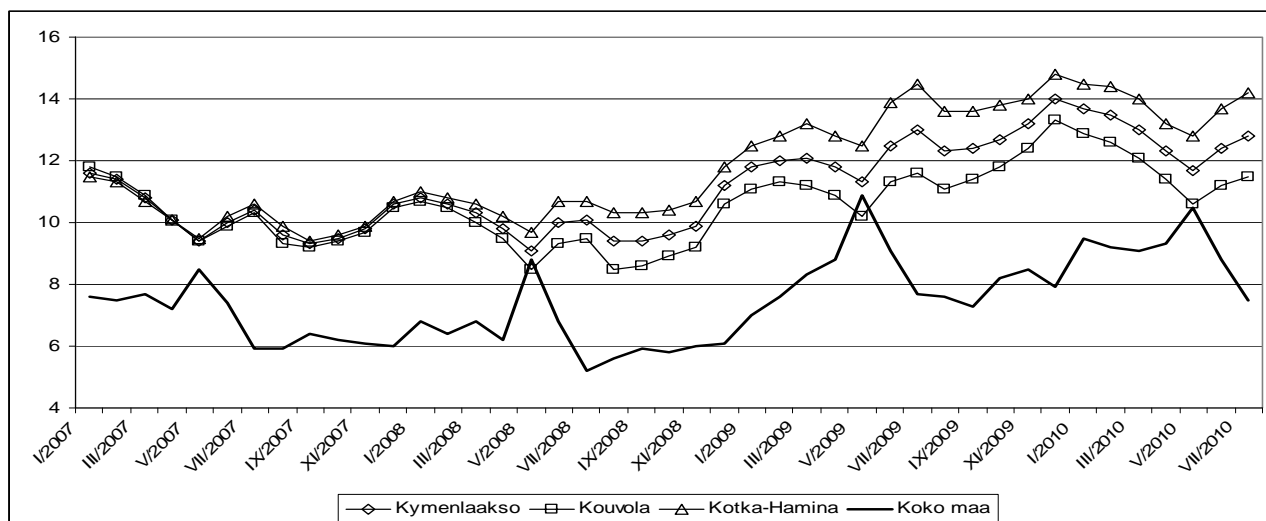
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Kymenlaakso

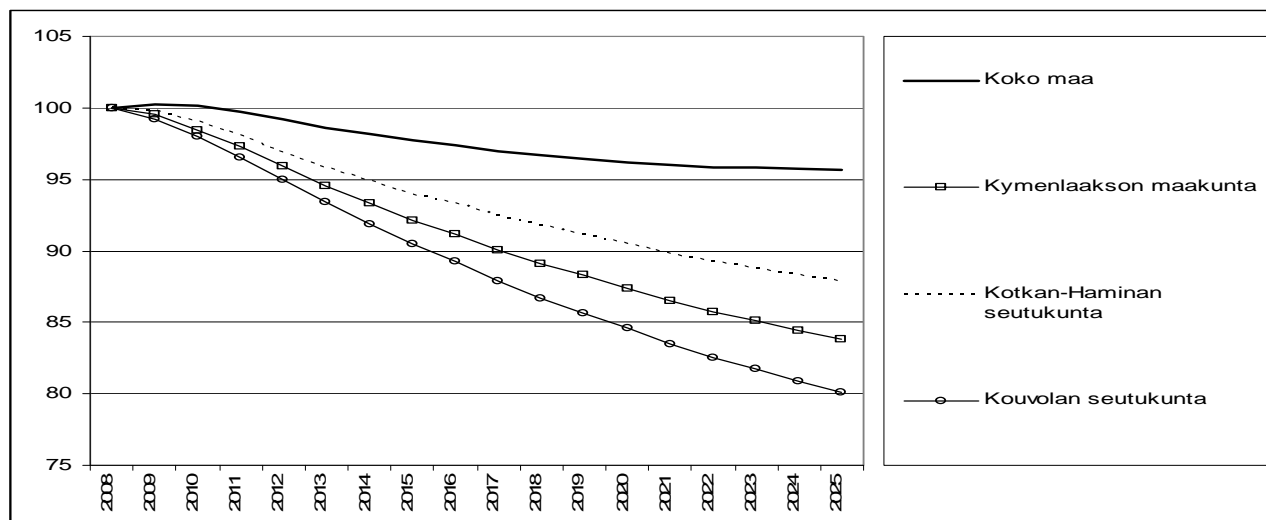
Huolimatta metsäteollisuuden työpaikkojen vähenemisestä viime vuosina, Kymenlaakson maakunnan kehitys on ollut kohtuullisen myönteistä. Kuitenkin ikääntymisestä ja muuttotappioista johtuva työikäisten määrän lasku on voimakasta molemmissa seutukunnissa ja jatkuu koko 2010-luvun ajan. Työvoiman poistuman ennustetaan olevan maan keskiarvoa nopeampaa, eikä työttömyysaste ole juuri laskenut vuoden 2010 aikana. Tuotannon laskusuhdanne on taittunut vuoden 2010 alussa, mutta uusi kasvu on ollut hidasta.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

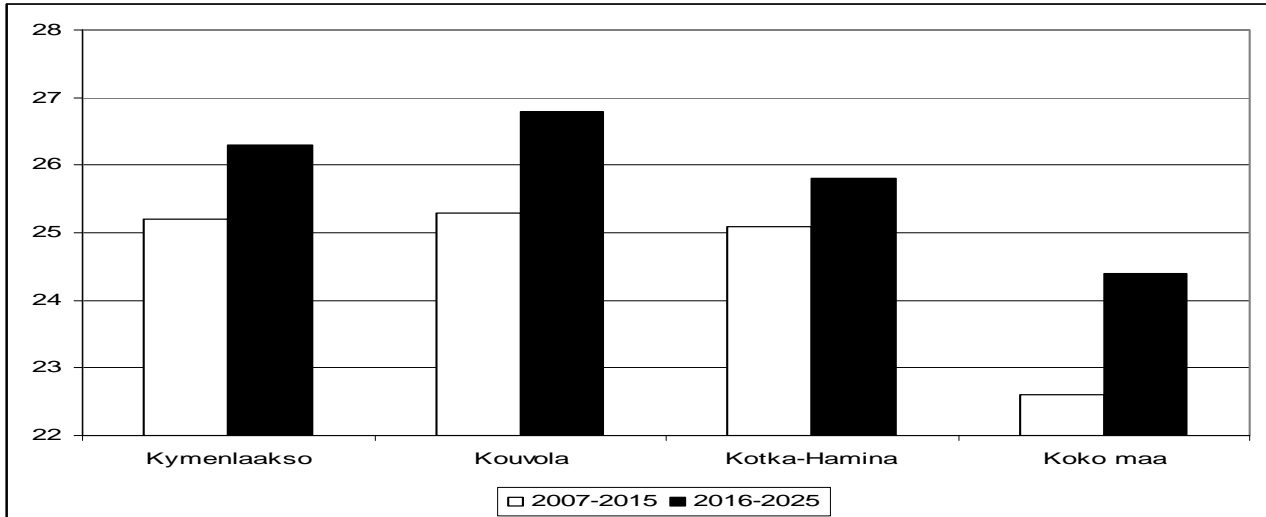

Lähde: TEM työnvälitystilastot

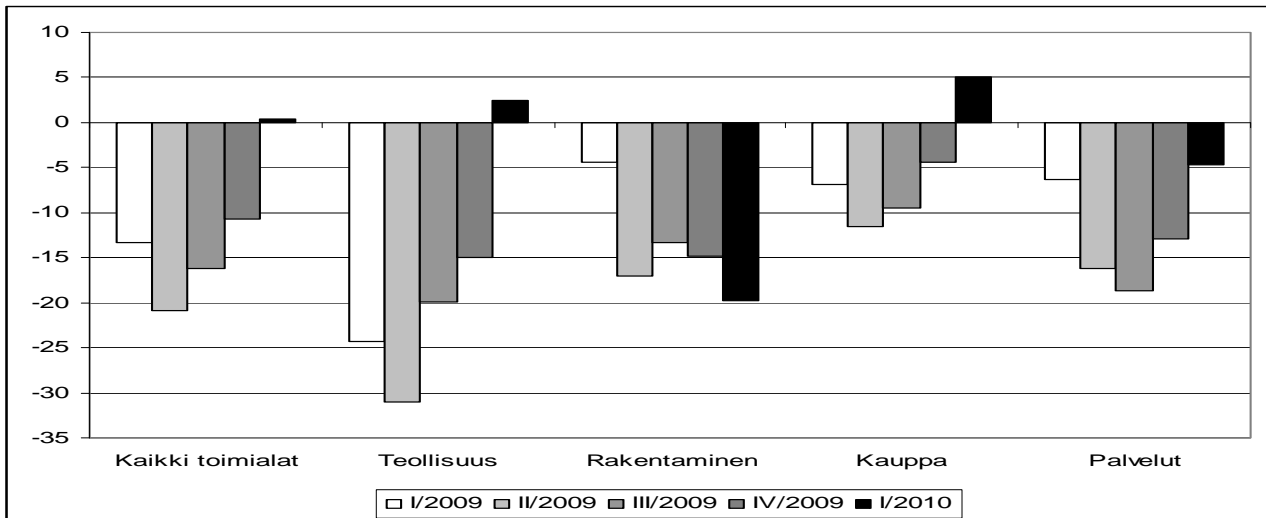
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

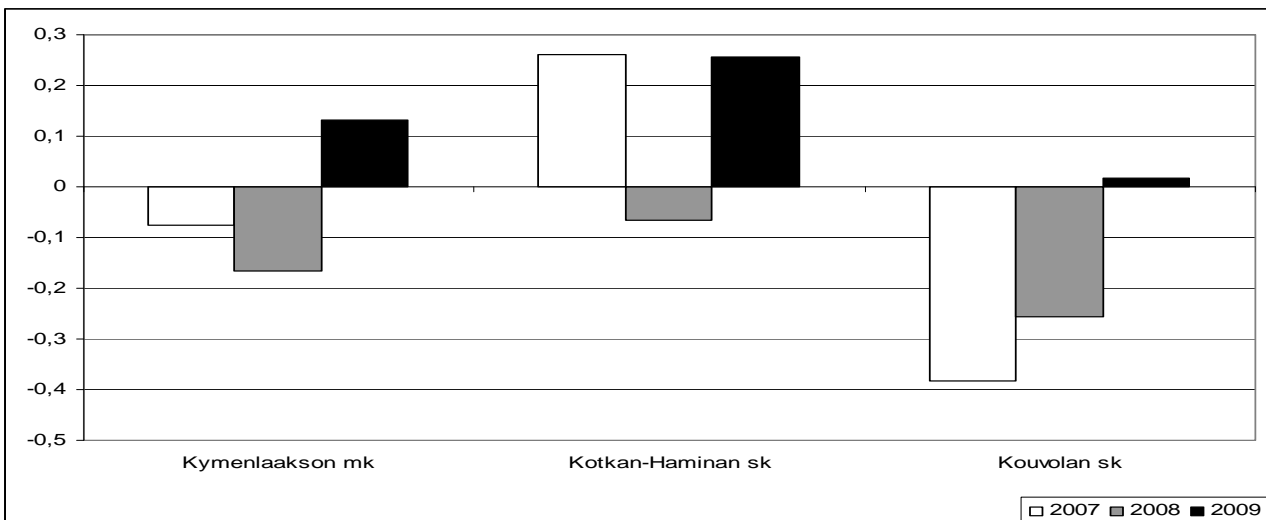
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

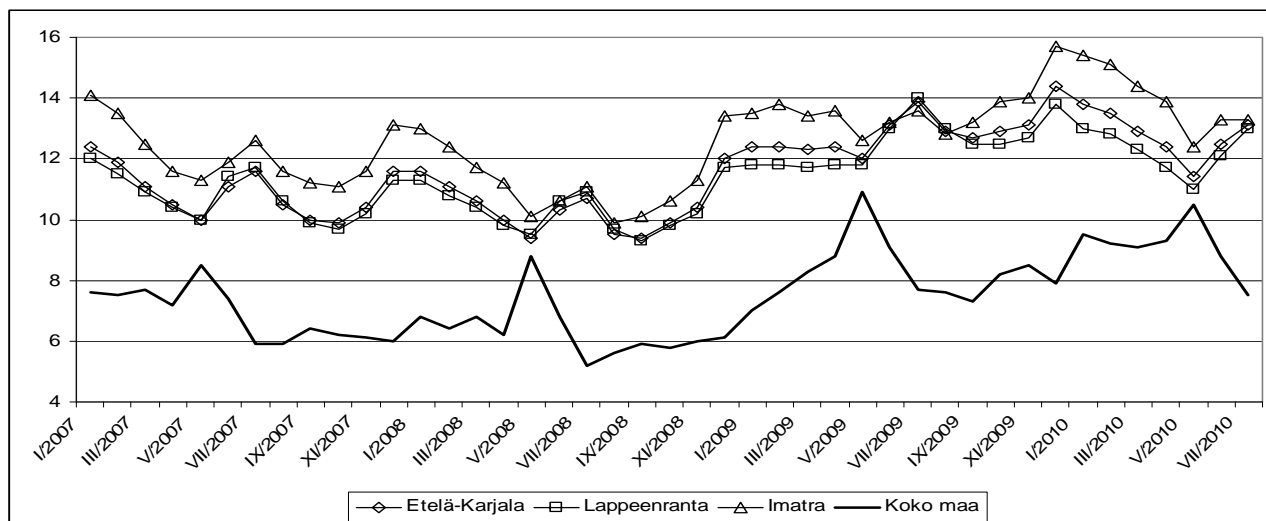
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Etelä-Karjala

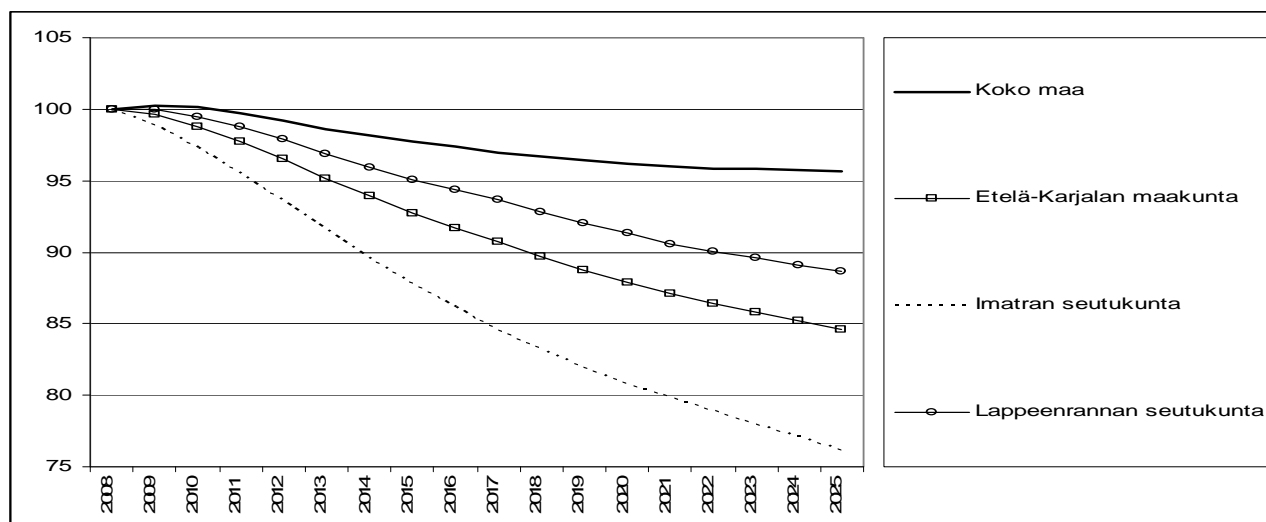
Etelä-Karjalan maakunnan talouden ja työllisyyden kehitys on ollut viime vuosina melko ongelmallista paperi- ja massateollisuuden supistumisen vaikutuksesta. Väkiluku on ikääntymisen myötä alkanut laskea ja erityisesti työikäisen väestön määrä vähenee maan keskiarvoa nopeammin. Myös työvoiman poistuma on selvästi maan keskiarvoa korkeampaa. Nettomuutto on maakunnassa hiukan positiivista ja kasvoi Lappeenrannan seutukunnassa vuonna 2009. Liikevaihdon kehitys on erityisesti teollisuuden osalta alkanut jo toipua vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä. Työttömyysaste on maan keskiarvoa korkeampi.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

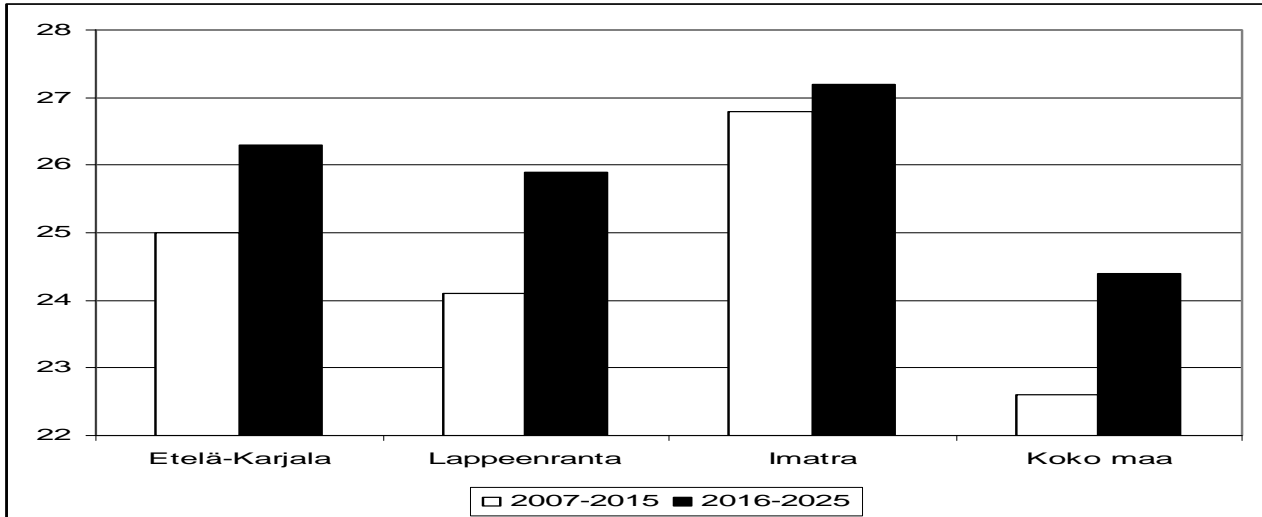

Lähde: TEM työnvälitystilastot

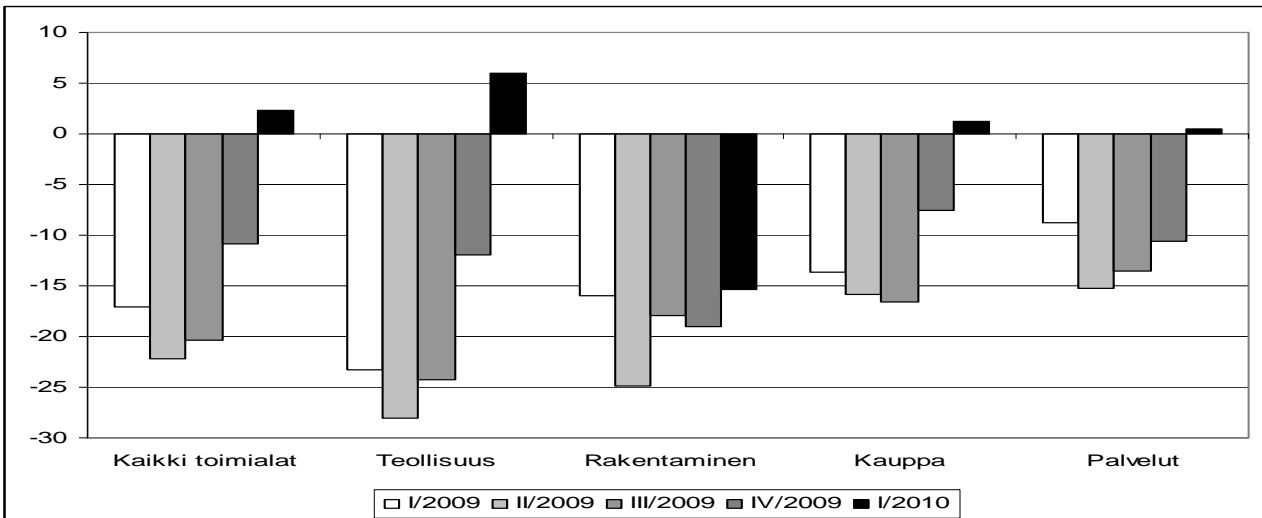
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

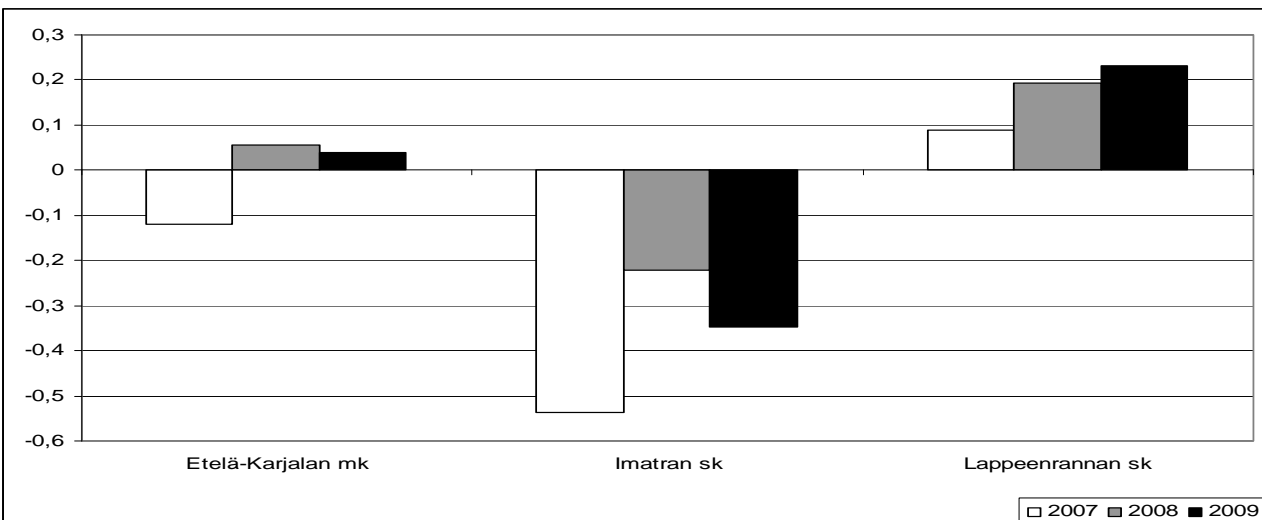
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

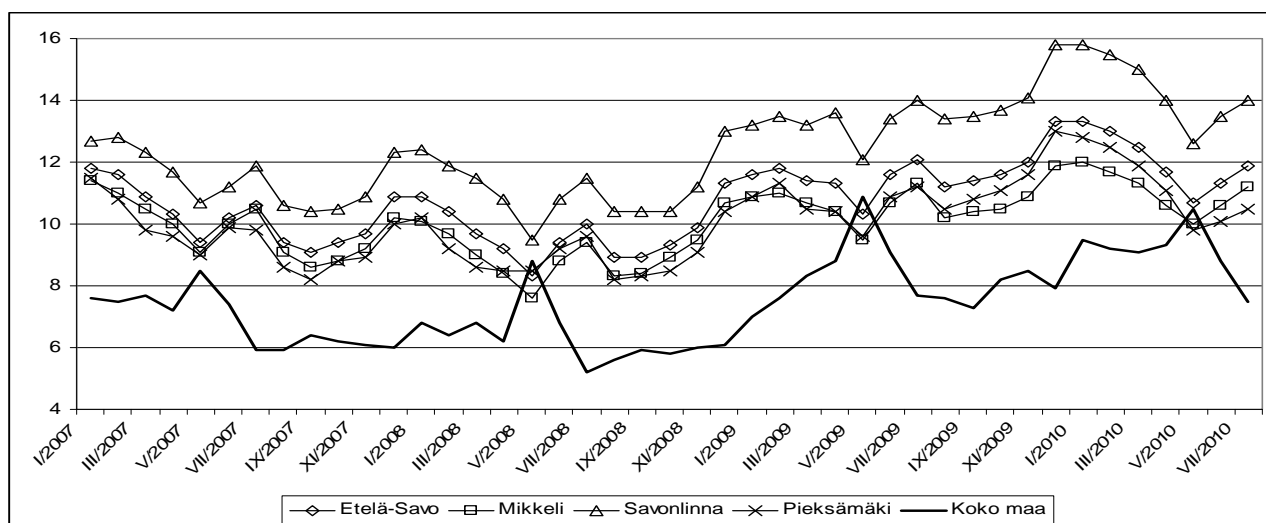
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Etelä-Savo

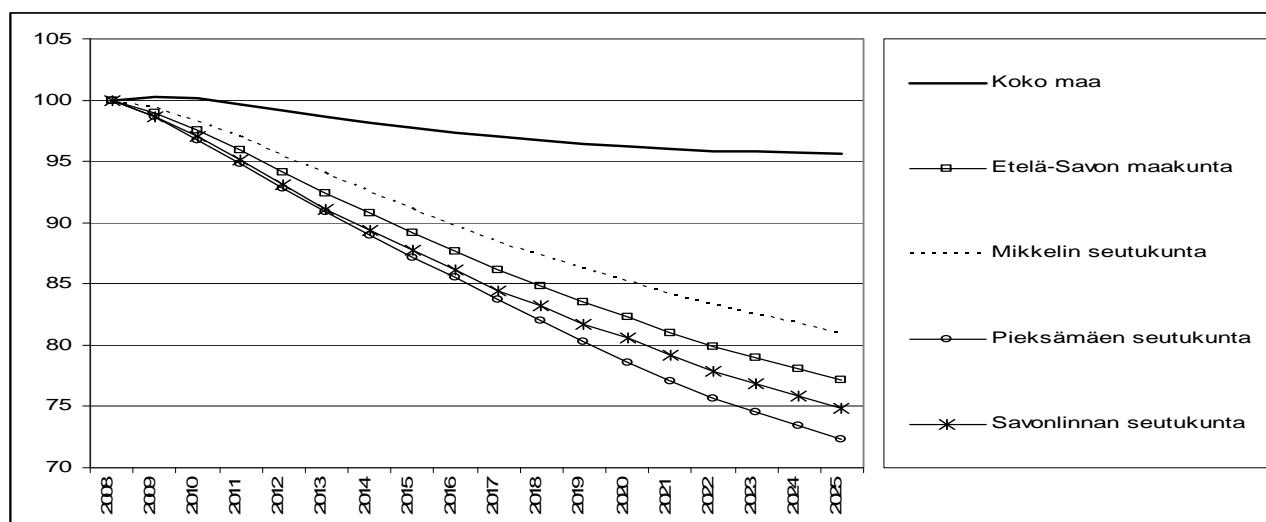
Etelä-Savon maakunnan kehitys on ollut viime vuosina heikkoa sekä väestön että työllisyyden suhteen. Väkiluvun ennustetaan edelleen laskevan voimakkaasti ja ikääntymisen myötä työikäisen väestön määrä putoaa lähivuosina maan keskiarvoa nopeammin. Maakunnan kaikki seutukunnat kärsivät voimakkaasta muuttotappiosta, vaikka nettomuutto onkin parantunut vuoden 2009 aikana. Työvoiman poistuman ennustetaan olevan selvästi maan keskiarvoa nopeampaa. Talouden taantuma vaikutti erityisesti teollisuuden sektorilla ja myös muilla sektoreilla liikevaihdon lasku on ollut nopeaa, vaikkakin palveluiden osalta kehitys on kääntymässä myönteiseksi. Työttömyyden kasvu oli hieman hitaampaa kuin muualla maassa keskimäärin, ja onkin kääntymässä lievään laskuun vuonna 2010.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

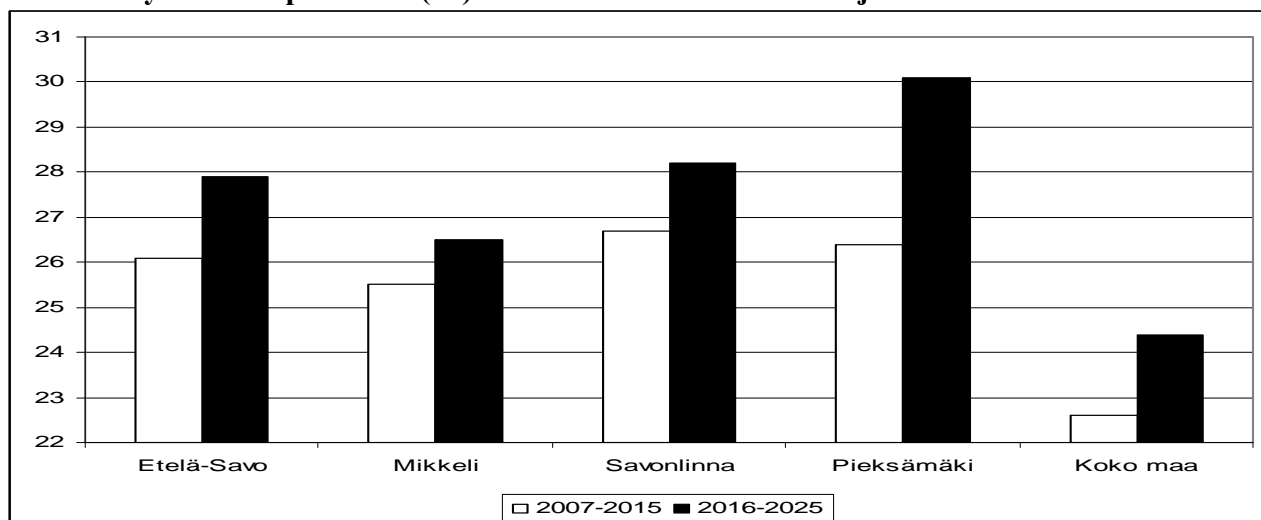

Lähde: TEM työnvälitystilastot

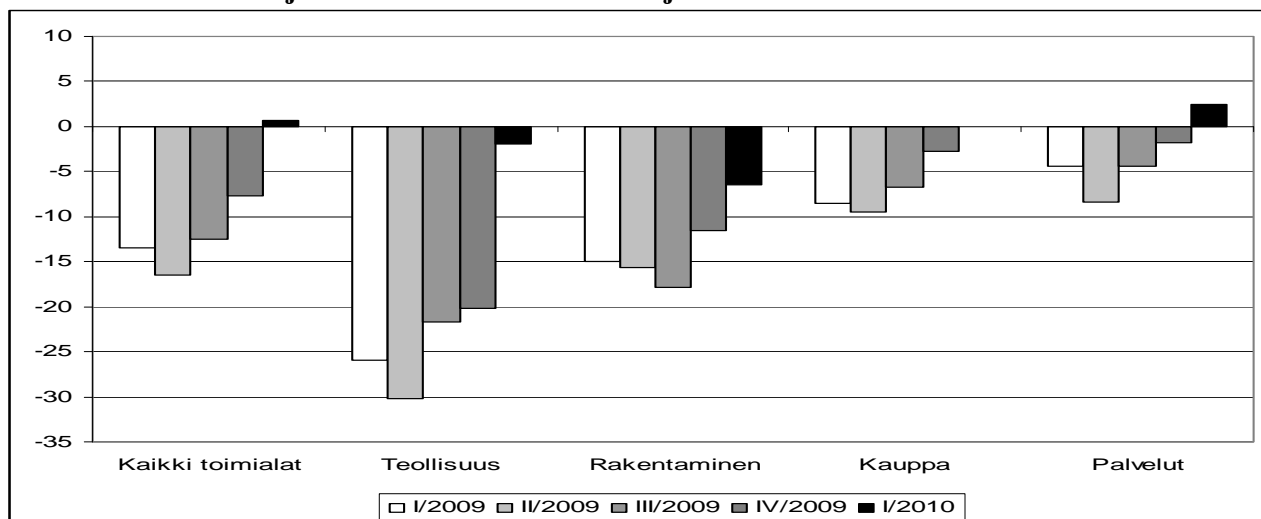
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

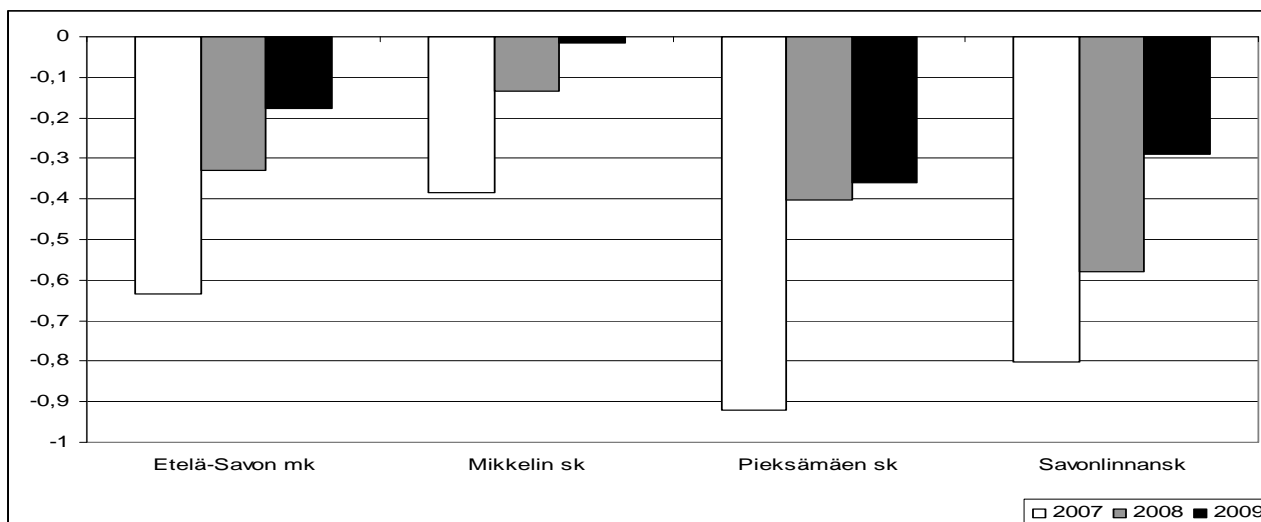
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

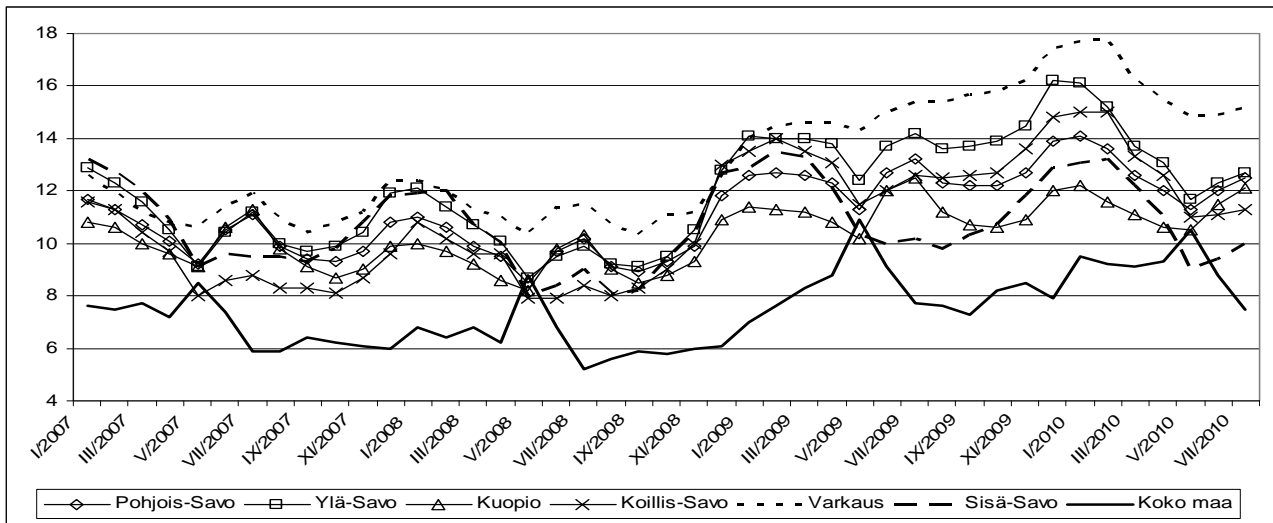
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Pohjois-Savo

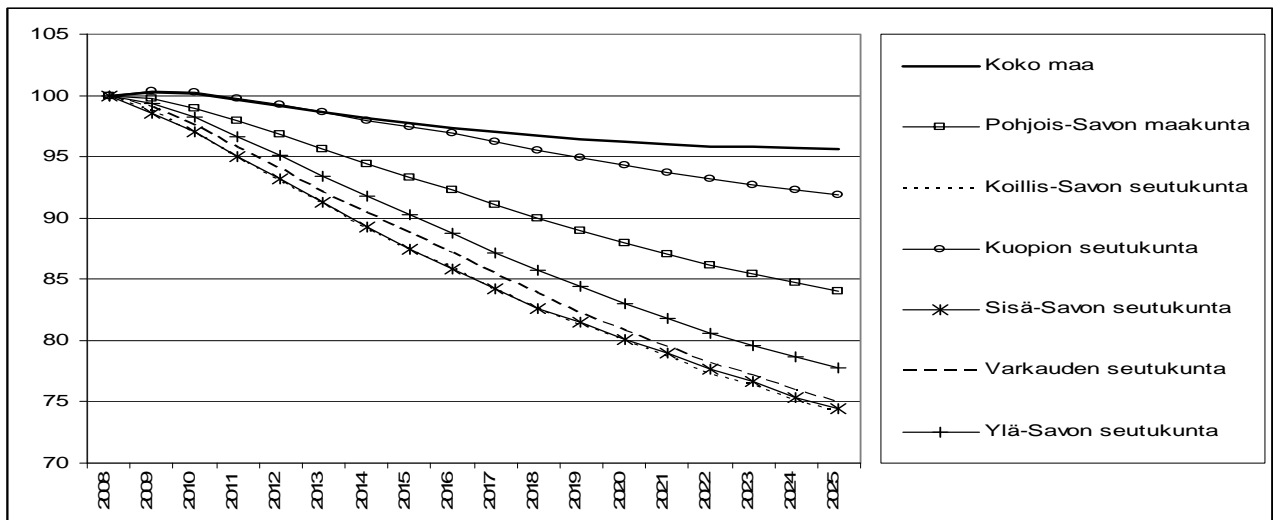
Pohjois-Savon maakunnan kehitys on viime vuosina ollut suhteellisen myönteistä työllisyyden suhteen. Kuitenkin väestönkehitys on jo pitkään ollut laskeva ja erityisesti työikäinen väestö vähenee kaikissa seutukunnissa ikääntymisen ja muuttotappioiden myötä. Kuopion seutukunta on saanut lievää muuttovoittoa viime vuosina, ja vuonna 2009 Sisä-Savon nettomuutto kääntyi positiiviseksi. Työvoiman poistuma on maan keskitasoa ainoastaan Kuopion seutukunnassa. Talouden taantuma näkyi työttömyysasteen nousuna, mutta vuonna 2010 työttömyys on jälleen vähentynyt. Erityisesti teollisuuden liikevaihdon pudotus on ollut nopeaa vuoden 2009 aikana, ja kehitys ei ole vielä kääntynyt myönteiseksi vuoden 2010 alussa.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

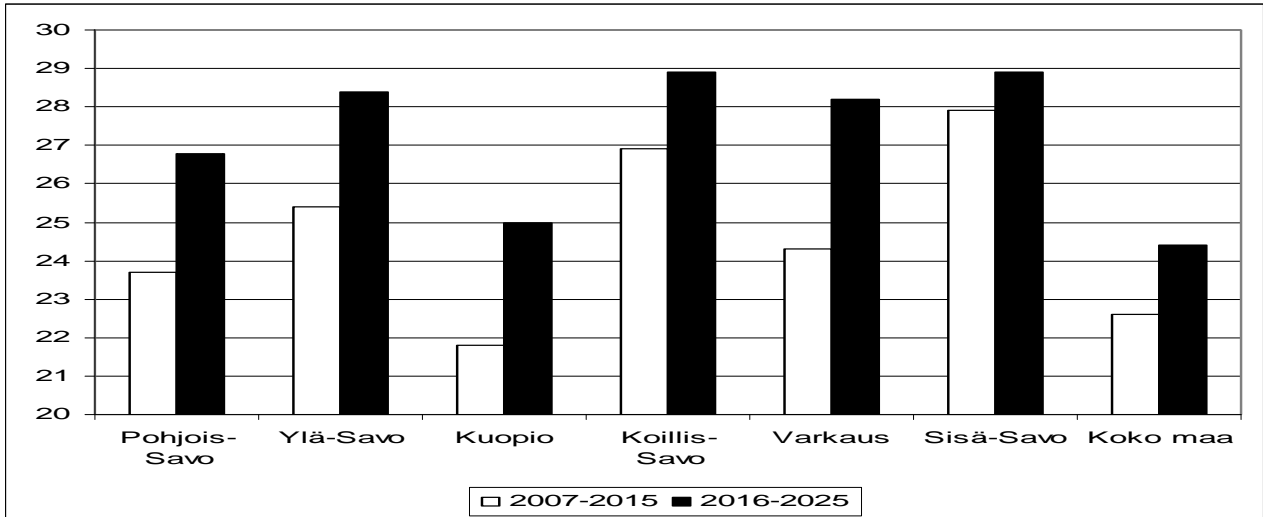

Lähde: TEM työnvälitystilastot

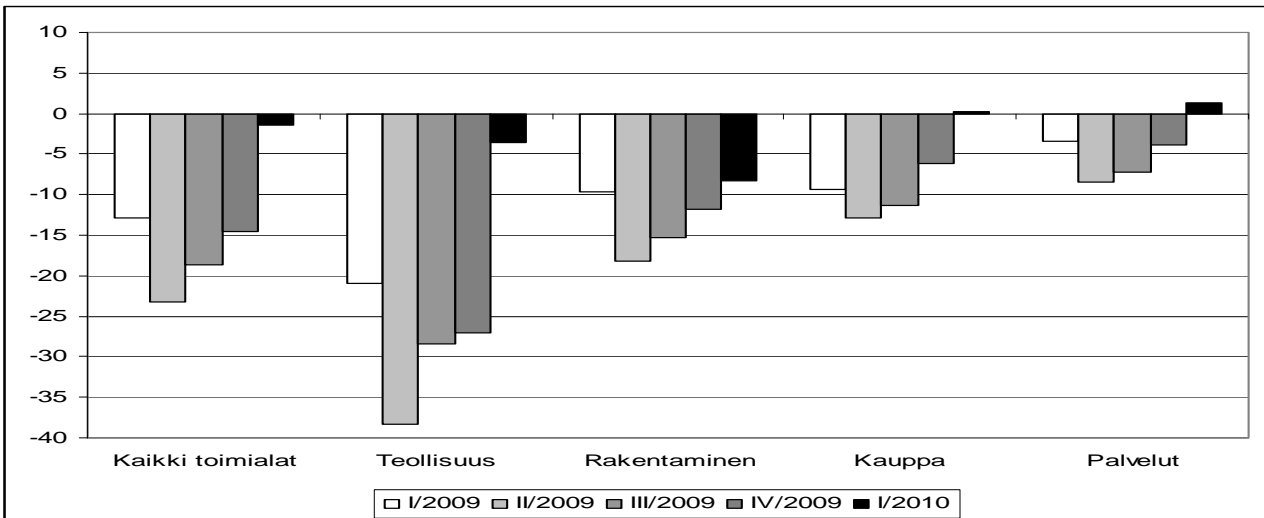
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

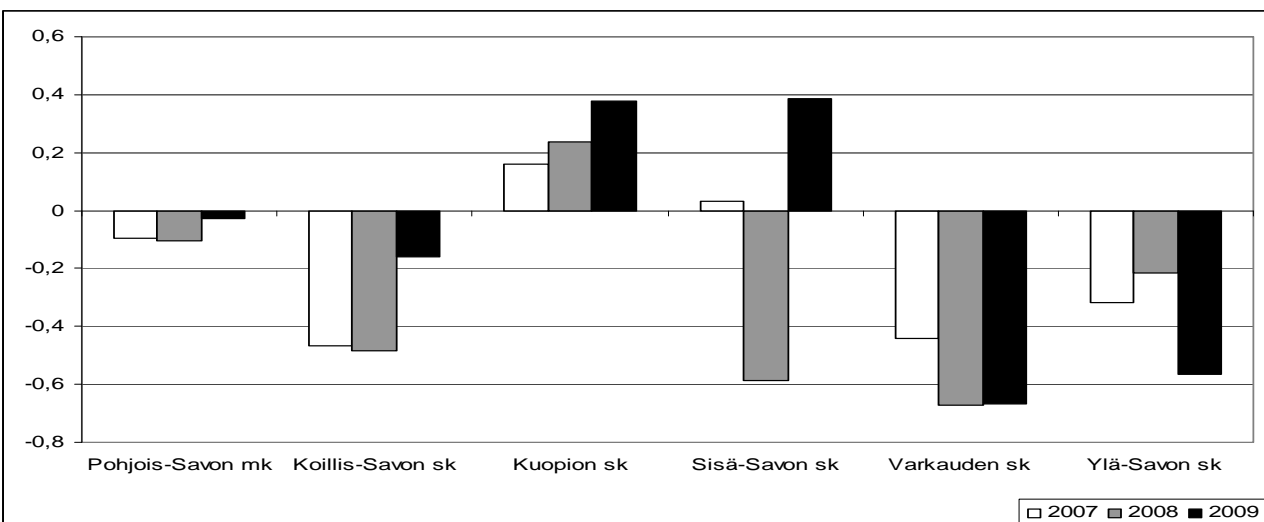
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

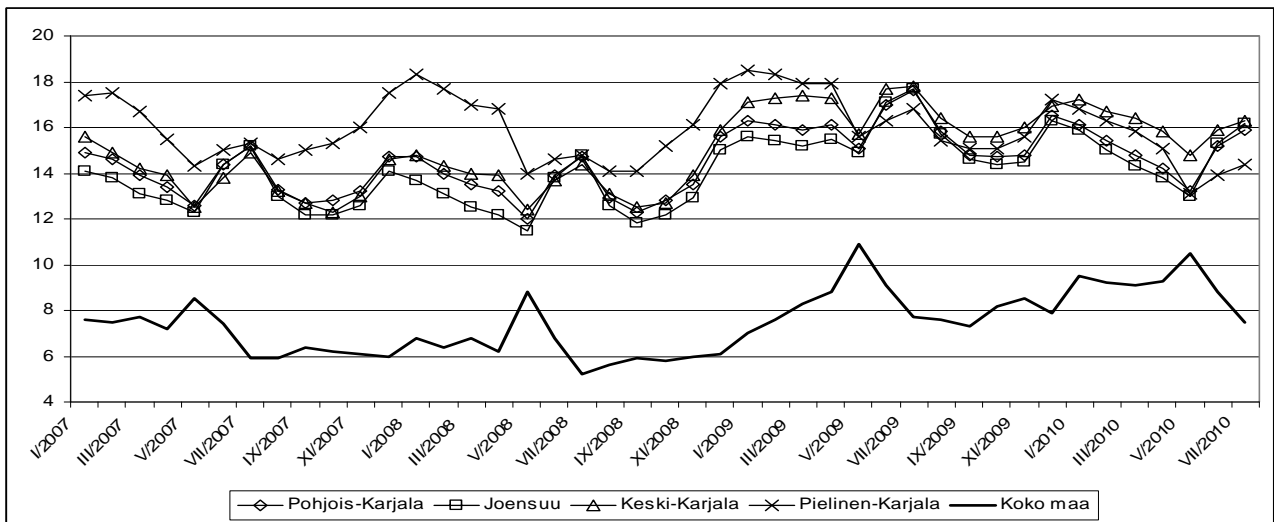
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Pohjois-Karjala

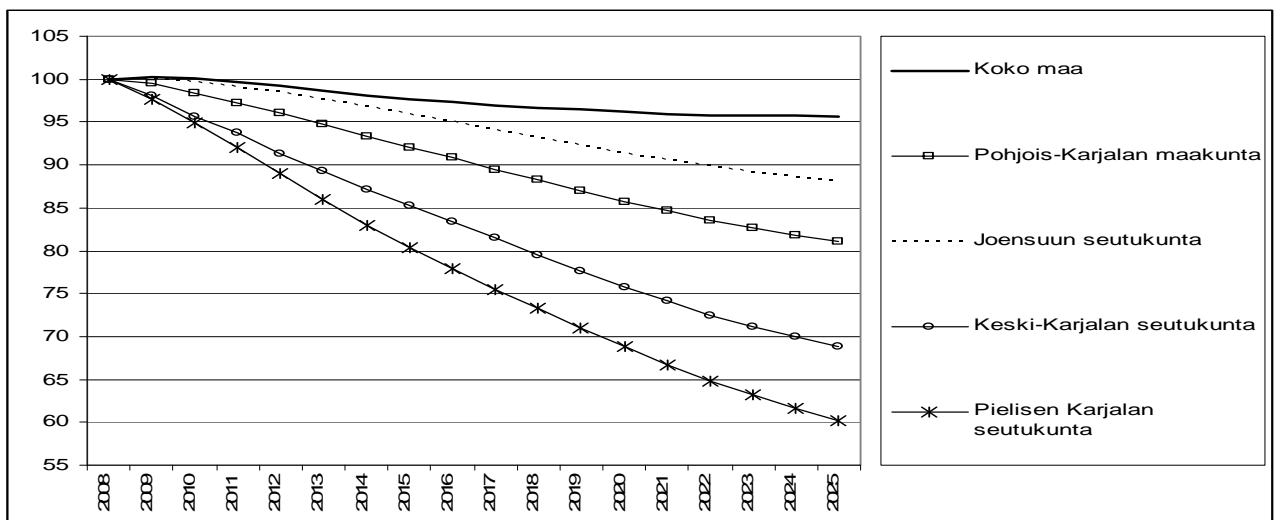
Pohjois-Karjalan maakunnassa työpaikkojen määrän väheneminen ja työttömyyden kasvu alkoi jo vuosina 2007–2008. Tämä johtui pääasiassa muutaman suuren yrityksen toiminnan lopettamisesta maakunnassa, eikä Pohjois-Karjala ehtinyt päästä kasvu-uralle ennen talouden globaalin taantumun voimistumista syksyllä 2008. Maakunta kärsii myös suurista rakenteellisista ongelmista, mikä näkyy ikääntymisen ja muuttotappioiden aiheuttamana työikäisen väestön voimakkaana vähenemisenä erityisesti Keski-Karjalassa ja Pielisen-Karjalassa. Työvoiman poistuman ennustetaan olevan selvästi maan keskiarvoa nopeampaa. Joensuun seutukunta on saanut lievää muuttovoittoa vuosien 2008 ja 2009 aikana. Työttömyysaste on laskenut hieman vuoden 2010 aikana. Päätoimialojen liikevaihto on kääntynyt lievään nousuun vuoden 2010 alussa.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

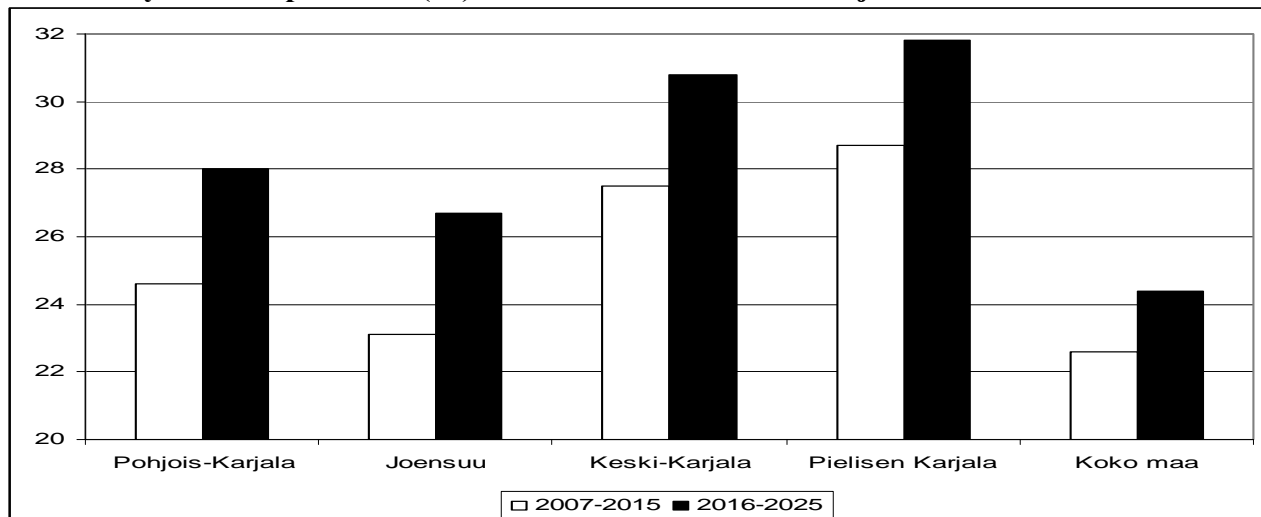

Lähde: TEM työnvälitystilastot

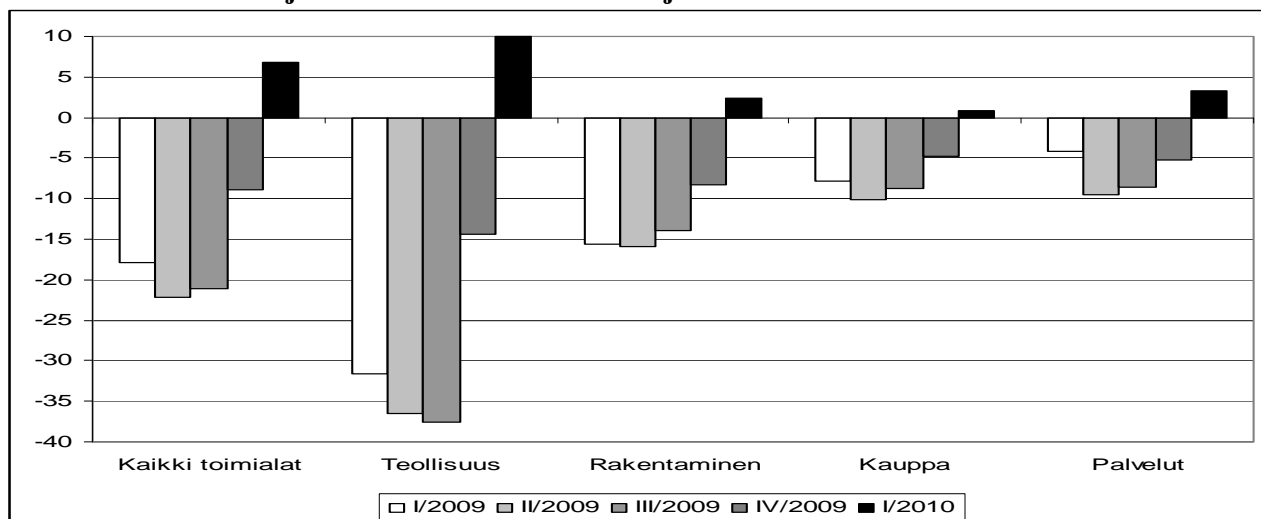
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

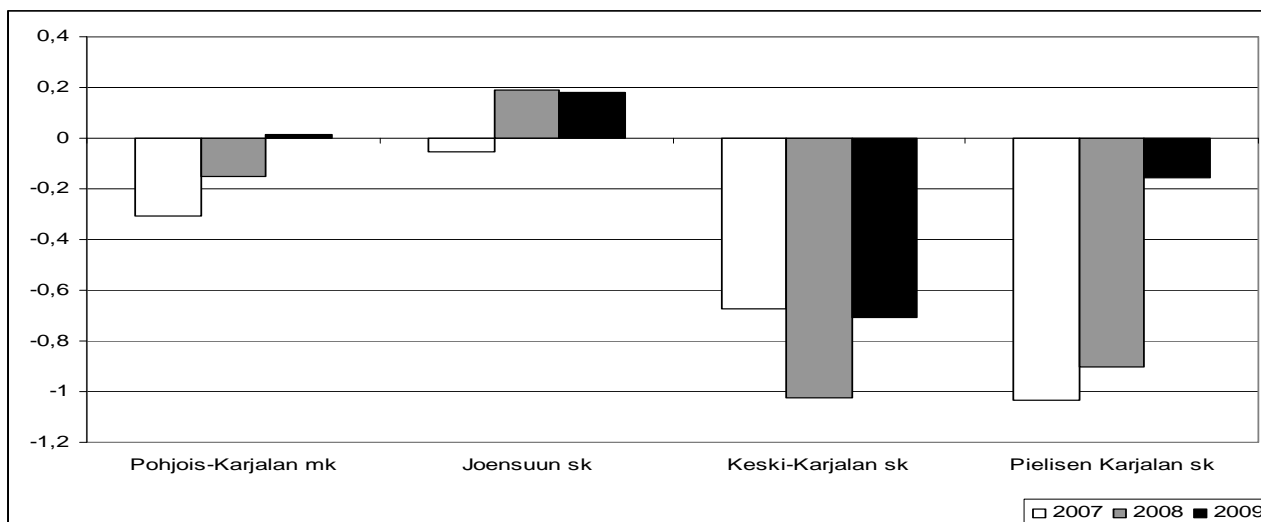
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

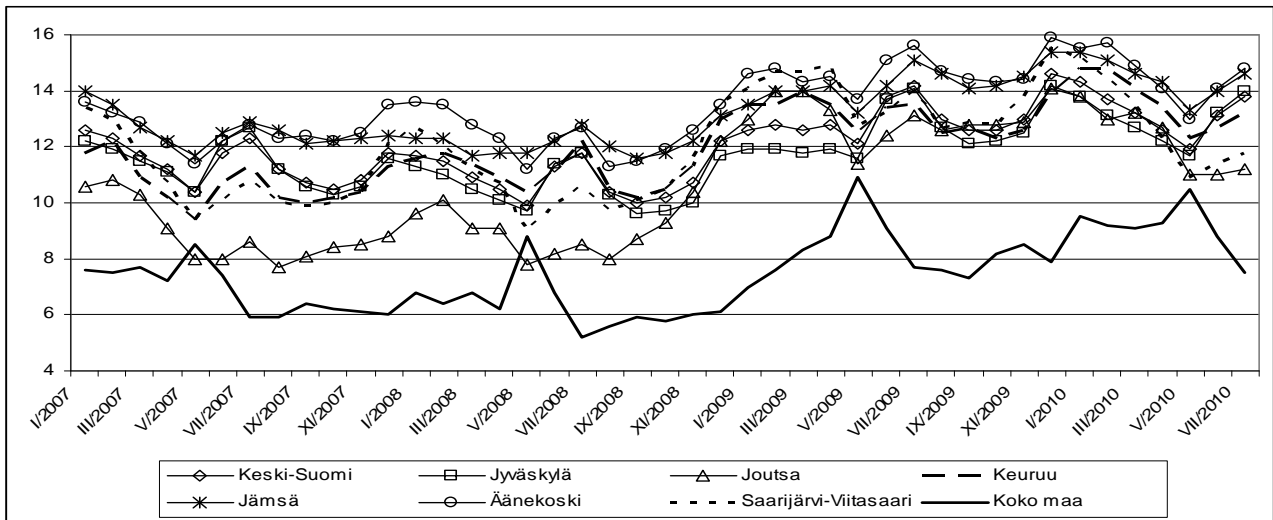
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Keski-Suomi

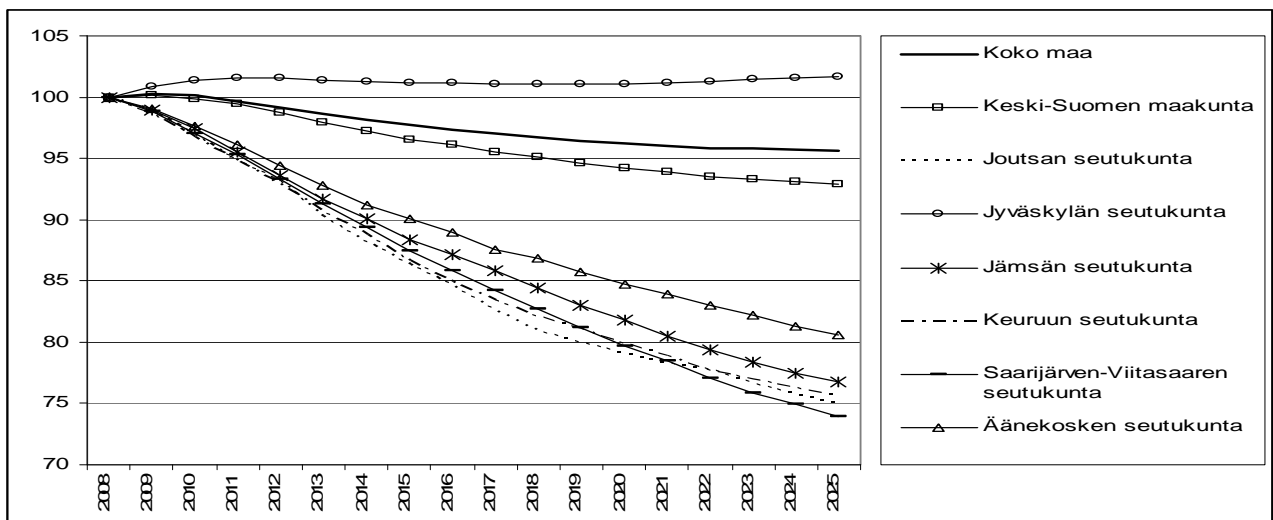
Keski-Suomen maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä, mutta varsin kaksijakoista siten että Jyväskylän seutukunta on kasvanut ja muut seutukunnat ovat kärsineet muuttotappioista ja korkeasta työttömyydestä. Myös työvoiman poistuma on maakunnassa nopeaa Jyväskylää lukuun ottamatta. Työttömyys on maakunnassa maan keskiarvoa korkeampi ja myös Jyväskylän seutukunnan työttömyysaste on noussut voimakkaasti 2008–2009. Vuonna 2010 työttömyysaste ei ole laskeutunut kovinkaan voimakkaasti. Yritystoiminnan liikevaihdon pudotus on taittunut vuoteen 2010 tultessa, mutta uutta kasvua ei juuri ole ollut.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

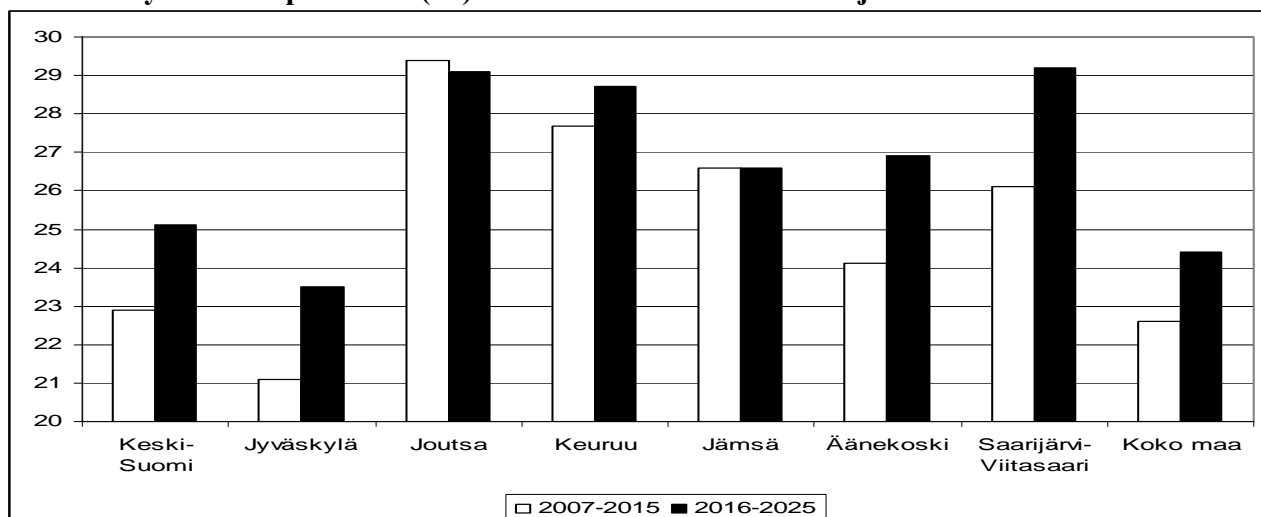

Lähde: TEM työnvälitystilastot

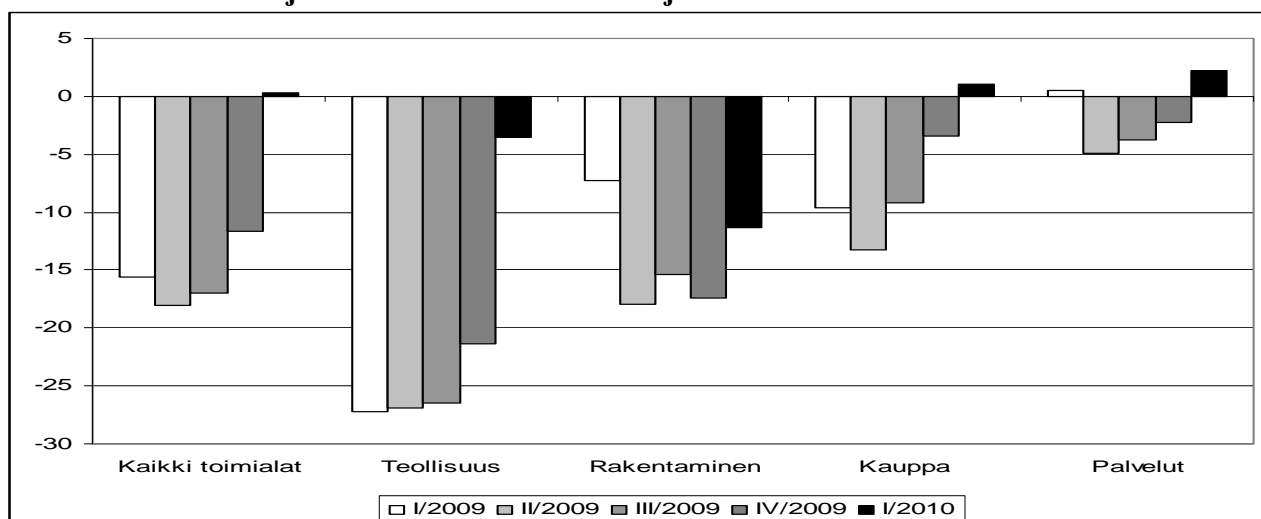
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

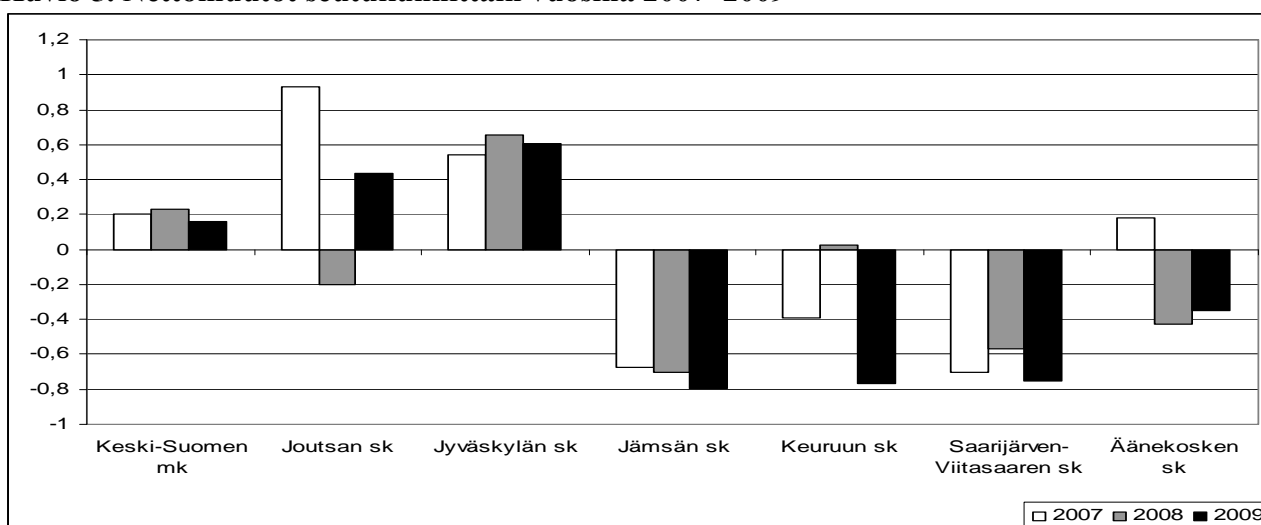
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

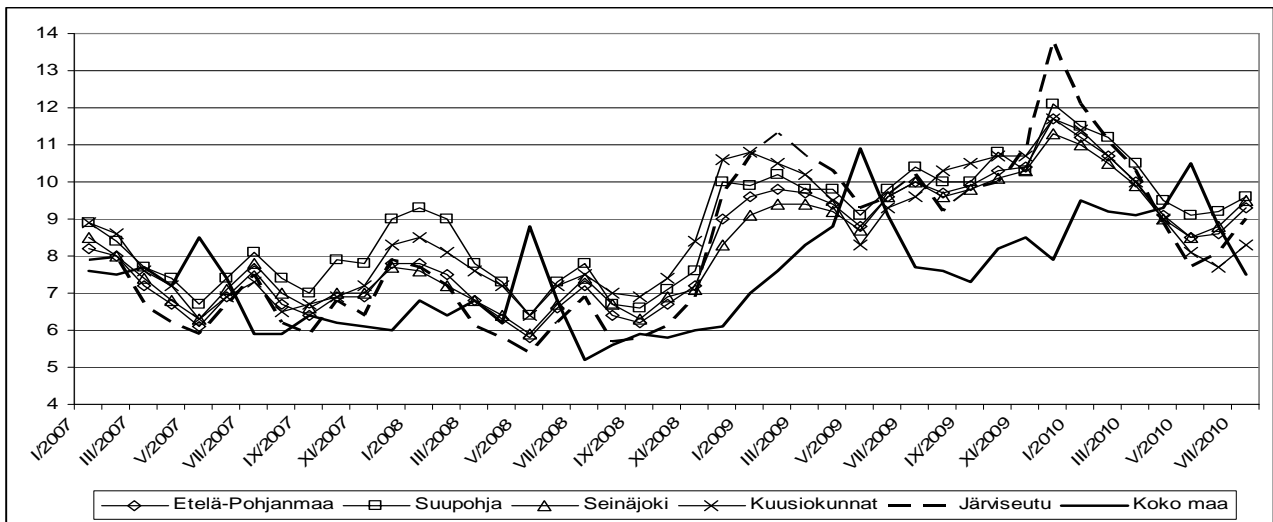
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Etelä-Pohjanmaa

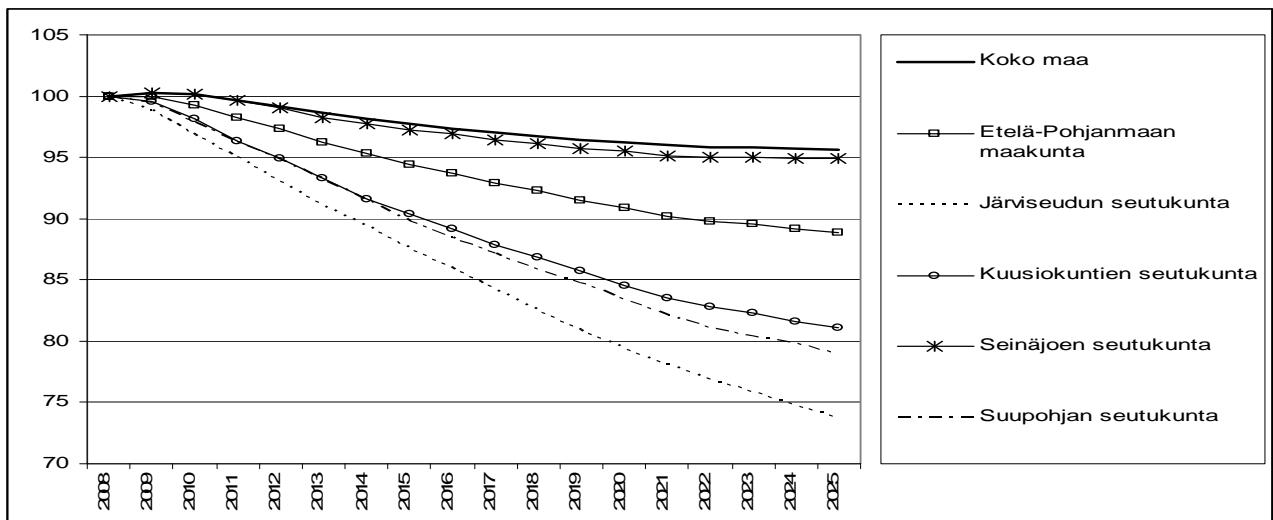
Etelä-Pohjanmaan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä erityisesti työllisyyden ja talouden suhteen, mutta nyt laskusuhdanteen myötä on työttömyys maakunnan eri seutukunnissa noussut nopeammin kuin koko maassa keskimäärin. Vuoden 2010 aikana työttömyysaste on kuitenkin jälleen laskenut alle maan keskiarvon. Maakunnan kehitys on kaksijakoista siten, että väestö ja työvoima kasvavat enää Seinäjoen seutukunnassa, jossa nettomuutto kasvoi vuonna 2009 edellisvuoteen verrattuna. Muissa seutukunnissa muuttoliike on tappiollista ja työikäisen väestön määrä vähenee voimakkaasti. Työvoiman poistuma on maan keskiarvoa nopeampaa kaikissa seutukunnissa. Yritystoiminnan liikevaihdon kehitys on kääntynyt positiiviseksi kaupan ja palveluiden osalta vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

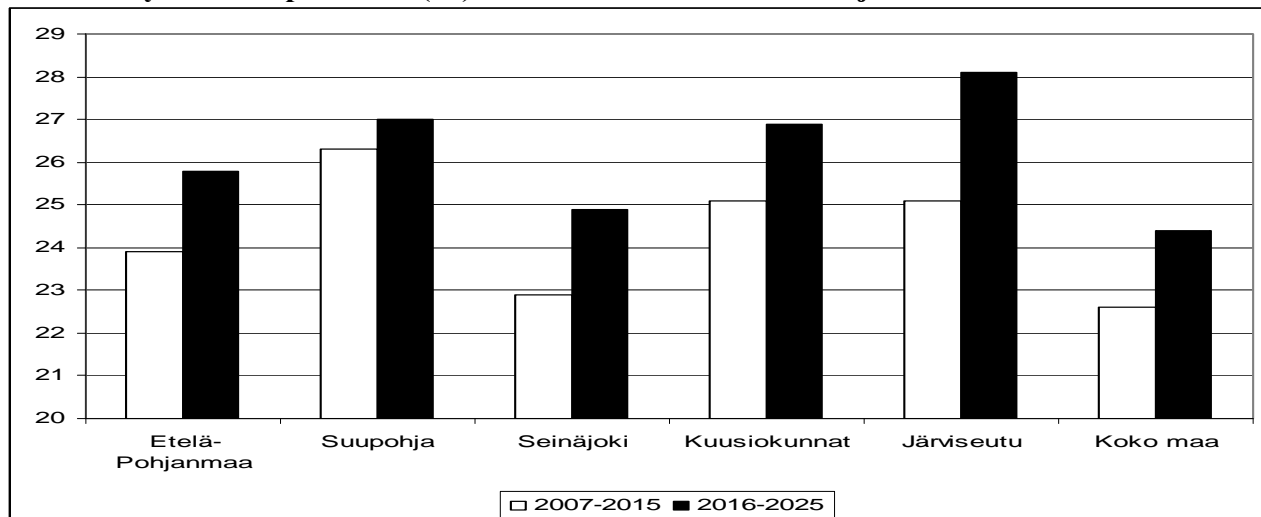

Lähde: TEM työnvälitystilastot

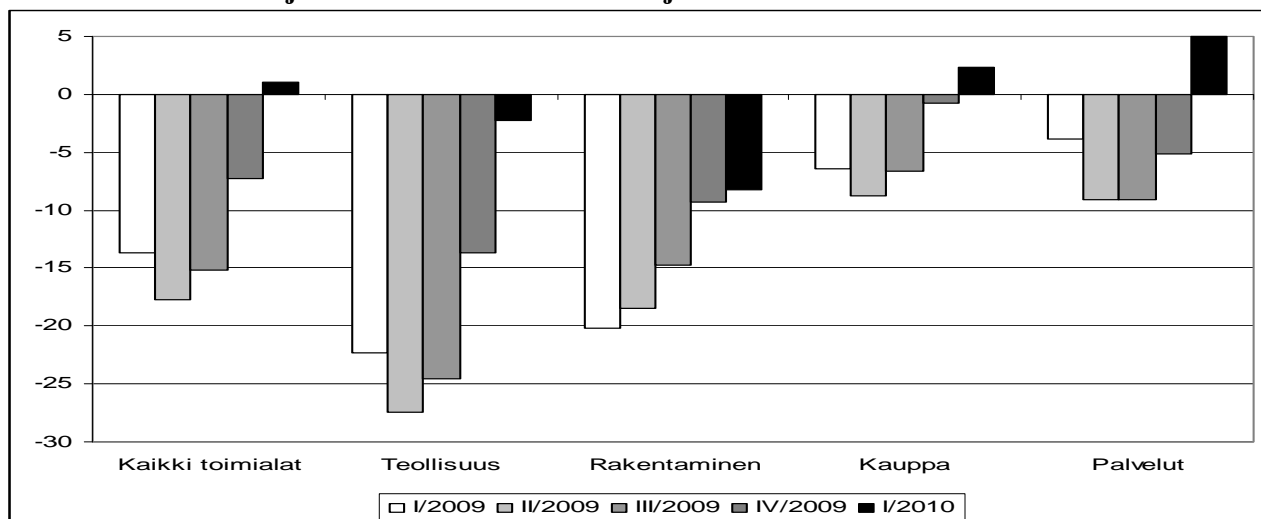
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

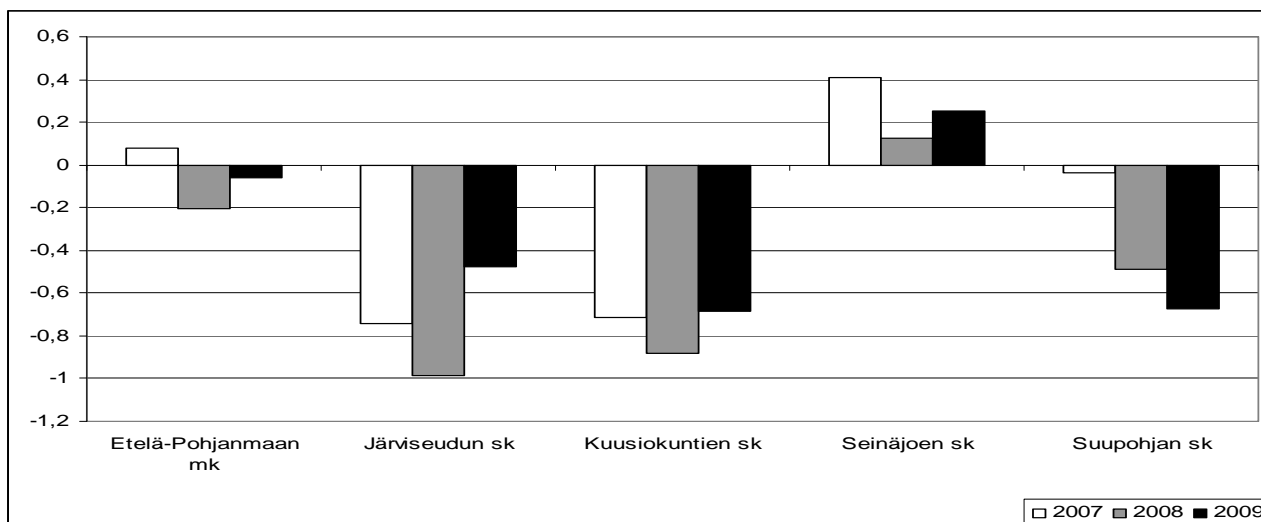
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

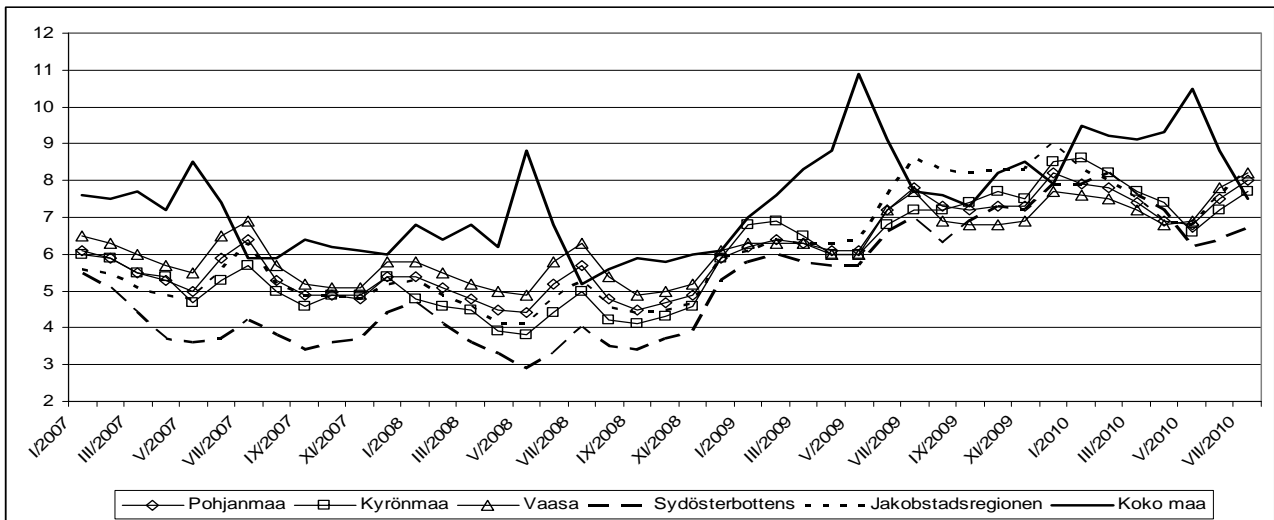
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Pohjanmaa

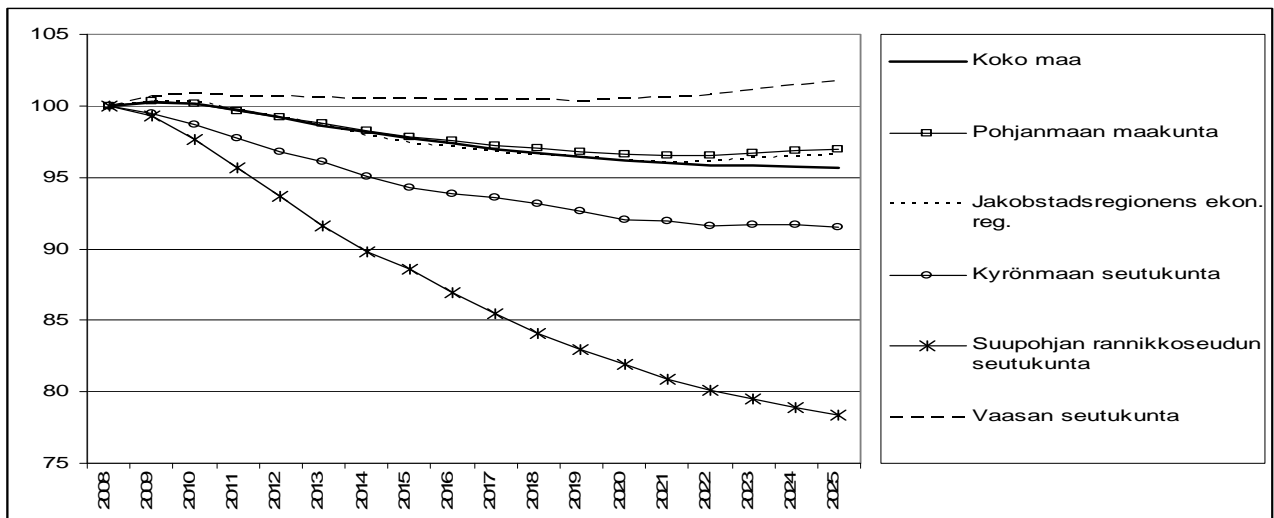
Pohjanmaan maakunnan kehitys on viime vuosina ollut myönteistä väestön ja työllisyyden kehityksen suhteen. Nettomuutto oli vuonna 2008 positiivista Kyrönmaata lukuun ottamatta maakunnan muissa seutukunnissa ja vuonna 2009 se kasvoi voimakkaasti Vaasan seutukunnassa. Työikäinen väestö alkaa vähentyä Pohjanmaalla samalla vauhdilla kuin koko maassa keskimäärin, mutta Sydösterbottenin seutukunnassa väheneminen on selvästi nopeampaa. Työvoiman poistuma onkin siellä maan keskiarvoa nopeampaa, sen ollessa muiden maakunnan seutukuntien kohdalla hitaampaa. Talouden laskusuhdanne näkyi eri seutukunnissa perinteisesti alhaisen työttömyysasteen nopeana kasvuna yli 8 %:n tason vuoden 2009 lopussa. Nopeinta kasvu oli Sydösterbottenissa. Vuoden 2010 aikana työttömyysaste on kääntynyt lievään laskuun kaikissa maakunnan seutukunnissa. Päätoimialojen liikevaihto on jatkanut syöksyä vielä vuoden 2010 alussa kauppaa lukuun ottamatta, ja on teollisuuden osalta jopa kiihtynyt edellisvuoteen verrattuna.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

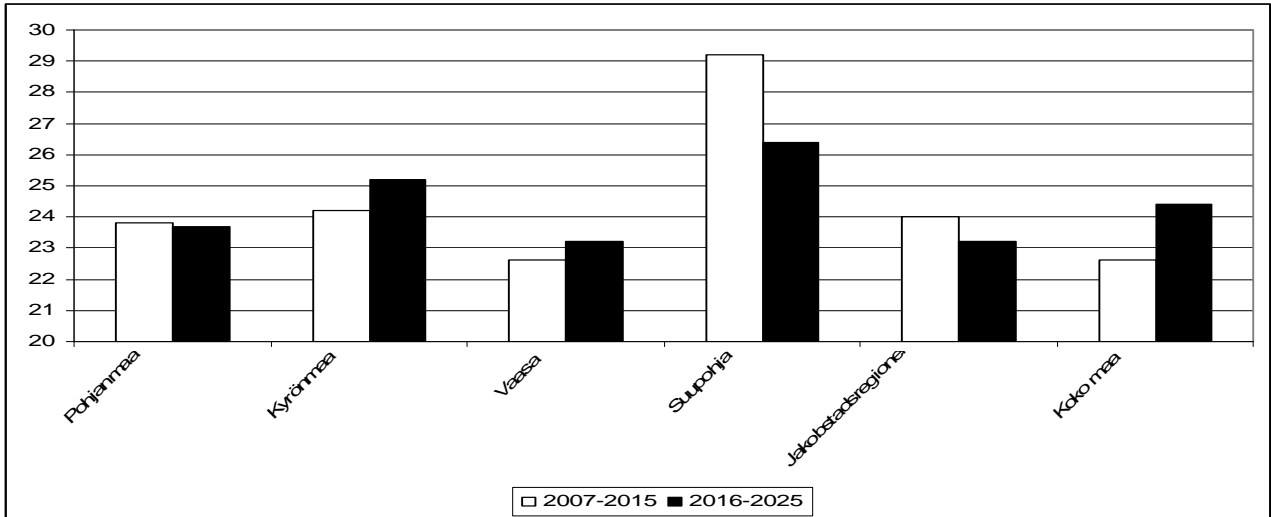

Lähde: TEM työnvälitystilastot

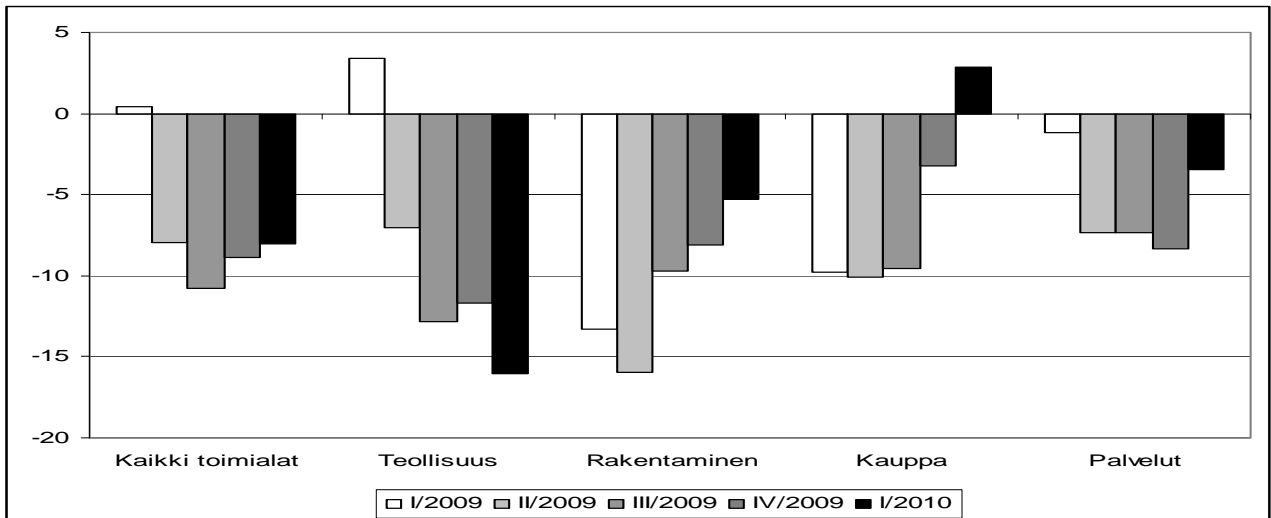
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

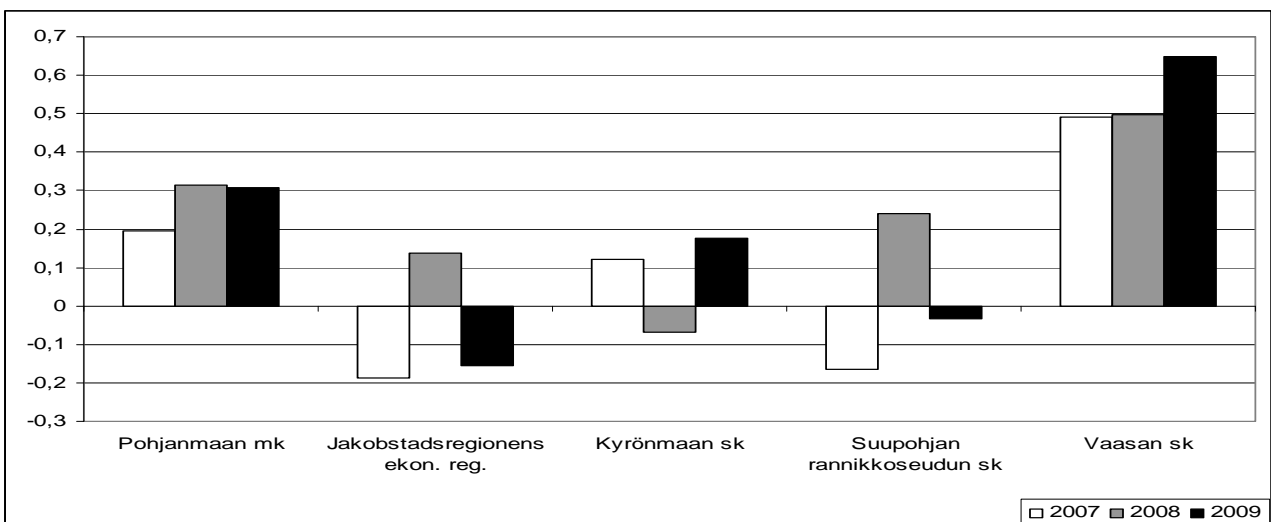
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

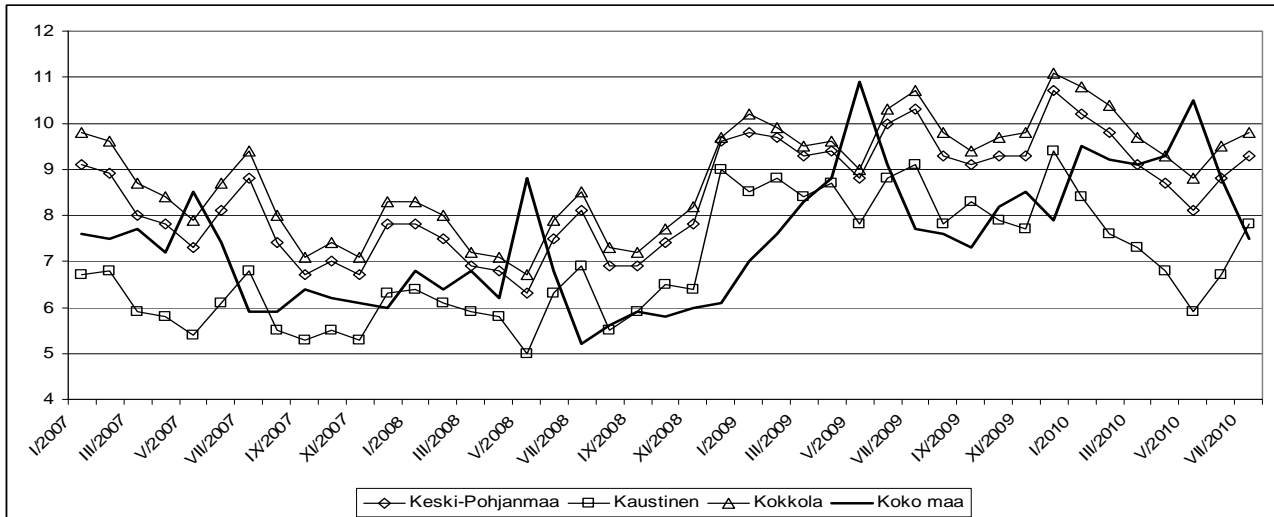
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus *) 2. neljänneksen tiedot

Keski-Pohjanmaa

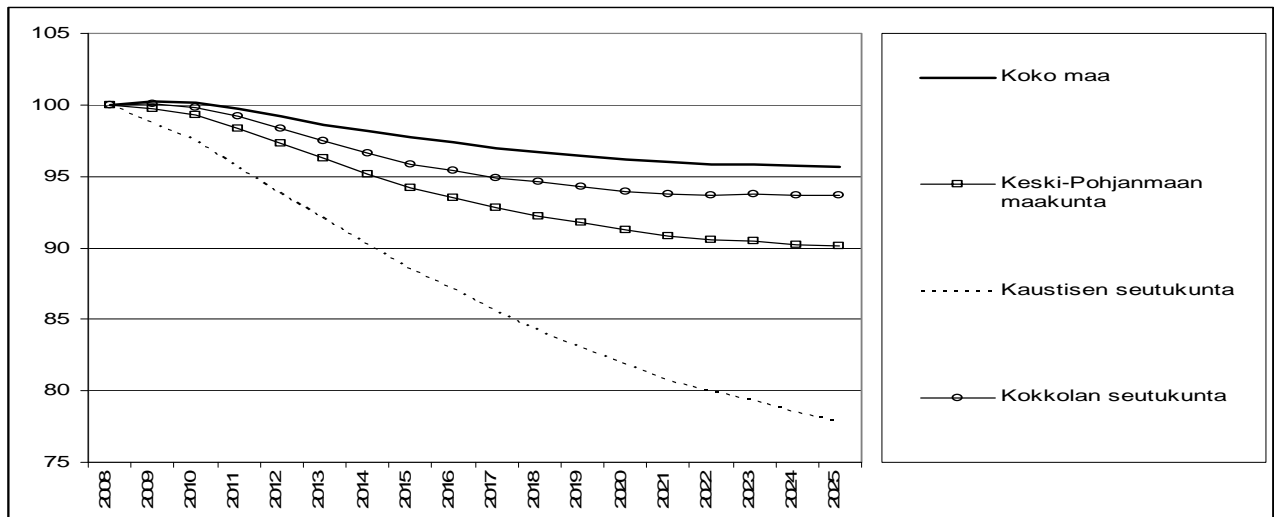
Keski-Pohjanmaan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä työllisyyden ja talouden suhteen. Väkiluvun arvioidaan pysyvän lähivuosina lähes ennallaan, mutta työikäisen väestön määrä laskee voimakkaasti erityisesti Kaustisten seutukunnassa, joka on kärsinyt voimakkaasta muuttotappiosta. Poistuman ennustetaan olevan koko maakunnassa hiukan maan keskiarvoa korkeampaa. Työttömyysasteen nousu ei ollut yhtä voimakasta kuin maassa keskimäärin, ja se on laskenut vuoden 2010 aikana nopeasti. Yritystoiminnan liikevaihto on toipunut vuoden 2010 alkuun tultaessa.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

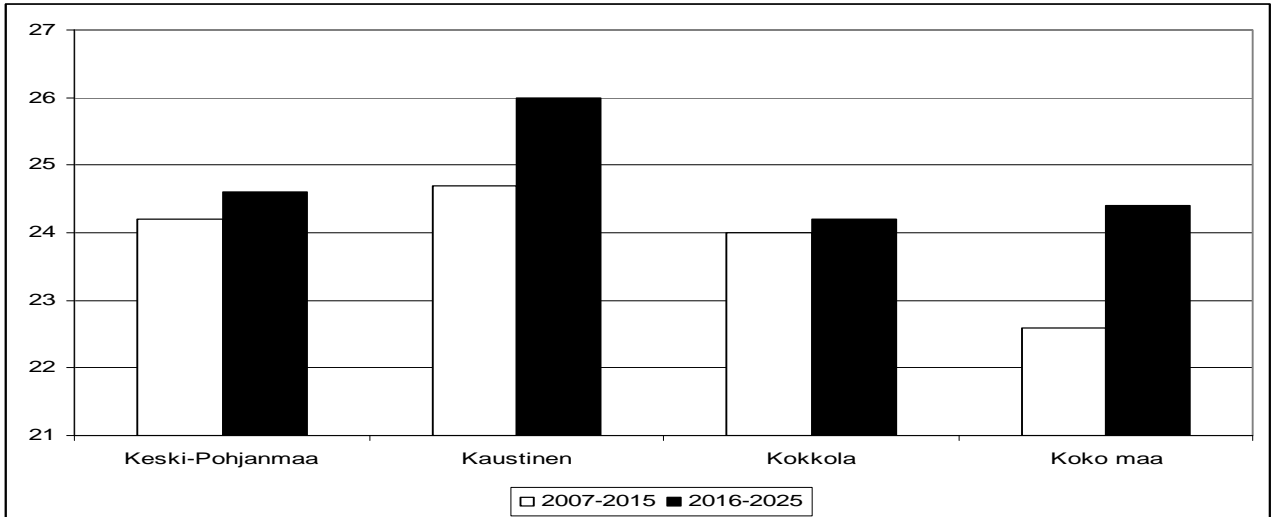

Lähde: TEM työnvälitystilastot

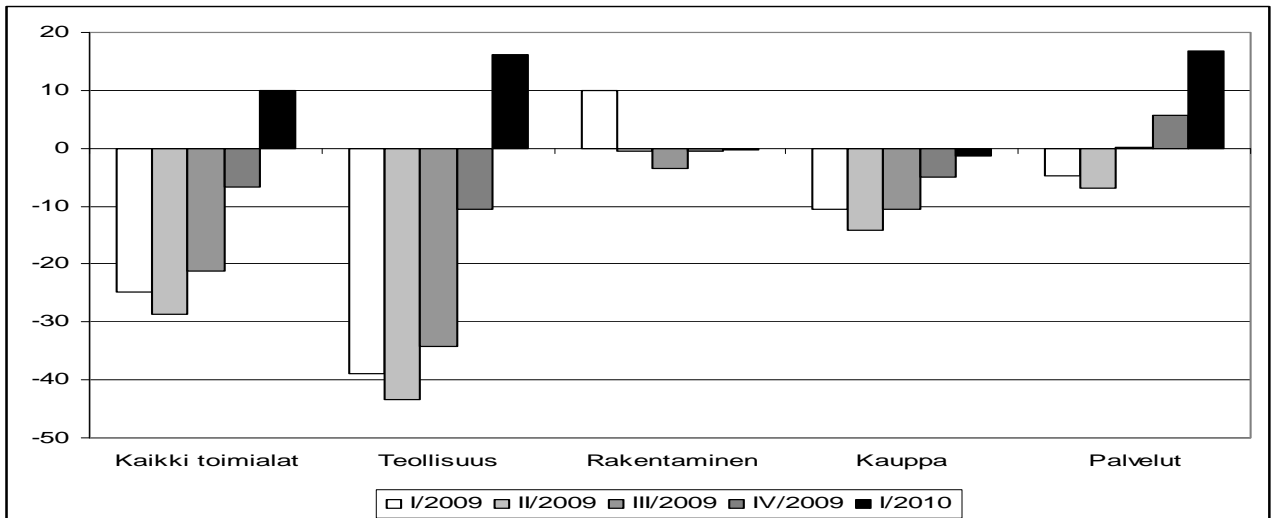
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

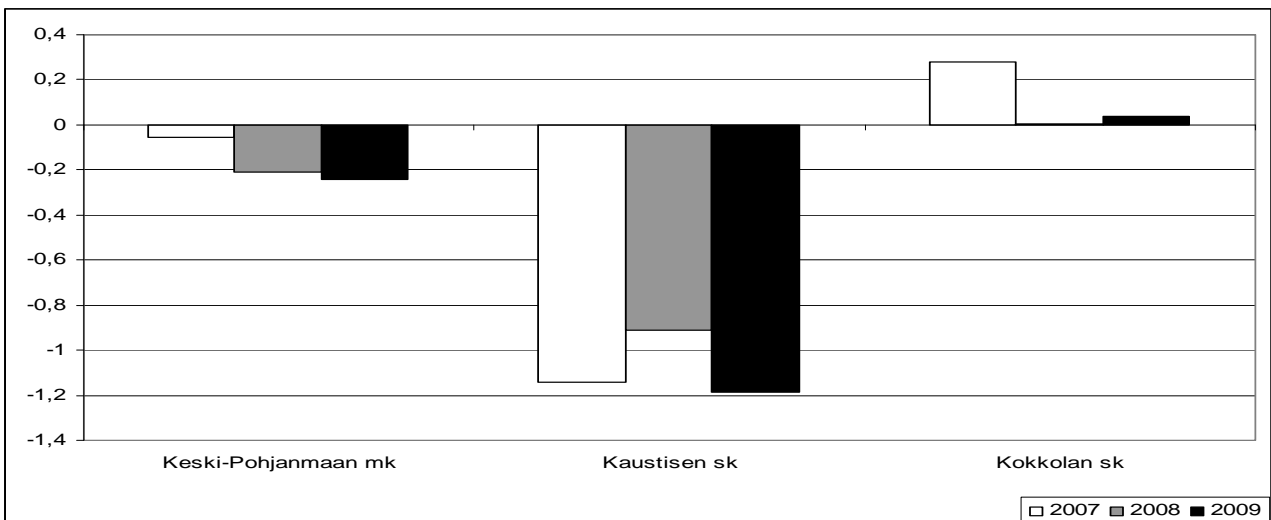
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

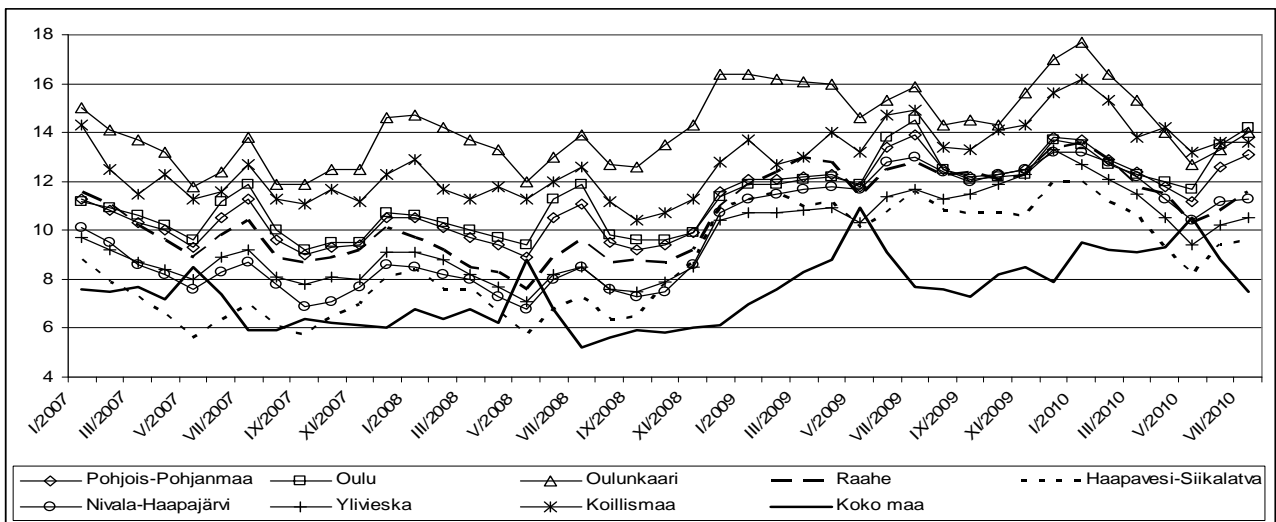
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Pohjois-Pohjanmaa

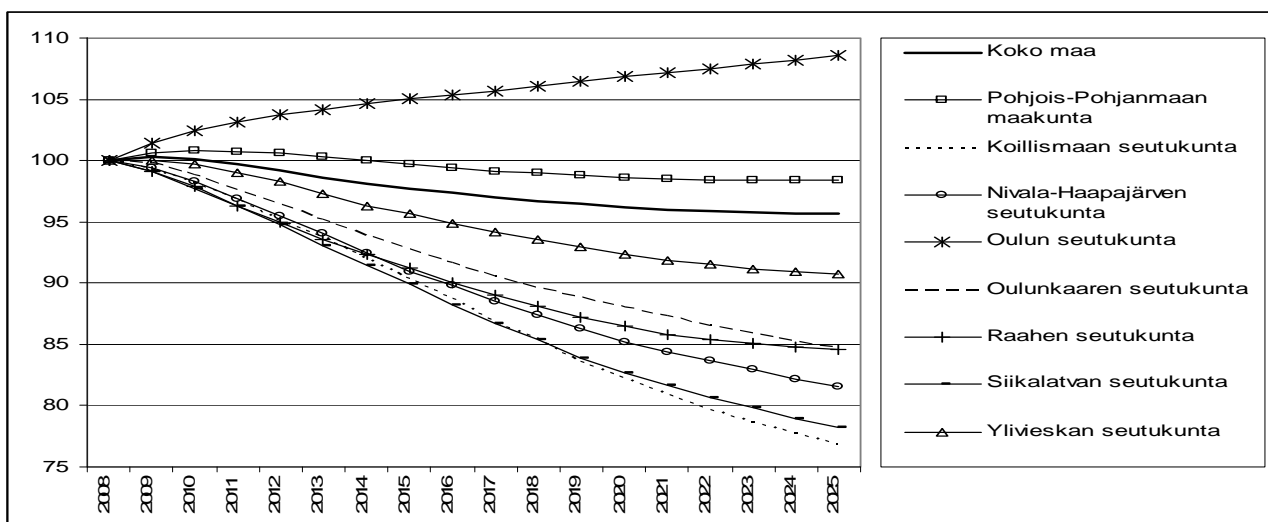
Pohjois-Pohjanmaan väestön kehitys on ollut pitkään myönteistä korkean syntyvyyden ansiosta. Maakunnan kehitys on kuitenkin varsin kaksijakoista, sillä Oulun seutukuntaa lukuun ottamatta muut seutukunnat kärsivät muuttotappioista ja työikäisen väestön määrä laskee yhä voimakkaammin. Työvoiman poistuman osalta kehitys on Oulussa selvästi muuta maakuntaa parempi. Maakunnan työllisyys on parantunut viime vuosina, mutta talouden taantuman myötä työttömyys kääntyi kasvuun 2008–2009. Vuonna 2010 työttömyysaste on jälleen laskenut. Yritysten liikevaihto laski voimakkaasti vuoden 2009 aikana, mutta on palannut lievälle kasvu-uralle rakentamista lukuun ottamatta vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

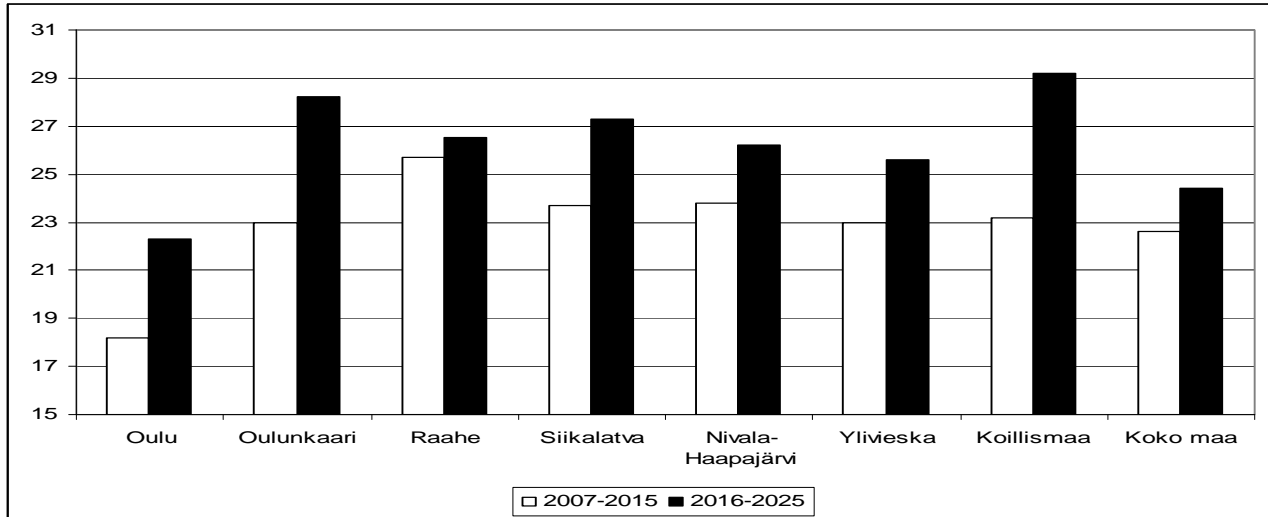

Lähde: TEM työnvälitystilastot

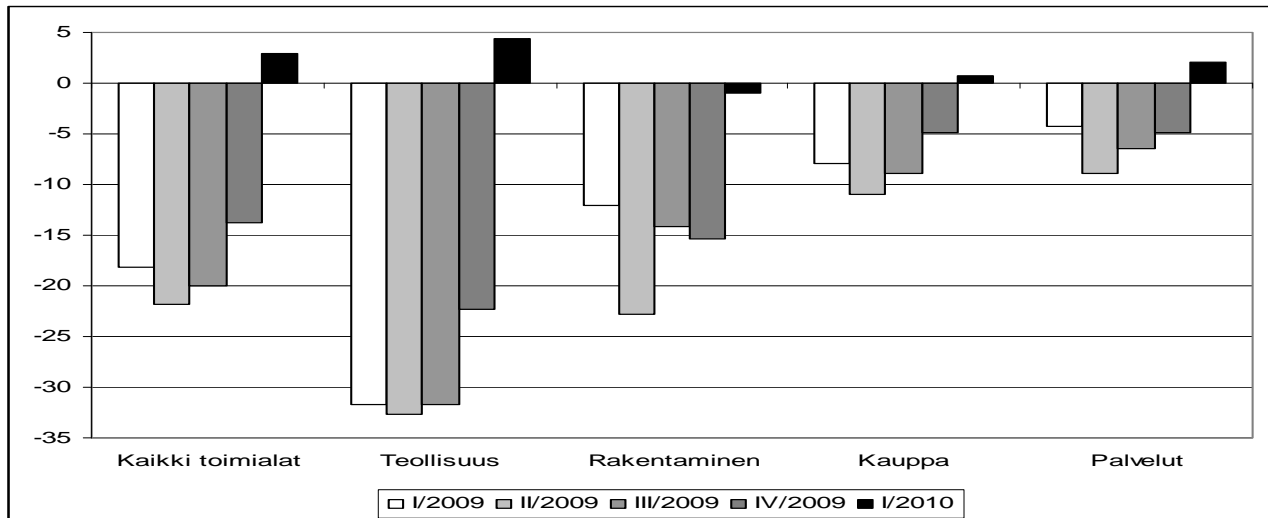
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

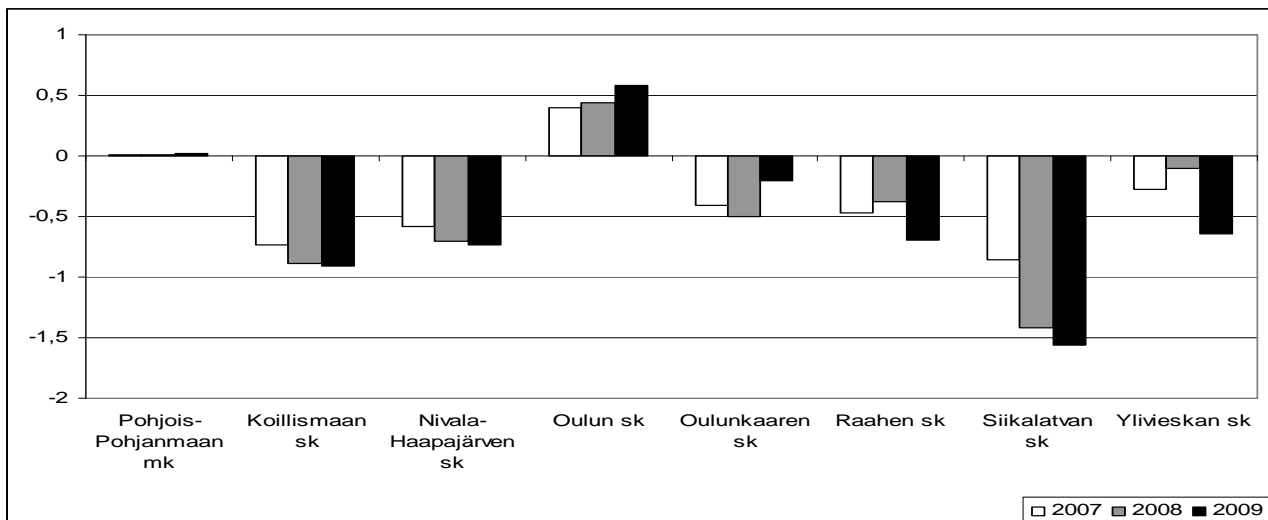
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

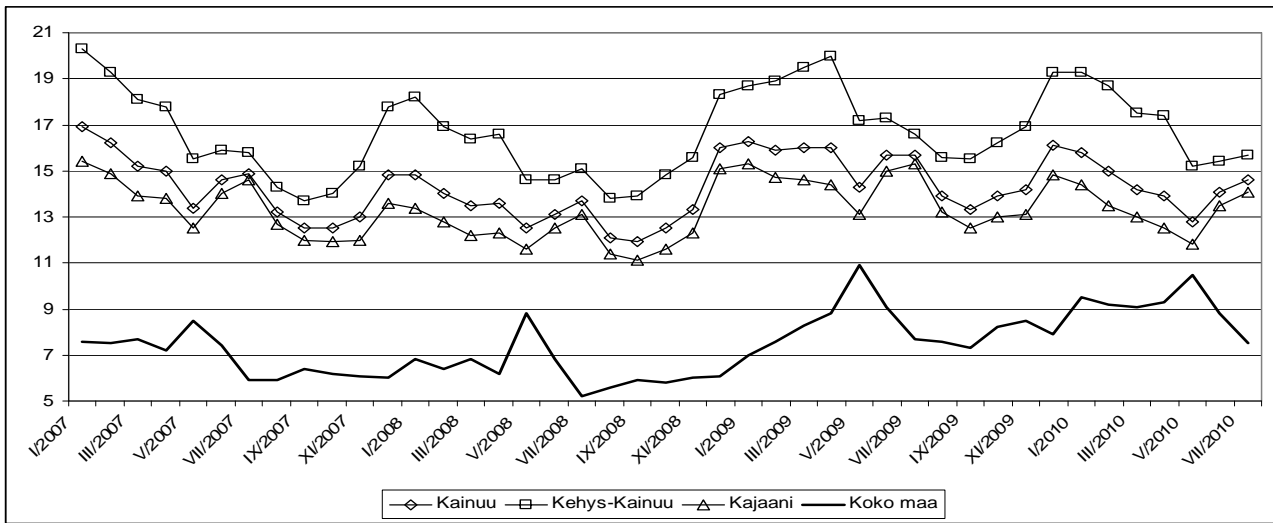
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Kainuu

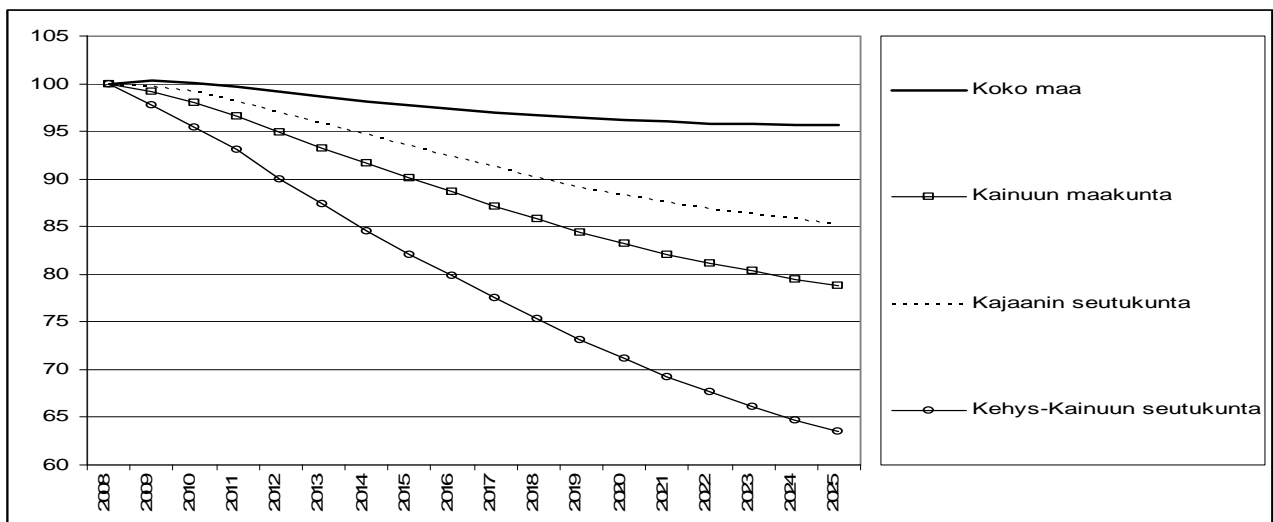
Kainuun maakunnan väestönkehitys on ollut viime vuosina heikkoa. Ikääntymisen myötä luonnollinen kasvu vähenee ja työikäisen väestön määrä ennustetaan putoavan voimakkaasti. Työvoiman poistuman ennustetaan olevan selvästi maan keskiarvoa nopeampaa, Kehys-Kainuussa jopa yli 30 % työvoimasta. Myös muuttotappiot ovat olleet suuria, vaikkakin taantumien ansiosta ne ovat laskeutuneet hieman vuonna 2009. Erityisen heikossa asemassa on Kehys-Kainuun seutukunta, jossa talouden taantuma on nostanut työttömyyden lähes 18 %:n tasolle. Teollisuuden liikevaihdon lasku oli voimakasta, mutta myös muu liikevaihto jatkoi syöksyään vuonna 2009. Vuoden 2010 ensimmäisen neljänneksen aikana lasku oli kuitenkin jo taittunut.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

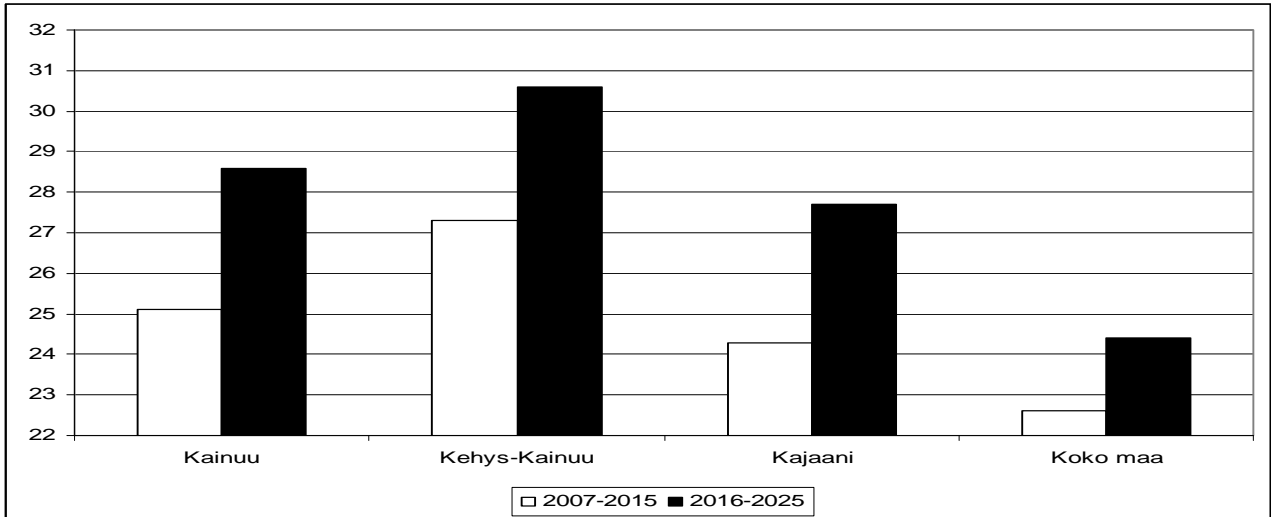

Lähde: TEM työnvälitystilastot

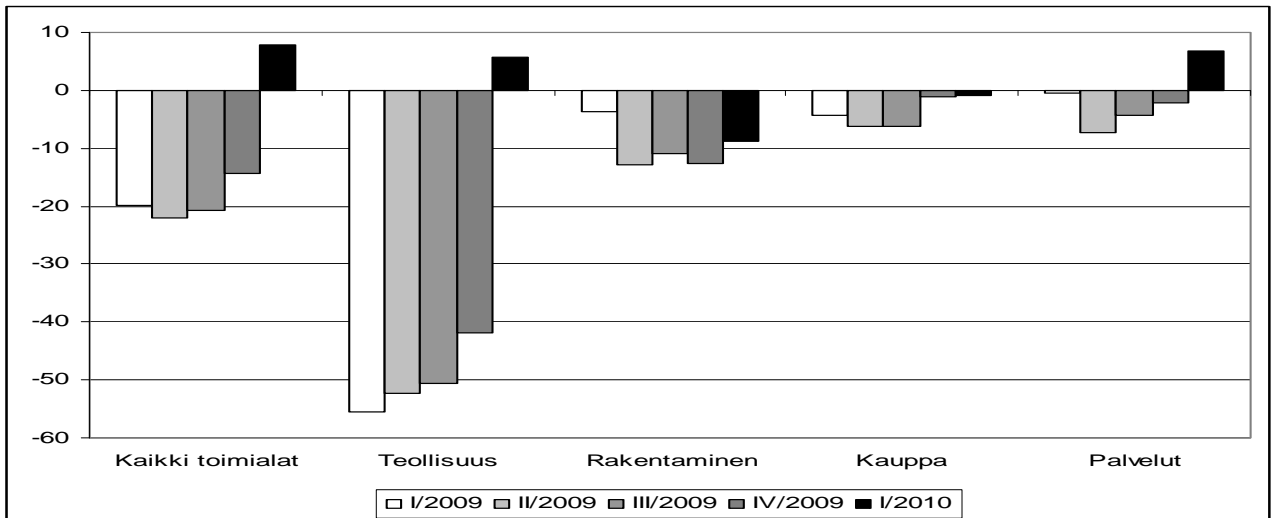
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

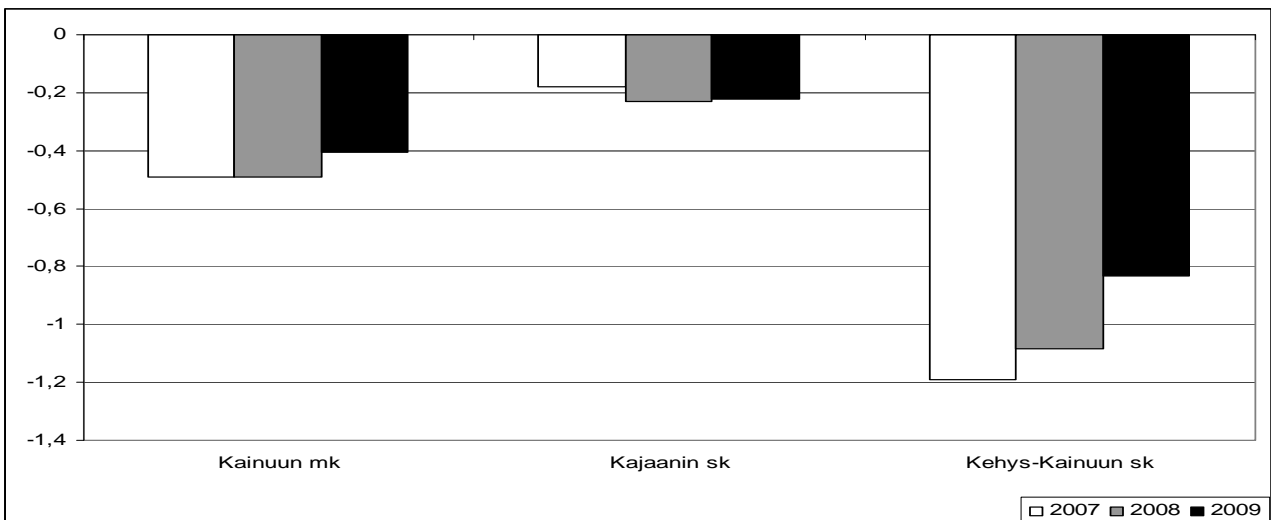
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

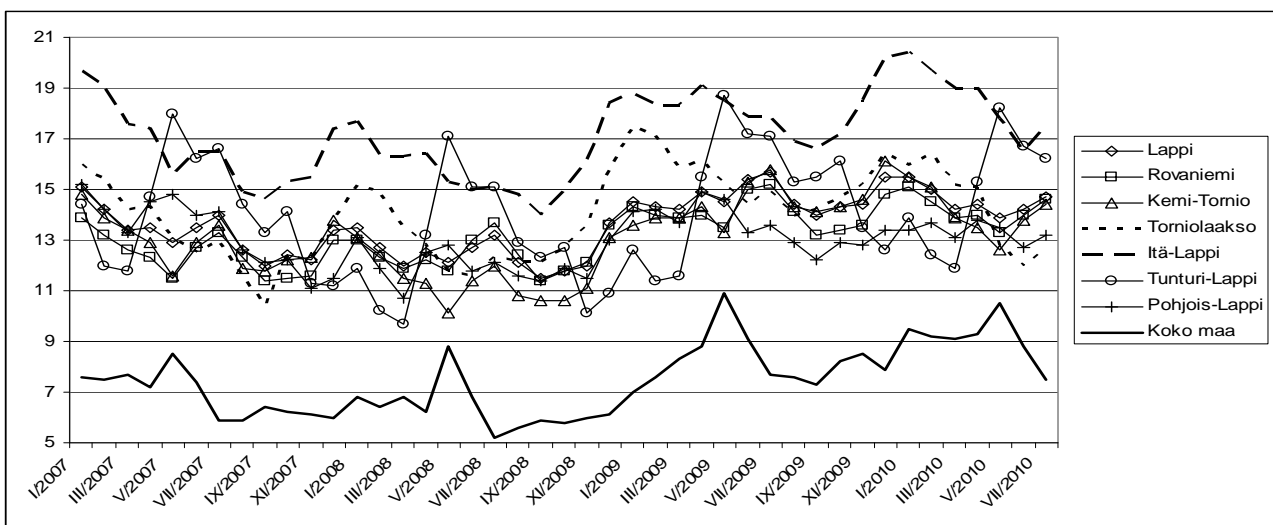
Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

Lappi

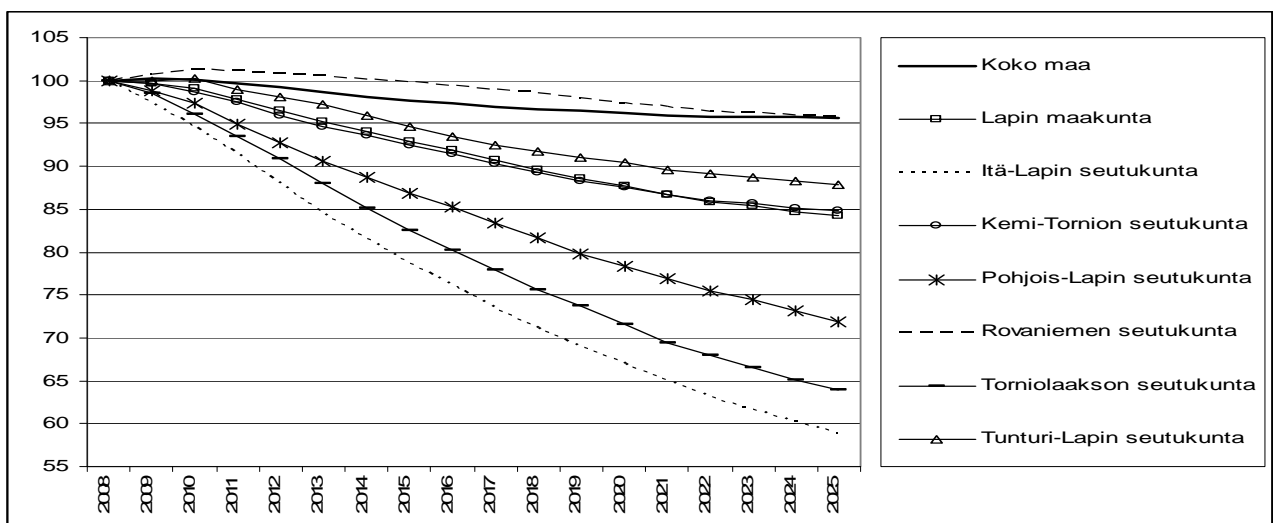
Lapin maakunta muodostuu hyvin erilaisista seutukunnista, joista Rovaniemen seutukunta on kehittynyt parhaiten väestön ja työllisyyden osalta. Kohtuullisesti ovat menestyneet myös Kemi-Tornio teollisuuskeskuksena ja Tunturi-Lappi matkailusektorinsa ja siihen liittyvän rakentamisen ansiosta. Ongelmallisempia seutukuntia ovat Itä-Lappi, Pohjois-Lappi ja Torniolaakso, joissa väestön ikään-tyminen ja muuttotappiot verottavat erityisesti työikäisen väestön määrää kiihtyvällä vauhdilla. Myös työvoiman poistuman ennustetaan olevan näillä seutukunnilla maakunnan nopeinta. Työttömyysasteen kehitys on maakunnassa hyvin kausiluontoista, mutta vuoden 2010 aikana työttömyys ei juuri näytä vähentyneen edellisvuoteen verrattuna. Teollisuuden liikevaihto näyttää toipuneen taantumasta hyvin vuoden 2010 ensimmäiselle neljännekselle tultaessa, mutta muilla toimialoilla kasvu on vaatimatonta.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain 2007–2010

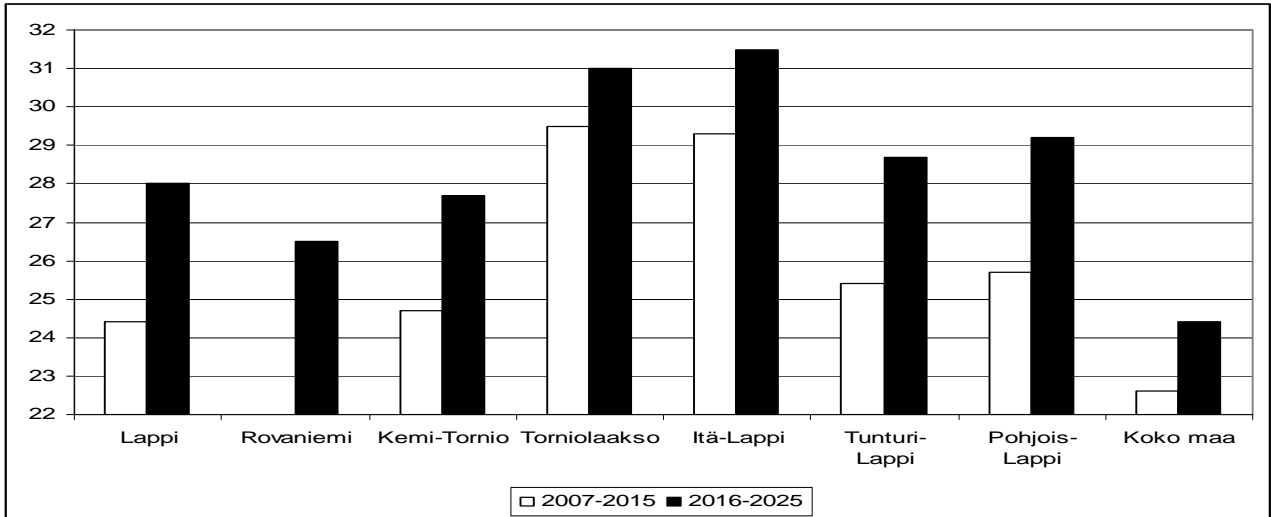

Lähde: TEM työnvälitystilastot

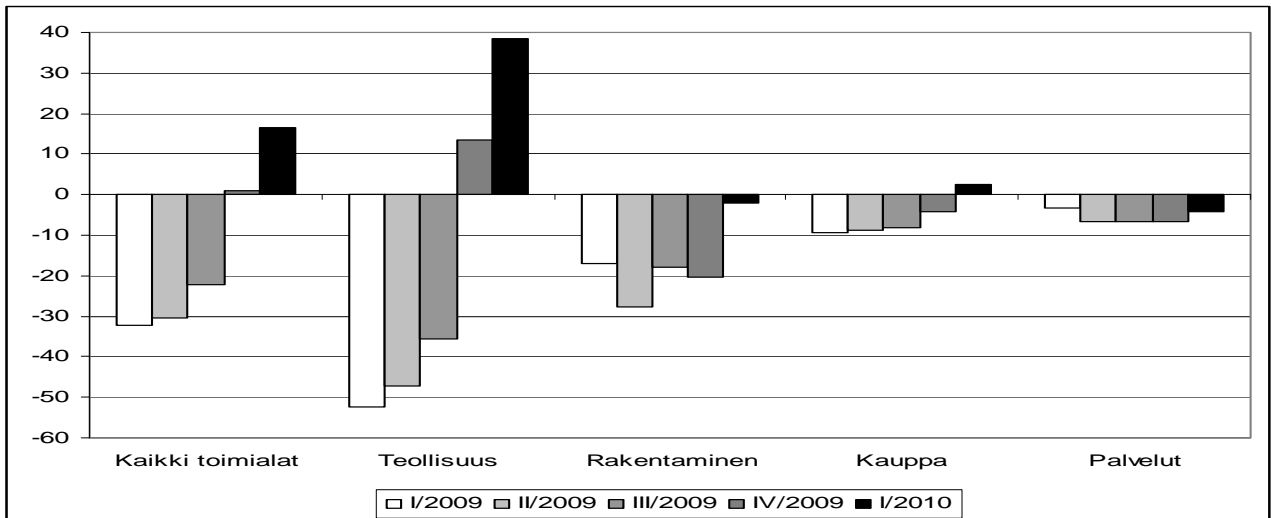
Kuvio 2. Työikäiset (15–64 v.) seutukunnittain 2008–2025, 2008=100

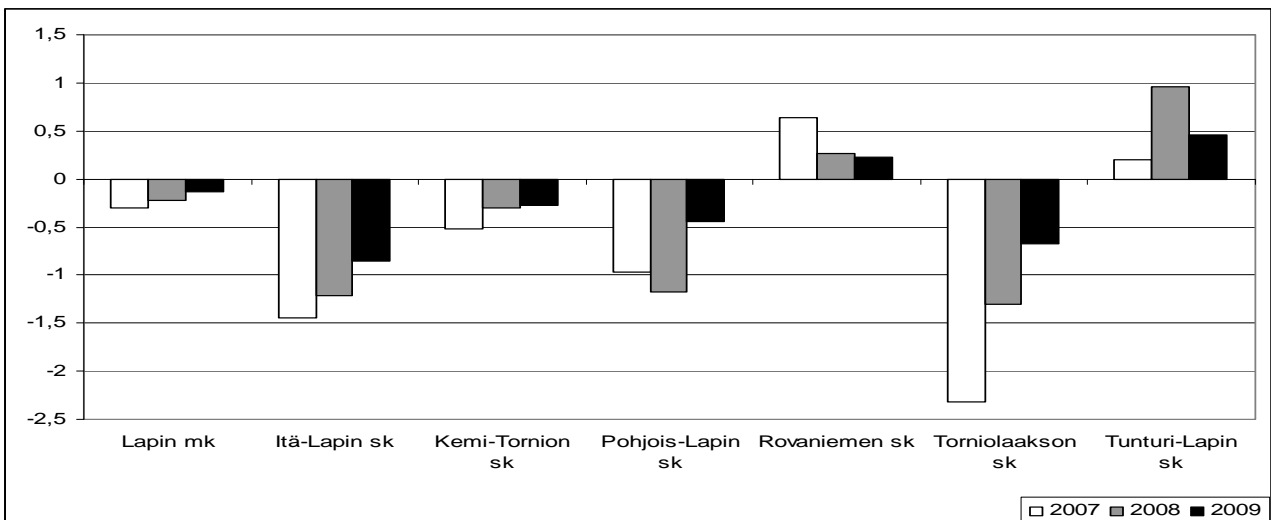
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3. Työvoiman poistuma (%) seutukunnittain 2007–2015 ja 2016–2025

Lähde: Foredata

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2009–2010

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 5. Nettomuutot seutukunnittain vuosina 2007–2009

Lähde: Tilastokeskus

TEM-analyyseja – verkkojulkaisusarjassa aiemmin ilmestynyt
→ www.tem.fi → julkaisut → TEM-analyyseja

Nio, Ilkka (1/2008); **Työvoimatoimistojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi – esimerkkinä rakenteellisen työttömyyden alentaminen**

Torvi, Kai (2/2008); **Maahanmuutto vastauksena työvoiman saatavuuteen – loppuraportti**

Nio, Ilkka – Torvi, Kai – Tuomaala, Mika (3/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste**

Nio, Ilkka – Sardar, Paula (4/2008); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2005 ja 2006**

Tuomaala, Mika (5/2008); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2007**

Alatalo, Johanna – Tuomaala, Mika (6/2008); **Alueelliset rakennemuutokset**

Mella, Ilkka (7/2008); **Maakuntien suhdannekehitys**

Nio, Ilkka – Torvi, Kai – Tuomaala, Mika (8/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2008**

Tuomaala, Mika – Torvi, Kai (9/2008); **Kohti työperusteista maahanmuuttoa: Ulkomailta palkattavan työvoiman tarpeen arviointi**

Alatalo, Johanna – Räisänen, Heikki (10/2009); **Työttömyysturvan uudistuslinjausten ex ante -vaikutusarviointia**

Nio, Ilkka – Torvi, Kai – Tuomaala, Mika (11/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, kevät 2009**

Heinonen, Ville – Kangaspunta, Kirsi – Räisänen, Heikki – Sardar, Paula (12/2009); **Työllisyys ja työttömyys eri koulutustasoilla – tilastollinen tarkastelu**

Tuomaala, Mika (13/2009); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2008**

Alatalo, Johanna – Torvi, Kai (14/2009); **Joustoturva Suomen työmarkkinoilla: indikaattorit ja niiden tulkinta**

Mella, Ilkka (15/2009); **Maakuntien suhdannekehitys 2007-2009**

Alatalo, Johanna – Nio, Ilkka – Tuomaala, Mika (16/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2009**

Kaarna, Anssi (17/2009); **Väestön hyvinvointi alueilla – tilastollinen katsaus**

Nio, Ilkka – Sardar, Paula (18/2009); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2006 ja 2007**

Räisänen, Heikki – Tuomaala, Mika (19/2010); **TE -toimistojen tuottavuus ja työpaikkojen täytön tehokkuus**

Kaarna, Anssi – Mella, Ilkka (20/2010); **Maakuntien suhdannekehitys 2008 – 2010**

Nio, Ilkka – Tuomaala, Mika (21/2010); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste**

Tuomaala, Mika (22/2010); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2009**